

„Isten beszéde”

BIBLIA-TANULMÁNYOK ■ 2020/3.

„Isten beszéde”

BIK KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2020

A tanulmányokat összeállította:
Vankó Zsuzsanna

A tanulmány elektronikus formában a www.kerak.hu oldalon,
a „Kiadványok” menüpont alatt tölthető le

A Keresztény Advent Közösség megbízásából kiadja:

BIBLIAISKOLÁK KÖZÖSSÉGE KÖNYVKIADÓ

Székhely: 1121 Budapest, Remete út 16/A

Kiadó és könyvlerakat: 1181 Budapest, Reviczky Gyula u. 46.

Telefon/fax: 06-1/267-3947 ■ 06-20/379-6020

megrendeles@bikkiado.hu ■ www.bikkiado.hu

Felelős kiadó: Szigeti Gábor ■ Sorozatszerkesztő: Vankó Zsuzsanna

Nyomtatás: Kvadrát Print ■ +36-30/280-6656

info@kvadratprint.hu ■ www.kvadratprint.hu

ISBN 978-615-5260-83-4 ■ ISSN 0865-3119

TARTALOM

Bevezetés	7
I. TANULMÁNY ■ JÚLIUS 4. „Az élő Isten egyháza” és „Isten beszéde”	9
II. TANULMÁNY ■ JÚLIUS 11. A „kinyilatkoztatáslánc”, amelyen át Isten üzenete hozzánk érkezik	20
III. TANULMÁNY ■ JÚLIUS 18. Isten „sok rendben és sokféleképpen” szólt a próféták által	29
IV. TANULMÁNY ■ JÚLIUS 25. Jézus Krisztus, az isteni kinyilatkoztatás csúcsa és teljessége	43
V. TANULMÁNY ■ AUGUSZTUS 1. Mit jelent a Biblia ihletettsége?	56
VI. TANULMÁNY ■ AUGUSZTUS 8. A bibliai „kánon”, azaz a mértékadó iratgyűjtemény kialakulása	67
VII. TANULMÁNY ■ AUGUSZTUS 15. A Biblia szövegének „felbonthatatlansága”	80
VIII. TANULMÁNY ■ AUGUSZTUS 22. A Biblia ihlettségének bizonyosságai	92
IX. TANULMÁNY ■ AUGUSZTUS 29. A Biblia-értelmezés alapelvei	106

X. TANULMÁNY ■ SZEPTEMBER 5.	
A Biblia-értelmezés mai irányzatai	117
XI. TANULMÁNY ■ SZEPTEMBER 12.	
A Biblia története tömör, prófétikus ábrázolásban	128
XII. TANULMÁNY ■ SZEPTEMBER 19.	
Hűség „Isten beszédéhez” a Jézus visszajövetelét megelőző „próbatétel idején”	141
XIII. TANULMÁNY ■ SZEPTEMBER 26.	
Milyen áldások származnak a Biblia folyamatos tanulmányozásából?	152
Igék minden napra	
JÚLIUS	162
AUGUSZTUS	163
SZEPTEMBER	164

BEVEZETÉS

„Hálát adunk Istennek szüntelen, hogy ti befogadva Isten általunk hirdetett beszédét, nem úgy fogadtátok, mint emberek beszédét, hanem mint Isten beszédét – mint ahogy valósággal az is –, amely munkálkodik is bennetek, akik hisztek.”
(1Thess 2,13)

Emlékeztetünk arra, hogy a 2020-as év első és második negyedévi témáját megcseréltük a nemzetközi tematikához képest. Ezért mostani tanulmányunk témája „Isten beszéde”, annak megismerhetősége, jelentősége és értéke.

Kérdésekkel szembesít minket a fenti, mottóként választott igé: Hisszük-e, hogy a Biblia „valósággal Isten beszéde”, úgy, ahogyan az 1. századi thesszalonikai hívők hitték? Ha hiszünk, akkor annak megfelelően igazodunk-e kijelentéseihez, így engedelmeskedünk-e parancsolatainak? Munkálkodik-e bennünk Isten beszéde? Szemmel láthatók-e ennek eredményei jellemünkben és cselekedeteinkben? Elgondolkoztató az alábbi bizonyágtétel:

„Szomorú és lehangoló látni, milyen csekély mértékben befolyásolják az utolsó időkre szóló ünnepélyes igazságok a magukat hívőnek valló gyülekezeti tagok elméjét és szívét. Meghallgatják az igeszolgálatot, úgy tűnik, hogy nagyon figyelnek az igehirdetőre, értékelik a szépen hangzó szavakat. De amint az igehirdetés befejeződik, a hatás is megszűnik. Mi ennek az oka? Az, hogy a megtanult igazságokat nem viszik át a gyakorlatba. Nem úgy fogadják az Igét, mint amely Isten személyesen hozzájuk szóló szava. Nem veszik komolyan, hogy a hallott igék mögött valósá-

gosan maga a szüntelenül munkálkodó Krisztus áll. Nem fogják fel, hogy az elhangzott Ige Isten különleges üzenete számukra, annak hirdetője pedig csupán közvetítő. Általában túl sok a prédikáció, de kevésbé hallják meg benne Isten hangját. Jobbára csak emberi hangot hallanak, és lelkük üres marad, mint azelőtt volt. Csupán emberi teljesítménynek fogják fel az egészet.” (Ellen G. White: *1888-as anyagok/Kiben bízhatunk?*, I. köt., 27–28. o., részletek)

Ezenfelül nemcsak önmagunkért kell igazabb és mélyebb kapcsolatba kerülnünk a Szentírással, hanem számot kell adnunk másoknak is a „bennünk lévő reménységről” (1Pt 3,15). Szinte szállóigeként ismerjük azt a kijelentést, hogy „az utolsó nagy küzdelem az emberi hagyományokra és kitalálásokra épített kereszténység, illetve az Ó- és Újtestamentumra épített kereszténység között fog lezajlani” – ahogyan Ellen G. White írja. Mégis kérdéses, hogy kellően felkészültünk-e a megjövendölt próbatétel idejére.

Mindenekelőtt azzal a kérdéssel kell szembesülnünk, hogy meg tudjuk-e indokolni – világos, biztos érvekkel, önmagunknak és másoknak is –, hogy a Biblia „valósággal Isten beszéde”. Negyedévi tanulmányunk ebben kíván segíteni.

Ennél azonban többre van szükségünk: arra, hogy ez a beszéd „munkálkodjék is bennünk”. Mind Isten beszédének az igazi megértése, mind az, hogy átformálja-e életünket és jellemünket, személyes lelki magatartásunkon múlik. Azon, hogy engedünk-e Isten Lelke késztetéseinek a szívünkben.

„Az élő Isten egyháza” és „Isten beszéde”

1 Milyen kifejezéssel jelöli az Írás a hiteles egyházat? Milyen kapcsolatban van a hiteles egyház Isten Igéjével?

1Tim 3,15 ■ „Tudd meg, hogy mi módon kell forgolódni Isten házában, mely az élő Isten egyháza, az igazság oszlopa és erőssége.”

Vö. Jn 17,17 ■ „A Te Igéd igazság.”

Jel 12,17 ■ „Megharagudott azért a sárkány az asszonyra,* és elment, hogy háborút indítson az ő magvának maradéka ellen,** akik megőrzik Isten parancsolatait, és akiknél Jézus Krisztus bizonyágtétele van.” (Vö. Jel 19,10)

– A kifejezés:

.....

– A hiteles egyház kapcsolata Isten Igéjével:

.....

---

* A Jel 12. fejezetben szereplő tiszta asszony a hívő egyházat jelképezi a Biblia egységes szimbólumrendszere szerint. Éppen itt, a 17. versnél válik ez egészen nyilvánvalóvá, mert kimondja, hogy az asszony „magvának maradéka” egy hívő nép, amelynek tagjai megőrzik Isten parancsolatait, és megvan náluk Jézus bizonyágtétele.

** Pontosított fordítás szerint. Az „egyebekkel az ő magvából valókkal” részlet az eredeti szövegben: „az ő magvának maradékával”. Innét származik a végidőben élő (vö. 14-15. vers) „maradék egyház” fogalma. A „hadakozzék” az eredeti szövegben: „háborút csináljon, háborút indítson”.

A 16. századi reformáció idején keletkezett hitvallások szerint hiteles egyház csak ott van, ahol Isten Igéjét „tisztán tanítják”.^{*} Az egyház csak akkor lehet az „igazság oszlopa és erőssége” e világban, ahol Sátán, a „hazugság atyja” uralkodik, aki „mind az egész föld kerekességét elhitei” (Jel 12,9), ha Isten Igéje a fundamentuma, ha mindenkor az igazság Igéjét hirdeti és azt meg is tartja.

Az „élő Isten egyháza” kifejezés arra utal, hogy a hiteles egyháznak az „élő Istennel” van kapcsolata. A bűneset óta nincs szemtől szemben érintkezés Isten és ember között (1Tim 6,16; Jn 1,18). A megismerés és a kapcsolat egyetlen lehetősége „Isten beszéde”. Ezért a hiteles egyház legfőbb ismertetőjele az Isten beszédéhez való ragaszkodás, Isten Igéjének követése és hirdetése. Ez az egyház mindenkor kisebbség volt az újszövetségi korszakban, a vég idején pedig – amelyre a Jel 12,17 kijelentése vonatkozik – már csak az igaz egyház „magvának maradéka” létezik. E kicsiny maradéknak mégis hatalmas küldetése, feladata van Jézus dicsőséges második eljövetele előtt, amint ezt a későbbiekben látni fogjuk.

2 A Szentírás még a látható maradék egyházon belül is megkülönbözteti azokat, akik igazán „Isten háza népéhez”, az ún. láthatatlan, mennyben jegyzett egyházhoz tartoznak (lásd Zsid 12,22–23). Mi jellemzi ezeket a hívőket, „a maradék egyház maradékát”?

Jn 17,6–8 ■ „Megjelentettem a Te nevedet az embereknek, akiket e világból nekem adtál, (...) akik a te beszédedet megtartották. (...) Mert ama beszédeket, amelyeket nekem adtál, önékik adtam, és ők befogadták.”

---

^{*} Lásd az 1530-ból való *Augsburgi* vagy *Ágostai hitvallás* VII. cikkelyét, amelyet Melancthon Fülöp írt és Luther Márton is aláírt.

Lk 8,21 ■ „Ő pedig felelvén, mondta nekik: Az én anyám és az én atyámfiak ezek, akik az Isten beszédét hallgatják és megcselekszik.”

Jel 22,9 ■ „[Így szólt Isten angyala János apostolhoz:] Szolgatársad vagyok neked, és a te atyádfiainak, a prófétáknak, és azoknak, akik megtartják e könyv beszédeit.”

Vö. Jel 1,3 ■ „Boldog, aki olvassa, és akik hallgatják e prófétálás beszédeit, és megtartják azokat, amelyek megíratk abban.”

Lk 8,15 ■ „Amelyik pedig a jó földbe esett, ezek azok, akik a halott ígét tiszta és jó szívvel megtartják, és gyümölcsöt teremnek folyamatosan.”*

– Az idézett igékben ismételten, következetesen említett jellemző magatartás:

Ellen G. White megjegyzése Jn 17,6-hoz:

„Mily nagy dicséret ez: »A Te beszédedet megtartották!« Nagy elismerés lenne, ha rólunk hangzott volna el. De sajnós az »én« gyakran közbelép, és uralomra tör.” (52. kézirat, 1904)

„A példázatban említett »tiszta és jó szív« nem büntelen szív, mert hiszen az evangélium az elveszetteknek szól. A jó szív, a hívő szív az, amely hittel fogadja Isten ígét. (...) Az őszinte tanítvány tisztelettel fogadja el a Szentírást mint Isten hozzá intézett szavát. (...) Isten Igéje gyakran összeütözik az ember öröklött és szerzett jellemvonásaival, szokásaival. A jó talajú hallgatók elfogadják az Ige minden feltételét és követelményét. Minden szokásukat, egész életmódjukat Isten Igéjéhez mérik és igazítják. Meggyőződésük, hogy

---

* Pontosított fordítás szerint.

a halandó, tévelygő emberek parancsai nem jöhetnek tekintetbe az örök Isten Igéjével szemben. Teljes szívükkel, egyetlen célként keresik az örök életet, és veszteség, üldözés vagy halál árán is követik az igazságot.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, A magvetőről c. fej.)

Isten látható maradék egyháza ott van, ahol Isten beszédét tanítják, hirdetik, illetve ahol emberek ezt az Igét hallgatják. Ezen belül Isten láthatatlan egyházát, igazán hívő népét, a „maradék maradékát” azok alkotják, akik nemcsak hallgatják, hanem meg is tartják Isten beszédét. Isten beszédének a megtartása nem csupán egyes parancsolatokhoz való ragaszkodásban áll, hanem készséges és állhatatos engedelmességet jelent Isten minden kijelentett szava és teljes törvénye iránt (lásd 5Móz 6,2; Mt 28,19; Jak 1,10–11).

3 Hogyan mutatja be a Szentírás azokat, akik csak hallgatják Isten beszédét, valamint azokat, akik befogadják és megtartják?

Ezék 33,31–32 ■ „Eljönnek hozzád, ahogy a nép össze szokott jönni, odaülnek elődbe, mint az én népem, és hallgatják beszédedet, de nem cselekszik, hanem szerelmeskedő énekként vesznek azokat ajkukra, szívük pedig nyereség után jár. Íme, te olyan vagy nekik, mint valamely szerelmeskedő ének, szép hangú, s mint valamely jó hegedűs, csak hallgatják beszédedet, de nem cselekszik.”

Rm 2,13 ■ „Nem azok igazak Isten előtt, akik a törvényt hallgatják, hanem azok fognak megigazulni, akik a törvényt betöltik.”

Mt 7,24–27 ■ „Ha valaki hallja tőlem e beszédeket, és megcselekszi ezeket, hasonlítom azt a bölcs emberhez, aki a kősziklára építette házát. Ömlött az eső, eljött az árvíz, fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba, de nem dőlt össze, mert kősziklára

építtetett. Ha valaki hallja tőlem e beszédeket, de nem cselekszi meg, hasonlatos lesz a bolond emberhez, aki homokra építette a házát. Ömlött az eső, eljött az árvíz, fújtak a szelek, beleütköztek abba a házba, összeomlott, és nagy lett a romlása.”

1Thess 2,13 ■ „Hálát adunk Istennek szüntelen, hogy ti befogadva Isten általunk hirdetett beszédét, nem úgy fogadtátok, mint emberek beszédét, hanem mint Isten beszédét – mint ahogy valósággal az is –, amely munkálkodik is bennetek, akik hisztek.”

.....

.....

.....

„Jézus olyan példázattal fejezte be a hegyi beszédet, amely meglepő világossággal tanúsítja, hogy az általa hirdetett tanokat gyakorlatilag is meg kell valósítanunk. (...) Az igaz vallás Krisztus parancsolatainak a cselekvéséből áll. Nem azért, hogy ezáltal elnyerjük Isten kegyelmét, hanem viztonszeretetéként, szeretete érdemtelenül elfogadott ajándékaiért. Krisztus nem a szóbeli vallomásoktól, hanem a megszentelt élet cselekedeteiben megnyilatkozó hittől teszi függővé emberek üdvösségét. (...) »Akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai.« (Rm 8,14) Nem azok Isten gyermekei, akiknek szívét a Lélek érinti, de csak néha engednek erejének, hanem azok, akiket Isten Lelke vezérel. (...) Akik saját erejükben bíznak, a homokra építenek. Most még nem késő menekülni a közelgő veszély elől. Meneküljünk a biztos sziklára, még mielőtt kitörne a vihar!” (Ellen G. White: *Gondolatok a hegyi beszédről*, 152–157. o.)

„Más dolog úgy kezelni a Bibliát, mint egy hasznos erkölcsi tanítást tartalmazó könyvet, és annyira figyelni rá, amennyire ez korunk szellemével és a világban elfoglalt he-

lyünkkel összeegyeztethető, és ismét más a maga valóságában tekinteni, azaz az élő Isten Igéjének tartani, amelyben van a mi életünk. Az az élet, amelynek át kell formálnia cselekedeteinket, szavainkat és gondolatainkat. Ha ennél kevesebbnek tartjuk Isten Igéjét, akkor a valóságban elvetjük.” (Ellen G. White: *Nevelés/ Előtted az élet*, 258. o.)

4 Kiket támadott és támad Sátán különösképpen, a megváltás terve körül folyó nagy küzdelem során végig?

Jel 1,9 ■ „Én János, aki nektek atyátokfia is vagyok, társatok is a Jézus Krisztus szenvedésében, királyságában és tűrésében, a szigeten voltam, amely Pátmosznak nevezetik, Isten beszédéért és Jézus Krisztus bizonyágtételéért.”

Jel 6,9 ■ „Amikor felnyitotta az ötödik pecsétet, láttam az oltár alatt azoknak lelkeit, akik megölettek Isten beszédéért és a bizonyágtételéért, amelyet kaptak.”

Jel 12,17 ■ „Megharagudott azért a sárkány az asszonyra, és elment, hogy háborút indítson az ő magvának maradéka ellen, akik megőrzik Isten parancsolatait, akiknél a Jézus Krisztus bizonyágtétele van.”

Jel 20,4 ■ „Láttam azoknak lelkeit, akiknek fejüket vették Jézus bizonyágtételéért és Isten beszédéért, akik nem imádták a fenvedat, sem annak képét, akik nem vették annak bélyegét homlokukra és kezükre: éltek és uralkodtak a Krisztussal ezer esztendeig.”

– Ismétlődő kifejezés, amely meghatározza az okot, amiért ezek a hívők üldöztettek:

.....

A „Jézus bizonyágtétele” kifejezés értelmét ezek az igék világítják meg: Jel 1,1–3; 19,10; 3,14. A bűneset óta Jézus a földet a

mennyel összekötő „létra” (Jn 1,52; vö. 1Móz 28,12), azaz a híd, a közvetítő az Atya és az elveszett bűnös ember között. A prófétai beszéd által tesz bizonyosságot nekünk Jézus az Atya akaratáról, terveiről. Ő „hű és igaz tanúbizonyosság”, akinek tanúságtétele „ámen”, azaz abszolút hiteles és bizonyos. A prófétai beszéd ilyen értelemben „Isten beszéde és Jézus Krisztus bizonyágtétele” számunkra.

Milyen hálásak lehetünk azért, hogy „Isten beszédének és Jézus Krisztus bizonyágtételének” mindig voltak olyan tanúságtevői a történelem folyamán, akik Sátán heves támadásai ellenére is őrizték e kincset, és akár mártíromságot is vállaltak érte. Szamba vehetjük, hogy hány üldözött, bántalmazott és mártírhalált halt prófétáról tesz említést már az ószövetségi Szentírás is. Jelenések könyve pedig prófétikusan szólt előre azoknak a nagy seregéről, akik az újszövetségi korszak folyamán állnak ki hasonló szenvedéseket. Csak a mennyben, az örökkévalóságban fogjuk igazán megismerni és megérteni történetüket, tapasztalataikat, hűségük értékét.

„Az igazság fényét nem lehetett teljesen kioltani abban a sötétségben sem, amely a pápai fennhatóság hosszú időszaka alatt borult a földre. Istennek minden korban voltak tanúbizonyosságai – olyan emberek, akik hitték, hogy Krisztus az Isten és ember közötti egyetlen közbenjáró, akik az élet egyedüli szabályának a Bibliát tartották. (...) Az utókor soha nem fogja megtudni, hogy milyen sokat köszönhet a világ ezeknek az embereknek. Eretnekeknek bélyegezték őket, indítékaikat megkérdőjelezték, jellemüket befeketítették, írásaikat betiltották. (...) Ők mégis szilárdan kitartottak, szent örökségként, tisztán őrizték meg hitüket évszázadról évszázadra az eljövendő generációk számára.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 58. o.)

Luther Márton 1528-ban kinyomtatta John Purvey (kb. 1354–1428) Jelenések könyvéhez írt magyarázatát. Purvey, a nagy angol előreformátor, John Wyclif hűséges barátja és munkatársa volt.

Említett műve kalandos úton, Litvánián keresztül jutott el Lutherhez, és mély hatással volt rá. Ezért adta ki és látta el előszóval, amelyben többek között ezt írja: „Sok esztendővel előttünk oly sokan és oly nagy emberek – akiknek az emlékezete örök – a legkegyetlenebb kínzásokat szenvedték, és mégis bátran és hűségesen kitartottak az igazság megvallásában. Mi ma sokkal tanultabbak és szabadabbak vagyunk, mint amilyenek ők voltak. Szégyellnünk kellene magunkat azért, hogy ők, akiket nagy barbárság vett körül, és akiket fogságban tartottak, mennyivel derekabbak és bátrabbak voltak, mint amilyenek mi vagyunk.” (Idézi Le Roy Edwin Froom: *The Prophetic Faith of our Fathers*, Washington, 1948, II. köt., 94–95. o.)

5 Hogyan, mi által őrzi és vezeti Jézus Krisztus az övét Sátán megtévesztő hitetési és heves támadásai közepette?

Jn 10,27–28 (vö. 4–5. vers) ■ „**Az én juhaim hallják az én szómat, én ismerem őket, és ők követnek engem. Örök életet adok nekik, és soha örökké el nem vesznek, senki sem ragadja ki őket az én kezemből.**”

.....

.....

.....

A pásztor és juhai között a pásztor beszéde, hangja a kapocs. Ezzel vezeti, tereli őket. Ha a juhok hallgatnak a pásztor szavára, a veszélyek közepette is biztonságban vannak. Jézus és hívő népe között is az Ő beszéde, a prófétai beszéd a kapcsolattartás eszköze. Ezt a beszédet Ő bármikor, bárki számára meg tudja eleveníteni, közvetlen, megszólító üzenetivé, útbaigazító és biztonságosan vezérlő tanácsává tudja tenni. Isten gondviselése mindenkor

körülveszi az övéit, de ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy kivesz az üldöztetések és szenvedések próbáiból. Az alábbi zsoltárigék rámutatnak, mit jelent az, hogy Ő védelmez az ellenséggel szemben, hogy „senki sem ragadhat ki a kezéből... Nem engedi, hogy lábad inogjon, nem szunnyad el a te őriződ... Az Úr megőriz téged minden gonosztól, megőrzi lelkedet.” (Zsolt 121,3.7)

Mindenekelőtt arról a legfontosabb dologról van szó tehát, hogy Isten megőriz a hitbeli és erkölcsi bukástól, továbbá vigasztal, lelkierőt ad, a látható nyomorúságok fölé emel a megpróbáltatások közepette, Igéje és a Szentlélek vigasztalásai által. Péter apostol írja: „Szeretteim, ne rémüljete meg attól a tűztől, amely megpróbáltatás végett támadt köztetek, mintha valami rémületes dolog történnék veletek... Boldogok vagytok, ha Krisztus nevéért gyaláznak titeket, mert megnyugszik rajtatok a dicsőségnek és az Istennek Lelke.” (1Pt 4,12–14)

Isten Igéje egyik mártírjának, Keresztelő Jánosnak a halálával kapcsolatban írja Ellen G. White:

„[Jézus üzenete nyomán János] Istenre bízta sorsát: kész volt élni vagy meghalni, attól függően, hogy mi szolgálja jobban a számára oly drága ügy érdekeit. (...) Sátán engedélyt kapott, hogy rövidre metssze Isten küldöttének földi életét, de azt az életet, amely »el van rejtve együtt a Krisztussal Istenben«, a pusztító nem érthette el (Kol 3,3). (...) Noha János nem részesült csodálatos szabadításban, Isten mégsem hagyta el. Mindig mellette voltak a mennyei angyalok, akik feltárták előtte a Krisztusra vonatkozó próféciákat és a Szentírás drága ígéreteit. Ezek jelentették számára a támaszt, ahogyan majd Isten népének is az elkövetkező korszakokban. (...) Sem Énók, aki a mennybe vitetett, sem Illés, aki tüzes szekéren elragadtatott, nem volt nagyobb vagy tiszteletreméltóbb Jánosnál, aki magányosan halt meg a börtön mélyén. »Mert nektek adatott az a kegyelem a Krisztusért,

nemcsak hogy higgyetek Őbenne, hanem hogy szenvedjete is Őérte.« (Fil 1,29) A menny összes ajándéka között, amit csak az embernek nyújthat, a legmélyebb bizalom és a legnagyobb megtiszteltetés Krisztussal együtt részesülni az Ő szenvedéseiben.” (Jézus élete, 179., 185–186. o.)

6 Miért olyan felbecsülhetetlenül értékes kincs Isten Igéje, hogy emberek még az életük árán is ragaszkodtak hozzá?

Jn 17,3 ■ „Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust.”

Jn 5,39 ■ „Ti tudakozzátok az Írásokat, mert hiszitek, hogy azokban van a ti örök életetek, és ezek azok, amelyek bizonyóságot tesznek rólam.”

Jn 6,68 ■ „Felelt Simon Péter [Jézusnak]: Uram, kihez mehennénk? Örök élet beszéde van tenálád!”

Zsolt 19,8–10 ■ „Az Úrnak törvénye tökéletes, megeleveníti a lelket, az Úrnak bizonyágtétele biztos, bölccsé teszi az együgyűt. Az Úrnak rendelései helyesek, megvidámítják a szívet, az Úrnak parancsolata világos, megvilágosítja a szemeket. Az Úrnak félelme tiszta, megáll mindörökké, az Úrnak ítéletei változhatatlanok s mindenestől fogva igazságosak.”

Zsolt 119,140 ■ „Felettből tiszta a te beszéded, és a te szolgád szereti azt.”

– Soroljuk fel az idézett igék alapján, hogy mi mindenért kincs számunkra Isten Igéje:

.....

.....

.....

„Ha Isten népe értékelné Isten szavát, akkor mennyország lenne a gyülekezetben. A keresztények törekvők lennének, és éheznek az Ige tanulmányozását. Nyugtalanul várják az időt, amikor szöveget szöveggel vehetnek egybe, s elmélyedhetnek az Igében. Mohóbban várnának az Ige világosságára, mint a reggeli lapokra, folyóiratokra vagy regényekre. (...) Ennek eredményeképpen életük az Ige elveihez idomulna. Az Ige utasításai olyanok lennének számukra, mint az élet fájának levelei. Kútforrás lenne bennük, amely örök életre buzog. A kegyelem üdítő záporai éltetnék, frissítenék lelküket, feledtetnék velük minden vesződéséget és fáradságot. Az ihletés szavai erőssé és bátrakká tennék őket. (...) Imáik komolyak lennének, telve az igazság isteni bizonyosságával. (...) A lázas semmisségek, melyek oly sokak idejét felemésztik, visszasüllyednének igazi helyükre a gyógyító, megszentelő bibliai kegyesség előtt. A Biblia, csakis a Biblia válthatja ki ezt a jó hatást. Isten bölcsessége és hatalma nyilatkozik meg általa, amely teljes erejével munkálkodik azok szívében, akik befogadják. Micsoda magasságokat érhetnénk el, ha egybehangolnánk akaratunkat Isten akaratával!” (Ellen G. White: *Bizonyágtételek*, VIII. köt., 193–194. o.)

Összegzés: Nincs hiteles Isten-ismeret Isten beszéde nélkül. Ennélfogva nincs hiteles egyház élő igeismeret és igei tanítás, prédikálás nélkül. Azonban a hiteles egyházon belül is csak azok hiteles keresztények, akik Isten beszédét nemcsak hallgatják, hanem „befogadják” és „megtartják”.

Az e heti adomány a nyári Biblia-táborokat támogatja.
– Hozzájárulás a táborok bérleti díjaihoz és költségeihez.

A „kinyilatkoztatáslánc”, amelyen át Isten üzenete hozzánk érkezik

1 Milyen nagy távolság áthidalására van szükség ahhoz, hogy Isten gondolatai, üzenete eljusson hozzánk, és emberi elménkkel felfoghassuk?

Jób 11,7–8 ■ „Isten mélységét elérheted-e, avagy a mindenható-
nak tökéletességére eljuthatsz-e? Magasabb az égnél, mit te-
szel tehát? Mélyebb az alvilágnál, hogy ismerheted meg?”

Ésa 55,8–9 ■ „Mert nem az én gondolataim a ti gondolataitok, és
nem a ti újaitok az én útjaim – így szól az Úr. Mert amint ma-
gasabbak az eget a földnél, akképpen magasabbak az én útja-
im útjaitoknál, és gondolataim gondolataitoknál!”

Jób 26,14 ■ „Íme ezek az ő útjainak részei, de mily kicsiny rész az,
amit meghallunk abból!”

Eféz 4,18 ■ „Akik értelmükben meghomályosodtak, elidegenül-
tek az isteni élettől a tudatlanság miatt, mely az ő szívük ke-
ményesége miatt van bennük.”

Olyan nagy a távolság „Isten gondolatai” és az ember gondol-
tai között, hogy az ember részéről eleve kudarcra ítélt az a vállal-
kozás, amely valamiképpen megpróbálja megismerni és megérteni
„Isten gondolatait”. Csak Isten tudja – „végéremehetetlen böl-

csességében” (Ésa 40,28) – áthidalni e roppant távolságot, csakis Ő találhatott módot arra, hogy üzenetét eljuttassa hozzánk és érthetővé tegye számunkra. Még ha tiszta tudatunk és egészséges gondolkodásunk lenne is, akkor is elérhetetlen magasságban volna számunkra a Teremtő Isten bölcsessége, erkölcsi tökéletessége, hatalma. De a bűn miatt még csak nem is épek szellemi és lelki képességeink. Isten gondolataival ellentétessé vált a gondolkodás-módunk. „Isten a szeretet” (1Jn 4,8), azaz megtestesíti a másokért élés, a teremtményeiért végzett szolgálat alapelvét, mi emberek pedig énközéppontúak vagyunk, törvényként van jelen gondolkodásunkban és cselekvésünkben az önszeretet. Ezért nem könnyen fogjuk fel még azt sem, hogy mit mond Isten beszéde, és végképp nem kézenfekvő számunkra felismerni annak igazságát. „Természetes ember” nem foghatja fel Isten Lelkének dolgait, mert boldonságok neki, meg sem értheti” – írja Pál apostol (1Kor 2,14).

2 Milyen „utat” készített el Isten – bölcsességében és kegyelmében – abból a célból, hogy üzenetét eljuttassa hozzánk, és érthetővé tegye azt számunkra? Hogyan vázolja fel számunkra az Írás a „kinyilatkoztatásláncot”

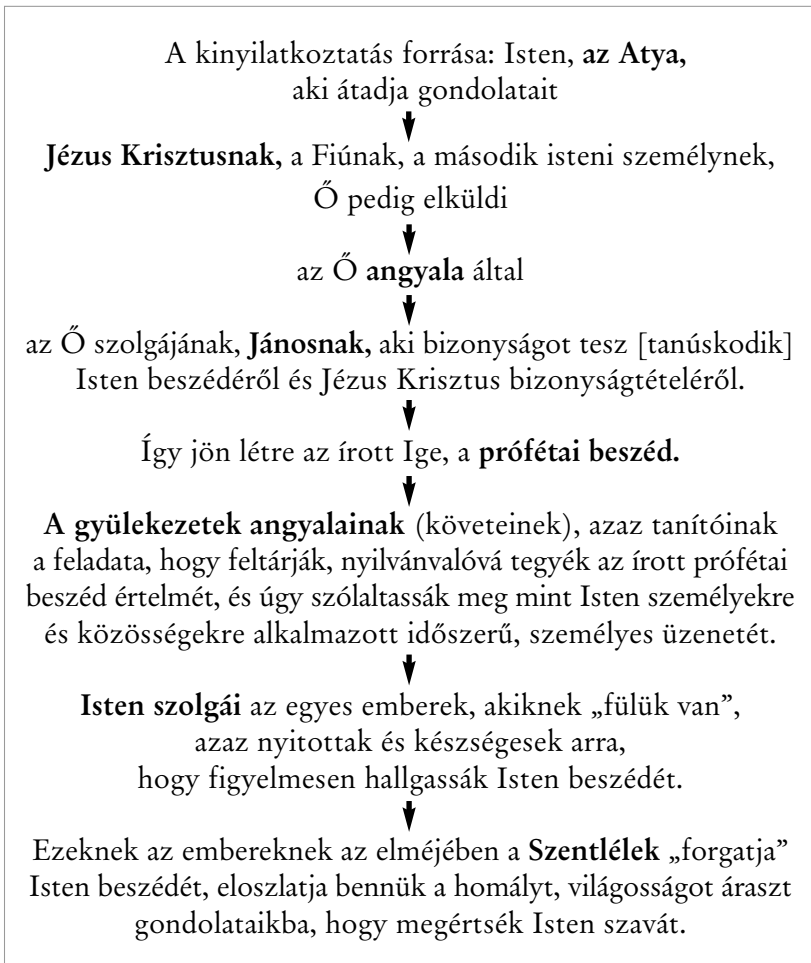
Jel 1,1–3 ■ „Jézus Krisztus kijelentése, amelyet adott neki az Isten, hogy megmutassa az ő szolgálóinak azokat, amiknek meg kell lenniük hamar. Ő pedig elküldvén azt az ő angyala által, megjelentette az ő szolgálójának, Jánosnak, aki bizonyosságot tett Isten beszédéről és Jézus Krisztus bizonyágtételéről, minderről, amit látott. Boldog, aki olvassa, és akik hallgatják e próféta beszédeit.”

Jel 2,1–7 ■ „A gyülekezet angyalának írd meg... Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!”

---

* Pontosított fordítás szerint.

Vázoljuk fel ennek alapján azt az élő „kinyilatkoztatásláncot”, amelyen át Isten gondolata, üzenete elér minket, és egészen az elménkig, szívünkig hatol:

„Jelenések könyve kijelentéseit Isten adta a Fiúnak, a Fiú pedig kinyilatkoztatta Jánosnak. Jánost választotta ki az Úr e kinyilatkoztatás közlésére. Már csak ő volt életben az elsőként választott tanítványok közül. Az újszövetség üdvrendje időszakában őt tisztelte meg az Úr [olyan próféciák közlésével], mint Dánielt az ószövetség idején. A Jánossal közlendő utasítás annyira fontos volt, hogy Jézus Krisztus jött el a mennyből átadni szolgájának, utasítva őt, hogy küldje el a gyülekezeteknek.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”,* 232. o.)

A kinyilatkoztatásláncból kimaradhat Isten angyala, mert angyal közvetítése nélkül is szólhat Isten a prófétához. Úgyszintén kimaradhat a tanító, mert a Szentlélek által Isten közvetlenül is fel tárhatja a prófétai beszéd üzenetét a prófétai írások olvasói előtt.

Érdeemes megemlíteni, hogy a kereszténységen kívül két világvallás hivatkozik arra, hogy Istentől származó kinyilatkoztatáson alapul: a hinduizmus és az iszlám. (A hinduk a *Védákat* és a *Rámájana* című eposzt, főképpen annak *Bhagavad-gíta* részletét tekintik Istentől ihletett írásnak, a muszlimok pedig a *Koránt*.) Ez azonban csupán magyarázat nélküli állítás mindkét vallásban, amit a hívők elfogadnak. A Bibliában található kinyilatkoztatáslánchoz hasonló – értelmileg is követhető, felfogható – kinyilatkoztatástanuk nincs.

3 Miért neveztetik Krisztus „Isten Igéjének”? Milyen szerepe van a felvázolt „kinyilatkoztatásláncban”?

Jn 1,1 ■ „Kezdetben volt az Ige, és az Ige volt az Istennél, és Isten volt az Ige.” (Vö. Jel 19,11–13)

Jn 1,18 ■ „Istent soha senki nem látta, az egyszülött Fiú, aki az Atya kebelén van, ő jelentette ki őt.”

Jn 7,16; 14,10 ■ „Felelt nekik Jézus: Az én tudományom nem az enyém, hanem azé, aki küldött engem. (...) A beszédeket, amelyeket mondok nektek, nem magamtól mondom.”

1Pt 1,10–11 ■ „Amely üdvösség felől tudakozódtak és nyomozódtak a próféták, (...) hogy mely vagy milyen időre jelentette azt ki Krisztus öbennük levő Lelke.”

Jn 8,58 ■ „Mondta nekik Jézus: Bizony, bizony mondom nektek, mielőtt Ábrahám lett, én vagyok.”

.....

.....

Jézus Krisztus mindenkor a kinyilatkoztató isteni személy. Isten Őáltala szól és cselekszik. A bűneset óta csakis Ő létesít kapcsolatot az elveszett embervilággal. Ő volt a kinyilatkoztató az ószövetségi időkben is. Ő szólt a prófétákhoz, Ő volt az a „Vagyok”, aki Mózeszel beszélt a Sínai-hegyen.

„Jézus Krisztus felé tekint mind a két szövetség. Az Ószövetség várakozása tárgyát, az Újszövetség mintaképét, a kettő együtt középpontját látja benne.” (Blaise Pascal: *Gondolatok*, 740. töredék)

„Az egész bibliai kinyilatkoztatás Jézuson át érkezik el hozzánk, és Őrá összpontosul. Isten Fia által szól hozzánk, akié vagyunk mi emberek a teremtés és megváltás jogán.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”, 232. o.)*

4 Mi az angyalok szerepe a kinyilatkoztatásláncban?

Jób 33,23 ■ „Ha van mellette magyarázó angyal, egy az ezer közül, hogy az emberrel tudassa kötelességét.”

Dn 9,20–23 ■ „Még szóltam és imádkoztam, (...) esedezésemet az Úr elé, az én Istenem elé terjesztettem. (...) Még az imádságot mondtam, amikor ama férfiú, Gábiel, akit előbb a látomásban láttam, sebességgel repülve megilletett engem az esti áldozat idején. Értésemre adta, és szólt nekem: Dániel, most

jöttem ki, hogy értelemre tanítsalak. Esedezésed kezdetén egy szózat támadt, és én eljöttem, hogy megjelentsem. (...) Vedd eszedbe azért a szózatot, és értsd meg a látomást!”

– Keressünk még további igeszakaszokat a Szentírásban, ahol „magyarázó angyal” működött közre a kinyilatkoztatás közvetítésében:

.....

.....

Az *angyal* szó a görög *angelosz* szóból ered, melynek jelenése: *küldött, követ*. A megfelelő héber *mal’ak* szónak is ugyanez a jelentése. Az angyalok az embernél magasabb rendű és intelligenciájú lények. Isten „követei”, rendelkezéseinek hírvivői, akarátának végrehajtói az egész világmindenségben (lásd Zsolt 103,20–21). Szolgáltatukhoz tartozik, hogy esetenként közreműködjenek a kinyilatkoztatás közvetítésében. Isten angyalai együttérzéssel és odaadással vesznek részt minden olyan szolgálatban, amely az elveszett ember megmentésére irányul. Tanulnak is abból, ahogyan Isten az emberek megváltását megvalósítja, ahogyan egyenként küzd értünk. Ők is új világosságot nyernek ezáltal Isten jelleméről és végeremehetetlen bölcsességéről (lásd 1Pt 1,12; Eféz 3,9–10).

5 Mi a próféták és a tanítók szerepe a kinyilatkoztatás közvetítésében? Mi a különbség a két szolgálat között?

4Móz 12,6 ■ „Halljátok meg most az én beszédeimet: Ha valaki az Úr prófétája közöttetek, én megjelenek annak látásban, vagy álomban szólok azzal.”

1Kor 12,28 ■ „Némelyeket rendelt Isten az anyaszentegyházban először apostolokul, másodsor prófétákul, harmadszor tanítókul.”

Kol 4,3–4 ■ „Imádkozván értünk is, hogy Isten nyissa meg előttünk az Ige ajtaját, hogy szólhassuk Krisztus titkát... Hogy nyilvánvalóvá tegyem azt úgy, amint nekem szólnom kell.”

.....

.....

Ha a *próféta* szót halljuk, az ószövetségi próféták jutnak eszünkbe, akik a nép országosan ismert tanítói és tanácsadói voltak Izraelben. Istent képviselték, vezetését közvetítették a nemzet számára. Olykor az Újszövetség is e speciális ószövetségi prófétai szolgálat jelölésére használja a *próféta* szót (pl. Mt 11,13; Zsid 1,1).

Tágabb jelentése is van azonban a *próféta* szónak a Szentírásban a következő jelentéstartalommal: a próféta üzenetközvetítő Isten és az emberek között, olyan személy, akihez az Úr mintegy közvetlenül, különleges módon szól, és akit megbíz mondanivalója továbbításával. Ilyen értelemben az újszövetségi korszakban is van prófétaság. A 4Móz 12,6-ban foglalt meghatározás szerint az összes bibliai szerző próféta. Próféták voltak az apostolok is, akik az emberré lett Isten Fia életének és tanításainak tanúi voltak, akik isteni kinyilatkoztatást nyertek ezáltal, és megbízást kaptak arra, hogy másoknak is tanúskodjanak arról, amit „láttak és hallottak” (Lk 24,48; Ap csel 1,8; 1Jn 1,1–3). Jelenések könyve, János apostol írása is „prófétai könyvnek” nevezetik, amint láttuk (Jel 1,3). A prófétaság a legmagasabb rendű szolgálat, amellyel Isten embereket megbízhat, mivel Isten maga lép érintkezésbe velük valamiképpen, és rájuk bízta beszédeit, hogy elmondják a többi embernek.

A próféták után az igehirdetőknek vagy *tanítóknak* is szerepük van a kinyilatkoztatás továbbadásában. Az ő feladatuk az írott prófétai kinyilatkoztatás tartalmának feltárása, világossá tétele. A prófétai és a tanítói megbízatus közel áll egymáshoz, de mégsem azonos. Az egyház épülésére alapított szolgálatok felsorolásánál határozottan elkülönítetik egymástól a kettőt. „[Isten] rendelt az egyházban [egyesekeket] először apostolokul, másodszor prófétákul,

harmadszor tanítókul.” (1Kor 12,28; Eféz 4,11) A tanítók nem érintkeznek olyan közvetlenül a mennyei világgal, mint a próféták. Isten nem közöl általuk új kinyilatkoztatást. Abban a kiváltságban részesíti őket, hogy feltárja előttük a prófétai írások értelmét a Szentlélek által – a maga mélységében és időszerű mondanivalójával –, továbbá azzal bízza meg őket, hogy az így nyert tiszta látással másokat is „megvilágosítsanak”. (Az *apostoli* megbízatás csak azért előzi meg a *prófétait* és a *tanítóit*, mert az apostolok próféták, tanítók és pásztorok is voltak, tehát átfogó, univerzális jellegű volt a szolgálatuk, ők az újszövetségi egyház „alapkövei” (lásd Eféz 2,20).

A tanítói szolgálat – személyenként és esetenként – abban az értelemben kerülhet közel a prófétai szolgálathoz, hogy a Szentlélektől áthatott tanító annyira megelevenítheti Isten valamely korábbi kinyilatkoztatását igehirdetése során, hogy úgy hallják azt az emberek, mint Isten aktuálisan és személyesen hozzájuk intézett, megszólító üzenetét. Ebben az értelemben nevezi Pál apostol „prófétálásnak” a lelki ajándék által kijelentett igei bizonyágtevést (1Kor 14,1.3.24–25). A tanító ilyenkor Isten ihletett szószólója, isteni hatalom kíséri az igehirdetést vagy bizonyágtevést. Új kinyilatkoztatást azonban sohasem közvetít a tanító a korábban adott prófétai kijelentésekhez képest.

6 Milyen kettős szolgálata van a Szentléleknek a kinyilatkoztatás közvetítésében?

1Pt 1,10–11 ■ „Amely üdvösség felől tudakozódtak és nyomozódtak a próféták, (...) mely vagy milyen időre jelentette ki azt a Krisztus öbennük lévő Lelke.”

Jel 19,10 ■ „Mert a Jézus bizonyágtétele: A prófétaság Lelke.”

Jn 14,26; 16,13 ■ „Ama vigasztaló pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, Ő mindenre megtanít majd titeket. (...) Amikor eljön amaz, az igazságnak Lelke, elvezérel majd titeket minden igazságra.”

2Kor 4,6 ■ „Mert Isten, aki szólt: sötétségből világosság ragyogjon, Ő gyújtott világosságot szívünkben...”

.....

.....

Jel 19,10 arra utal, hogy Jézus bizonyágtétele, kinyilatkoztatása, a prófétaság lelki ajándékának közvetítésével jut el hozzánk. A prófétai szolgálat azért neveztetik lelki vagy kegyelmi ajándéknak, mert a Szentlélek segíti a prófétákat természetfeletti módon mind a kinyilatkoztatás átvételében, mind pedig annak továbbadásában. A „prófétaság Lelke” kifejezés arra utal, hogy a próféták által ténylegesen a Szentlélek, az az Isten maga szól hozzánk. Isten Lelke ihlette a prófétákat – az összes üzenetközvetítőt –, felfokozva képességeiket, hogy Isten beszédét pontosan, torzulásmentesen vegyék át és adják tovább az embereknek.

Ugyanakkor azokban is Isten Lelke munkálkodik, akik az ihletett Igét olvassák és hallgatják, hogy értelmük kinyíljon az Ige megértésére.

„Az apostol így imádkozott az efézusi hívőkért: »A mi Urunk Jézus Krisztusnak Istene, a dicsőségnek Atyja adjon nektek bölcsességnek és kijelentésnek Lelkét az Ő megismerésében, és világosítsa meg értelmetek szemeit, hogy tudhassátok, mi az Ő elhívásának reménysége, és mi az Ő hatalmának felséges nagysága irántunk, akik hiszünk.« (Eféz 1,17–19) Az isteni Lélek szolgálata – az értelem megvilágosítása és a Szentírás mélységes dolgainak megértetése – volt az az áldás, amelyet Pál itt az efézusi gyülekezetnek kért.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 12. o.)

Az e heti adomány a szekszárdi Comenius Általános Iskolát támogatja.

Isten „sok rendben és sokféleképpen” szólt a próféták által

1 Kiket hívott el Isten – kinyilatkoztatása továbbadására – prófétákkul a történelem folyamán?

2Pt 1,21 ■ „Sohasem ember akaratából származott a prófétai szó, hanem a Szentlélektől vitetve szóltak Isten szent emberei.”

3Móz 10,3 ■ „Mondta Mózes Áronnak: Ez az, amit az Úr szólt: Akik hozzám közel vannak, azokban kell megszenteltetnem, és az egész nép előtt megdicsőíttetnem.”

Ezék 3,10 ■ „Mondta nekem: Embernek fia! Minden beszédemet, amelyeket szólok neked, vedd szívedbe, és füleiddel halld meg!”

Jer 1,5 ■ „Mielőtt az anyaméhben megalkottalak, már ismertelek, és mielőtt az anyaméhből kijöttél, megszenteltelek, prófétának rendeltel a népek közé.”

.....
.....
.....

Az isteni kinyilatkoztatás közlésére csak „szent emberek” voltak alkalmasak. Nem abszolút büntelenséget jelent ez a meghatározás, mert a próféták is „hozzánk hasonló természetű” emberek voltak (Jak 5,17). Azt jelenti viszont, hogy teljességgel odaszentelték életüket Isten és felebarátaik szolgálatára, ennél fogva magas erkölcsiség, megszentelt élet jellemezte őket. A 3Móz 10,3-ban

foglalt kijelentés az ószövetségi papokra vonatkozóan hangzott el, akik Isten jelenléte helyén, a szentélyben teljesítettek szolgálatot. A próféták ennél is közvetlenebbül érintkeztek a mennyei világgal, valóságosan Isten közelségébe jutottak, amikor kinyilatkoztatást vettek át. Az idézett elv tehát rájuk vonatkozóan még inkább érvényes volt. Ha nem lettek volna Isten *szent emberei*, nem viselhették volna el Isten és a mennyei világ dicsőségét. Még így is nem egyszer fizikai erejüket veszítették látomásuk során, és csak természetfeletti megerősítés által váltak képessé a kinyilatkoztatás átvételére (lásd Dn 10,8–10.15–19; Jel 1,17).

Fontos hangsúlyozni azt is, hogy a próféták nem mechanikus közvetítők voltak. „Szívükbe, fülükbe” kellett venniük Isten beszédét, hogy egyetértéssel és belső azonosulással hirdessék azt szóban vagy írásban. Erre csak „szent emberek” lehettek alkalmasak. Isten előre ismerte a próféták lelkületét, jellemét, hűségét, és ennek alapján választotta ki őket a prófétai szolgálatra.

2 Miben nem különböztek és miben különböztek egymástól egyes próféták, illetve prófétai szolgálatok?

Zsid 1,1 ■ „Isten sok rendben és sokféleképpen szólt (...) a próféták által.”

Ezék 3,4–11 ■ „Mondta nekem: Embernek fia! Menj el Izráel házához, és szólj az én szavaimmal nekik! (...) Menj el a foglyokhoz, néped fiaihoz, és mondd nekik: Így szól az Úr Isten!”

1Pt 1,10–12 (vö. Dn 12,8–9) ■ „Amely üdvösség felől tudakozódtak és nyomozódtak a próféták, (...) akiknek megjelentetett, hogy nem maguknak, hanem nekünk szolgáltak azokkal, amelyeket most hirdetnek nektek azok, akik prédikálták nektek az evangéliumot.”

.....

.....

Hitelesség szempontjából csak egyféle próféta létezik: igaz próféta. Az igaz próféta jogosan kezdi beszédét vagy írását ezzel a bevezetéssel: „Így szól az Úr”, mert „Isten szavaival” szól az emberekhez. Semmilyen saját eszmét vagy gondolatot nem visz bele az Isten kinyilatkoztatásaként továbbadott üzenetbe.

A rendeltetés szempontjából azonban kétféle próféta szolgálat létezik. Egyes próféták által egyetemes és örök érvényű kinyilatkoztatásokat adott az Úr. Ők a bibliai iratok szerzői, akik nemcsak a maguk nemzedékének, hanem minden embernek szolgáltak írásukkal az idők végezetéig. Bizonyágtételeik olyan tartalmat hordoznak, és olyan jellegűek, hogy minden korszakban, bármely ember számára közvetítik Isten üzenetét. Más próféták viszont csak egy-egy korszaknak, népnek, népcsoportnak vagy egyes személyeknek tolmácsolták Isten üzenetét. Nem alacsonyabb rendű, hanem csupán más természetű próféta ez.

Illés a legnagyobb próféta egyike volt, s szolgálata végén a mennybe ragadtatott. Még egy levelét is említi az Írás, amit Júda királyához intézett, de ez a levél nem maradt fenn, nem került be a Biblia iratgyűjteményébe, mert nem egyetemes jellegű, minden időben érvényes és szükséges kinyilatkoztatást tartalmazott. Pál apostolnak számos levele a bibliai iratgyűjtemény része lett, a laodiceai gyülekezethez írt levele azonban, amelyről említést tesz az Írás, nem került be a Bibliába, bizonyára ugyanazon okból, mint Illés levele. Hasonló – nem egyetemes, hanem speciális rendeltetésű – kijelentést a bibliai kinyilatkoztatás lezárulása utáni időben is adhat Isten. Ezt nevezzük a próféta lelki ajándéka folyamatosága elvének Efész 4,11–13 alapján.

A „sok rendben és sokféleképpen” megjelölés arra is vonatkoztatható, hogy különböző társadalmi csoportokhoz tartozó embereket hívott el Isten a próféta szolgálatra. Nők is voltak közöttük.

Nevezzünk meg olyan prófétákat, akikről említést tesz az Írás mint hiteles prófétákról, de írásuk nem került be a bibliai iratgyűjteménybe:

.....

Soroljunk fel prófétanóket:

.....

Említsünk különböző foglalkozású prófétákat:

.....

A fentiek ismeretében érthetjük meg Ellen G. White (1827–1915) szolgálatát is. Próféta volt, mivel Isten hozzá is szólt „álomban és látomásban”, s megbízta üzenetei közlésével. Ezenkívül élete és szolgálata kiállja a bibliai mérce szerinti hitelességi vizsgálatot. Bizonyásgtételei azonban nem tekinthetők a Biblia „kiegészítésének”. Isten más jellegű kinyilatkoztatásokat adott általa. Ő maga így írt erről:

„Igéje által Isten az emberekre bízta azt az ismeretet, amely szükséges az üdvösséghez. A Szentírást Isten akaratának hiteles, tévedhetetlen kinyilatkoztatásaként kell elfogadnunk. Az Ige a jellem mércéje, a tanítás zsinórmértéke és tapasztalataink próbaköve. (...) Az a tény azonban, hogy Isten az Ige által kinyilatkoztatta akaratát az embereknek, nem teszi szükségtelené Szentlelkének állandó jelenlétét és eligazítását. (...) Megváltónk azért ígérte meg Lelkét, hogy szolgálóinak feltárja az Igét, s a Lélek megvilágítsa és gyakorlativá tegye az Ige tanításait. És mivel Isten Lelke ihlette a Bibliát, a Lélek tanítása soha nem állhat ellentétben az Ige tanításával. Isten nem a Biblia helyettesítésére adta. (...) A Lélek az egész evangéliumi korszak során Isten Igéjével összhangban végzi munkáját. A Szentlélek mind az Ó-, mind az Újtestamentum írása idején a szent kánonban foglalt kinyilatkoztatásokon kívül is adott eligazítást. A Biblia

elmondja, hogy egyes emberek miként kaptak intést, tanácsot a Szentlélek által olyan dolgokban, amelyek nincsenek feljegyezve a Szentírásban. Különböző korok prófétáinak kijelentéseiből semmit sem jegyeztek fel. A szentírási kánon lezárulása után a Szentlélek továbbra is tanította, intette és vigasztalta Isten gyermekeit.” (*A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 10–11. o.)

Saját szolgálatáról – a fentiek értelmében – a következő meghatározást adta:

„Isten Igéje elegendő arra, hogy a legködösebb elmét is megvilágosítsa. (...) Ha tanulmány tárgyává tettétek volna Isten Igéjét – azzal a vággyal, hogy megragadjátok iránymutató elveit, és eljussatok a keresztény tökéletességre –, akkor nem lett volna szükségetek a bizonyágtételekre. Az írott bizonyágtételek nem azért vannak, hogy új világosságot adjanak, hanem hogy szívetekbe vessék a már kinyilatkoztatott, ihletett igazságokat. (...) A bizonyágtételek nem kisebbítik Isten igéjét, hanem magasztalják és hozzá vonzzák a gondolatokat, hogy az igazság egyszerű szépsége mindenkit megérintsen. (...) **Az emberek kevés figyelmet szenteltek a Bibliának, ezért az Úr adott egy kisebb világosságot, hogy a nagyobb világosságához vezessen.**” (*Colporteur Ministry*, 125. o.)

Továbbá ilyen kijelentéseket is tett:

„Nyilvános szolgálat során ne helyeztétek előtérbe és ne idéztétek írásaimat álláspontotok igazolása érdekében. (...) Hozakodjatok elő Isten igéjének világos és tiszta bizonyítékával! Az »így szól az Úr« a legerősebb bizonyág, amit az emberek elé tárhattok. Ne arra neveljétek az embereket, hogy Ellen White-ra nézzenek, hanem Istenre, akitől az utasításokat ő is kapja. (...) J. testvér zavaró tevékenységet folytat, amikor úgy tünteti fel, mintha a bizonyágtételeken keresztül adott világosság a Szentírás kiegészítésére szolgálna.” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, III. köt., 29–30. o.)

3 Milyen további jelentése is van annak, hogy Isten „sok rendben és sokféleképpen” szólt a próféták által?

4Móz 12,6 ■ „Halljátok meg most az én beszédeimet: Ha valaki az Úr prófétája közöttetek, én megjelenek annak látásban, vagy álomban szólok azzal.”

Jóel 2,28 ■ „Lesz azután, hogy kiöntöm lelkemet minden testre, és prófétálnak a ti fiaitok és leányaitok, véneitek álmokat álmodnak, ifjaitok pedig látomásokat látnak.”

2Pt 3,15 ■ „A mi Urunknak hosszútűrését üdvösségnek tartjátok, amiképpen a mi szeretett atyánkfia, Pál is írt nektek a neki adott bölcsesség szerint.”

Mt 22,43 ■ „Mondta nekik [Jézus]: Miképpen hívja őt [a Messiást] Dávid Lélekben Urának, ezt mondván: Mondta az Úr az én Uramnak...”

.....
.....

Az isteni kinyilatkoztatás közlésének háromféle módját ismerjük az Írás alapján. **Látomásban, álomban vagy pedig gondolatihletés útján** valósult meg a kinyilatkoztatás közlése. Ez minden korban és minden prófétánál jellemző. A Biblia gyakran a „Lélekben” kifejezéssel jelöli a gondolatihletés állapotát. Ezt helyes nagybetűvel írni, mivel a Szentlélek közvetlen befolyására utal. „Lélekben” mondtak vagy írtak le az ihletett szerzők sokszor egy-egy olyan kifejezést, amelynek valódi jelentése és jelentősége csak később tárult fel. Olykor a látomás állapotát is a „Lélekben” szóval jelöli az Írás (lásd pl. Jel 1,10).

Ellen G. White például így írt a saját tapasztalatáról:

„Mivelhogy oly gyakran megkérdeznek látomásbeli és látomás utáni állapotomról, ezt tudom mondani: Amikor az Úr jónak látja, hogy látomást adjon, akkor Jézus és az angya-

lok társaságába kerülök, s a körülöttem lévő földi dolgok teljesen eltűnnek. Nem látok annál tovább, mint ameddig az angyal elkísér. Figyelmemet gyakran a földön végbemenő eseményekre tereli. Időnként a jövőbe ragadtatom, ahol meglátom azokat a dolgokat, amelyeknek be kell következniük. Aztán újra a múlt dolgait szemlélem. Látomásaim után közvetlenül nem emlékszem mindenre, amit láttam. Amikor azonban írni kezdek, a látomás tárgya kitisztul, a színhelyek feltárulnak előttem, és szabadon írok. A látomásban átélt dolgok néha rejtve maradnak, és csak akkor jönnek újra elő, amikor azok előtt vagyok, akikre vonatkozik. Ilyenkor minden kikristályosodik előttem. A látomás leírásakor vagy elmondásakor éppannyira az Úr Lelkétől függök, mint a látomás idején. Csak akkor lehetséges felidézni a látottakat, amikor az Úr alkalmasnak tartja az időt, hogy leírjam vagy elmondjam azokat. (...)

Azért beszélek olyan határozottsággal bizonyos dolgokról, mert ezek úgy villannak át elmémen, amikor tanácstalan vagyok, mint sötét felhőkből a villámlás vihar idején. Néhány esemény, melyeket évekkal ezelőtt láttam, kiesik az emlékezetemből, de amikor az adott dologra éppen szükség van, emlékezetem kitisztul, és mindenre pontosan emlékszem az adott kijelentés kapcsán. Ilyenkor nem tarthatom vissza az elmémbe villanó dolgokat, nem azért, mert új látomást kaptam, hanem mert a talán évekkal ezelőtt kapott látomás tért vissza az emlékezetembe nagy erővel.” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, I. köt., 36–37. o.)

A gondolatihletésről írja:

„Hogyan történt ez Pállal? Kloé családjától értesült a korinthusi gyülekezet állapotáról. Ez készítette arra, hogy megírja első levelét. (...) Pál ihletett apostol volt, az Úr mégsem fedte fel előtte mindig látomásban népe állapotát. Akik látták a besurranó gonoszságot, azok feltárták előtte az állapo-

tokat, s az előzőleg nyert világosság képessé tette Pált arra, hogy helyesen ítélje meg a fejleményeket. A világosság igaz keresői mégsem dobták félre az üzenetét mint közönséges levelet, csak mert az Úr nem adott Pálnak külön kijelentést erre az alkalomra. Az Úr évekkel előre megmutatta neki a nehézségeket és veszélyeket, amelyek majd később ütik fel a fejüket a gyülekezetben, azzal a céllal, hogy amikor bekövetkeznek, pontosan tudja, hogyan is intézkedjék. (...)

A küldött feddések csakúgy Isten Lelkének ihletéséből származtak, mint bármelyik más levele. De amikor ezek az intések megérkeztek, akadtak, akik nem vették figyelembe. Arra az álláspontra helyezkedtek, hogy nem Isten beszél Pálból, csupán a maga véleményét mondta el. Ugyanolyan jónak tartották a maguk véleményét, mint Pálét. (...) Az Úr nem ad külön látomást minden egyes helyzetben. Megmutatta nekem, hogy az elmúlt korokban is így vezette egyházát: választott szolgálja értelmébe véste mind művének, mind pedig az egyéneknek a szükségleteit és veszélyeit. Majd rábízta a tanácsadás és figyelmeztetés felelősségét.” (*Bizonyságtételek*, V. köt., 2001-es kiadás, 494–495. o.)

4 Miért szólt az Úr álomban vagy látomásban a próféták által? Mit tudhatunk meg közelebbről a kinyilatkoztatás e két módjáról?

Dn 7,1 ■ „Belsazárnak, a babiloni királynak első esztendejében álmot látott Dániel, fejének látásait az ő ágyában. Az álmot akkor följegyezte, a dolog velejét elmondta.”

2Kor 12,1–4 ■ „A dicsekvés azonban nem használ nekem, rátérek azért a látomásokra és az Úr kijelentéseire. Ismerek egy embert a Krisztusban, aki tizennégy évvel ezelőtt (ha testben-e, nem tudom; ha testen kívül-e, nem tudom, az Isten tudja) elragadtatott a harmadik égig. És tudom, hogy az az ember (ha test-

ben-e, ha testen kívül-e, nem tudom, az Isten tudja) elragadtatott a paradicsomba, és hallott kimondhatatlan beszédeket, amelyeket nem szabad embernek kibeszélnie.”

.....

.....

Igen fontos volt, hogy a próféták kihagyás és tévesztés nélkül vegyék át és rögzítsék emlékezetükben a rájuk bízott kinyilatkoztatást. Ezért Isten az álom nyugalmi állapotában szólt hozzájuk, vagy pedig a látomás különleges állapotába helyezte őket.

A látomás állapotának jellegzetességeit Ezékiel és Dániel próféta könyve egyes kijelentései alapján tudjuk számba venni. A látomás idején még a próféták belső élettani folyamatai is felfüggesztettek, valószínűleg azért, hogy ezek se zavarják a kinyilatkoztatott dolgokra összpontosított figyelmüket. Dániel próféta azt írja, hogy látomása alatt nem lélegzett (Dn 10,17). Ezékiel próféta leírásából megtudjuk, hogy a látomása folyamán olyan élenken élt át egy helyváltoztatást, és vett részt cselekvően történelekben, mintha az teljes valóság lett volna, noha ugyanazon helyen maradt, ahol volt, Babilóniában, a foglyok között (Ezék 8,1–3.8–10.23–25). Hasonlóképpen János apostol Pátmosz szigetén volt, de látomás állapotában a mennybe vitetett (Jel 1,9–10; 4,1–2). Jellemző az is, hogy akik a látomás idején a próféta közelében voltak, nem láttak semmit, valami rendkívüli jelenlétet azonban érzékeltek (pl. Dn 10,7). Ha bizonyos jellegzetességeket megfigyelhetünk is, a látomás állapotát pontosan meghatározni nem tudjuk. Csak „*Isten tudja*” – amint Pál apostol írja –, aki teremtményi hatalmával és bölcsességével ebbe a különleges állapotba helyezte a prófétákat.

A látomás vagy a prófétikus álom mindig konkrét történelmi esemény, nem bizonytalan, időtlen, misztikus átélés. A próféták rendszerint pontosan datálják, hogy mikor kaptak látomást. Pál apostol is így kezdi a különleges látomására való hivatkozást: „*Ti-*

zennégy évvel ezelőtt...” A látomásban, vagy a prófétikus álomban a próféták teljes tudatában voltak annak, hogy kinyilatkoztatást vesznek át. Egyértelműen elhangzott a látottak és hallottak megörökítésére és továbbadására vonatkozó utasítás is, a kinyilatkoztató Isten vagy az ő angyala részéről (lásd pl. Jel 1,10–16).

„Pál apostol számos kijelentést kapott az Úrtól. (...) A Szentlélek rendkívüli nevelése során ítélőképessége megszentelődött, kifinomult, emelkedetté lett. (...) Így tett szert a legkiválóbb tudásra. (...) Isten sok csodálatos tanításban részesített bennünket Pál apostolon keresztül. Pál sok mindent látott látomásában, amiket nem volt szabad embernek kibeszélnie. De sok mást is látott a mennyei udvarokban, melyeket viszont beleszólt tanításába. Az igazság határozottan hangzott ajkáról, »kétélű éles kardként« villogva. Szentlélektől nyert készítései erősek, élénkek voltak, és úgy hirdette azokat a világnak, mint senki más. (...) Isten megtisztelte Pál apostolt, a harmadik egekbe ragadva el őt, ahol a dicsőség olyan jeleneteit látta, melyeket nem mondhatott el halandóknak. (...) Az Úr öröktől fogva rejtett titkokat jelentett ki Pál apostolnak. Amennyi kinyilatkoztatást el tudott viselni az Úr munkálkodásáról és az emberekkel való bánásmódjáról, Isten azt mind feltárta előtte.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”*, 192. o.)

Dániel próféta említi, hogy prófétikus álmát azonnal feljegyezte, annak jelentősége, illetve megbízatása tudatában. Kérdés, hogyan különböztethető meg a prófétikus álom a közönséges álmoktól? Ellen White így válaszolt, amikor fia ezt a kérdést tette fel neki:

„Onnan tudom, hogy ugyanaz az angyal áll mellettem és oktat éjszakai álomban, mint aki nappali látásokban áll mellettem és oktat.” (Idézi: *The Spirit of Prophecy Treasure Chest, The Review and Herald*, 1950, 21. o.)

5 Mit jelent az ún. prófétai fegyelem?

Jer 1,7 ■ „Az Úr pedig mondta nekem: Ne mondd ezt: Ifjú vagyok én, hanem menj mindazokhoz, akikhez küldelek téged, és beszélj mindazt, amit parancsolok neked.”

Jer 23,28 ■ „A próféta, aki álomlátó, beszéljen álmot, akinél pedig az én igém van, beszélje az én igémet igazán. Mi köze van a polyvának a búzával? – azt mondja az Úr.”

5Móz 18,20 ■ „Az a próféta, aki olyat mer szólani az én nevemben, amit nem parancsoltam neki szólani, és aki idegen istenek nevében szól, haljon meg az a próféta.”

2Pt 1,20 ■ „Tudván először azt, hogy az Írásban egy prófétai szó sem támadt saját magyarázatból.”

.....

.....

A próféták mindenkor érvényesítették szent felelősségüket: saját gondolataikból semmit sem vittek bele abba, amit az Úr szavaként továbbítottak. Szentségtörő vakmerőségnek minősíti a Szentírás a hamis próféták tettét, hogy a saját eszméiket, a saját kívánságaik szerinti beszédeket közölték az Úr nevében. Az igaz prófétákat istenfélelem jellemezte, tudatában voltak Isten szava súlyának és értékének. Tudták azt is, hogy az emberi beszéd vagy vélemény mennyire különbözik ettől. Az utóbbi, még ha a legjobb szándékból fakad is, és ha nagy tapasztalat áll is mögötte, sohasem abszolút tévedhetetlen. Pál apostol például, amikor különböző házassági esetekben kellett tanácsot adnia, nagy gondal megkülönböztette, hogy mi az, amit Isten kinyilatkoztatása alapján mond, és mi az, ami a saját, felelősséggel megfontolt véleménye ugyan, de mégis csak emberi gondolat Isten szavához képest: „Azoknak, akik házasságban vannak, hagyom nem én, hanem az Úr: hogy az asszony a férjétől el ne váljék, ha pedig elválík is, maradjon házas-

ság nélkül, vagy béküljön meg a férjével, és a férj se bocsássa el feleségét. Egyebeknek pedig én mondom, nem az Úr: ha valamely atyafinak hitetlen felesége van, és az vele akar lakni, el ne bocsássa azt. ...az én véleményem szerint, pedig hiszem, hogy bennem is Isten Lelke van.” (1Kor 7,10–40)

Ellen G. White írta:

„Egyetlen olyan cikket sem írok a lapba, mellyel saját elgondolásomat adnám közre. (...) Ezekben a levelekben és a biztonyságtételekben azt tárom fel előttetek, amit előzőleg az Úr megmutatott nekem.” (*Biztonyságtételek*, V. köt., 67. o.)

Volt olyan eset, amikor így nyilatkozott:

„Nem kaptam világosságot ezzel kapcsolatban. (...) Kérlek, mondd meg a testvéreknek, hogy az Úr semmit sem mutatott meg nekem az általuk leírt körülményekkel kapcsolatban, én pedig csak azt tárhatom eléjük, amit előzőleg az Úr megmutatott nekem. (...) Gyakran találok magam olyan helyzetben, amelyben sem helyeslő, sem helytelenítő választ nem adhatok a feltett kérdésekre. Veszélyes lenne, ha szavaimat az Úr üzeneteként adnák tovább. Nem mindig biztonságos hangot adni saját véleményemnek, mert amikor valaki véghez akarja vinni saját tervét, számára kedvező szavaimat az Úrtól kapott külön világosságnak tekintené.” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, III. köt., 48., 56. o.)

6 Mit jelentett minden időben a „prófétasors”?

Ap csel 7,51–52 ■ „Kemény nyakú és körülmetéletlen szívű és füllű emberek, ti mindenkor a Szentlélek ellen igyekeztek, mint atyáitok, ti azonképpen. A próféták közül kit nem üldöztek a ti atyáitok?”

Jer 20,8–10 ■ „Az Úr szava mindenkori gyalázatomra és csúfságomra lett nekem. Azért azt mondom: Nem emlékezem róla, sem az ő nevében nem szólok többé. De mintha égő tűz volna szívemben, az én csontjaimba rekesztetve erőlködöm, hogy elviseljem azt, de nem tehetem.”

.....

.....

.....

A prófétaors sohasem volt könnyű. Az emberi természet lázad az igazság ellen, ellenkezik Isten szavával. A próféták érzékeny lelkét megviselte, hogy mindez rájuk is hárult, mint az Úr szava képviselőire. Fizikai bántalmazásban és üldözésben is gyakran volt részük, sokan közülük pedig mártírhalált haltak. Istenbe vetett hitük és szeretetük azonban – nemcsak Isten, hanem a felebarátaik iránt is –, valamint Isten kegyelmének a gyámolítása képessé tette őket mindezek vállalására, elhordozására.

„Az ifjú Jeremiásban Isten olyan embert látott, aki hű lesz megbízatásához, aki nagy ellenállással szemben is az igazság mellé áll... Negyven esztendeig kellett Jeremiásnak az igazság és jogosság tanúbizonyságaként a nép előtt állnia. (...)

Amikor bátor beszédéért börtönbe vetik, akkor is világosan kell szólnia a magas helyeken elkövetett bűnök ellen. Megvetik, gyűlölik, elutasítják, de végül látni fogja katasztrófát meghirdető prófécija teljesedését, és osztozik a fájdalomban, a szenvedésben, amely a megítélt város pusztulását követi. (...) Jeremiás – félénk és tartózkodó természetéből adódóan – vágyott a visszavonult élet békéjére és nyugalomára, ahol nem kell látnia szeretett népének állandósult megátalkodottságát. Összeszorult szívvel gyötrődött a bűn okozta rontás miatt. Így szólt: »Bárcsak pusztába vinne en-

gem valaki, utasok szállóhelyére, hogy elhagyhatnám az én népemet, és eltávozhatnám tőlük.« (Jer 9,1–2) Kegyetlen csúfolódásokat kellett elviselnie. Érzékeny lelkét át- meg át- járták a gúny nyilai. Azok szórták rá, akik semmibe vették tanításait, és nem tulajdonítottak jelentőséget annak, hogy felelősséget érez megtérésükért. (...) A lelkiismeretes próféta azonban naponként erőt kapott mindezek elviselésére. »Az Úr velem van mint hatalmas hős – jelentette ki hittel –, azért elesnek az én kergetőim, és nem bírnak velem, igen megszegyenülnek, mert nem okosan cselekszenek.« (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 255–256. o.)

Ellen White élete, munkássága sem különbözött a prófétasortól. Fizikailag nem bántalmazták, mártírhálált sem halt, de rengeteg támadásban, félremagyarázásban volt része. Az általa közvetített üzeneteket sokan visszautasították, küldetése hitelességét sokszor megkérdőjelezték. Valójában azért kérték fel, hogy Ausztráliába költözzék – mint ő maga írja – hogy az állandó, figyelmeztető hangot eltávolítsák. Ő azonban onnét is küldte 1891-1900 között intő, kérlelő üzeneteit. Ezt írta egyik Ausztráliából küldött bizonyágtételében: „*Az óceán széles vizein át kiáltok át hozzátok!*” Sajnos ma is erőteljes irányzatot képviselnek a nemzetközi adventközösségen belül azok, akik gyakorlatilag (egysek elvi szinten is) elutasítják bizonyágtételeit.

Az e heti adomány az eleki szociális otthon munkáját támogatja.

Jézus Krisztus, az isteni kinyilatkoztatás csúcsa és teljessége

1 Ki a kinyilatkoztatás csúcsa? Melyik messiási jövendő-
lés szolt az eljövendő Megváltóról mint Prófétáról, aki
a legfőbb, legnagyobb Kinyilatkoztató lesz?

Zsid 1,1 ■ „Minekutána Isten sok rendben és sokféleképpen szolt
hajdan az atyáknak a próféták által, ez utolsó időkben szolt
nekünk Fia által.”

5Móz 18,15–19 ■ „Prófétát támaszt neked az Úr, a te Istened te-
közüled, a te atyádfiai közül, olyat, mint én, őt hallgassátok!
Mind aszerint, amint kérted az Úrtól, a te Istenedtől a
Hórebbe, a gyülekezésnek napján mondván: Ne halljam többé
az Úrnak, az én Istenemnek szavát, és ne lássam többé ezt a
nagy tüzet, hogy meg ne haljak! Az Úr pedig mondta nekem:
Jól mondták, amit mondtak. Prófétát támasztok nekik az ő
atyjukfiai közül, olyat, mint te, és az én igéimet adom annak
szájába, és megmond nekik mindent, amit parancsolok neki.”

Jn 4,25–26 ■ „Mondta neki az asszony: Tudom, hogy Messiás jön
(aki Krisztusnak mondatik), mikor ő eljön, megjelent nekünk
mindent. Mondta neki Jézus: Én vagyok az, aki veled beszélek.”

Mt 17,5 ■ „Amikor ő még beszélt, íme, fényes felhő borította be
őket, és szózat jött a felhőből, mondván: Ez az én szerelmes Fi-
am, akiben én gyönyörködöm, őt hallgassátok.”

Jn 15,15 ■ „Nem mondlak többé titeket szolgálóknak, mert a szol-
ga nem tudja, mit cselekszik az ura, titeket pedig barátainak

mondottalak, mert mindazt, amit az én Atyámtól hallottam, tudtul adtam nektek.”

.....

Keressünk választ az alábbi kérdésekre, hogy jól megértsük a Mózes V. könyve 18. fejezetében foglalt messiási jövendölést:

– *Ismerte-e Izráel ezt a jövendölést, úgy értelmezték-e, hogy az eljövendő Messiásra vonatkozik? Lásd Jn 1,19–21; 6,13–15.*

– *Milyen értelemben idézi fel ez a prófécia a 2Móz 20,18–19-ben foglaltakat? Milyen közel lesz Istenhez az eljövendő „Próféta”, hogyan lesz Mózeshez hasonlóan, illetve nálánál is inkább közvetítő Isten és a nép között?*

– *Melyik szó utal a prófeciában arra, hogy az eljövendő „Próféta” teljessé teszi majd az Istentől származó kinyilatkoztatást?*

– *Összegezzük, mi mindenben fedezhetünk fel párhuzamot Mózes és Jézus küldetése, szolgálata között:*

1. Jézus emberfiaként jelent meg, és Izráel nemzetségéből való volt.
2. Jézus is Szabadító, de még magasabb értelemben, mint Mózes, mert míg Mózes az egyiptomi szolgaságból, ő a bűn rablásából szabadít meg (Mt 1,21).
3. Jézus is törvényadó, de még magasabb értelemben, mint Mózes, mert személyében maga a Törvényhozó jelent meg.
4. Jézus is csodákat tett, Mózeshez hasonlóan, de még nagyobbakat is, mint ő.
5. Mózes csaknem szemtől szembe látta Istent (4Móz 12,8), arca fénylett Isten jelenléte dicsőségétől (2Móz 34,29–30). Jézus viszont „látta az Atyát” (Jn 6,6), az ő „kebelén volt” (Jn 1,18), és Ő az Atya „dicsőségének visszatükröződése, valóságának képmása” (Zsid 1,3).
6. Mózes „igen szelíd volt, minden embernél inkább, akik a földön laknak”, de Jézus meghaladta őt ebben is, mert mindhalálig és teljességgel „szelíd és alázatos szívű” volt (Mt 11,28).

7. Mózes ellen örökösen lázongott a népe (lásd különösen Ap csel 7,25–27), Jézusra pedig egyenesen „feszítsd meg!”-et kiáltottak, és nem nyugodtak, míg halálra nem adták őt.

Folytassuk a sort, mert ezeken a szembetűnő párhuzamokon kívül még találhatunk hasonlóságokat:

.....

.....

.....

Végezetül tegyük fel a kérdést: Vajon nem szól-e személyesen hozzánk is az Atya szózata: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!” Kellő figyelemmel kutatjuk-e a nekünk „mindent” kinyilatkoztató Jézus tanításait, és kellő engedelmességgel viszonyulunk-e az általa kijelentett igékhez?

2 Miképpen adott Jézus kinyilatkoztatást az Atyáról?

Jn 17,3.25–26 ■ „Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust. (...) Igazságos Atyám! E világ nem ismert téged, de én ismerlek téged (...) és megismertettem velük a te nevedet.”

Jn 1,14 ■ „Az Ige testté lett, és lakozott miközöttünk. Láttuk az ő dicsőségét mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, aki teljes volt kegyelemmel és igazsággal.”

Jn 14,8–9 ■ „Mondta neki Filep: Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és elég nekünk! Mondta neki Jézus: Annyi idő óta veletek vagyok, és mégsem ismertél meg engem, Filep? Aki engem látott, látta az Atyát! Mi módon mondod azért: Mutasd meg nekünk az Atyát?”

.....
.....

Jézus a személyiségevel, életével és tanításaival is kinyilatkoztatta nekünk az Atyát az Ő igazi mivoltában. Ez volt földi küldetésének egyik fő célja. Nagy szükség volt rá, mert az emberiség gondolkodása Istenről nagyon elhomályosult, sőt eltorzult.

„A jó Ellensége úgy elhomályosította az emberek értelmét, hogy félelemmel tekintettek Istenre, szigorúnak és kérlelhetetlennek tartották. Sátán elérte, hogy sok ember olyan lénynek képzele Istent, akinek legfőbb tulajdonsága a zord igazságosság. Szigorú bírónak, kemény hitelezőnek gondolják, aki gyanakvóan figyeli az emberek tévedéseit, hibáit, hogy tüstént lesújtson rájuk ítéleteivel. Jézus azért jött a Földre, hogy Isten végtelen szeretetének kinyilatkoztatása által eltávolítsa ezt a sötét árnyéket.” (Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, 10. o.)

Alig felmérhető jelentőségű Jézusnak ez a kijelentése: „Aki engem látott, látta az Atyát.” Ezt is mondta: „Én és az Atya egy vagyunk.” (Jn 10,30) Akkor hát vegyük komolyan, hogy a számunkra láthatatlan mennyei Atya pontosan olyan, mint Krisztus, éppen úgy viszonyul hozzánk, mint Ő.

„Jézus az igazság egyetlen szavát sem hallgatta el, de mindenkor szeretettel szólt. Tapintat és szívélyes figyelmesség jellemezte az emberekkel való érintkezése során. Sohasem volt nyers, sosem szólt határozott szigorúsággal alaptalanul, soha nem okozott szükségtelen szenvedést az érzékeny lelkeknek. Nem részesítette kemény megrovásban az emberi gyengeségeket. Az igazságot szólta, de mindenkor szeretettel tette. Leplezte viszont a képmutatást, hitetlenséget és álnokságot, de még ilyenkor is fájdalom volt a hangjában, súlyos feddéseit is

megrendülés hatotta át. Érték volt számára minden emberi lélek. Tiszteletet parancsoló, isteni méltóság jellemezte viselkedését, mégis szeretetteljes figyelemmel hajolt le Isten családjának minden egyes tagjához. Minden emberben elveszett lényt látott, akinek megmentése az Ő feladata. Ilyen volt Krisztus jelleme, életének tanúbizonysága szerint. Íme az isteni jellem! Az Atya szívéből fakadtak az irgalmasság folyamai, amelyeket Jézus továbbított az embereknek. Az együttérző, könyörülő Megváltó »testben megjelent Isten« volt. (1Tim 3,16)” (Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, 11–12. o.)

3 Milyen kinyilatkoztatást adott Jézus messiási küldetéséről és Isten országáról?

Lk 4,18–19 (vö. Ésa 61,1–2) ■ „Az Úrnak lelke van énrajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek, és a vakok szeméinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat, hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét.”

Jn 18,36–37 ■ „Az én országom nem e világból való. Ha e világból való volna az én országom, az én szolgálaim vitézkednének, hogy át ne adassam a zsidóknak. Ámde az én országom nem innen való. (...) Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyágot tegyek az igazságról. Mindaz, aki az igazságból való, hallgat az én szómra.”

Lk 17,20–21 ■ „Megkérdeztetvén pedig a farizeusoktól, mikor jön el az Isten országa, felelt nekik és mondta: Isten országa nem szemmel láthatólag jön el. Sem azt nem mondják: Íme itt, vagy íme amott van, mert íme Isten országa tibennetek van.”

„Jézus a róla szóló próféciaik élő értelmezőjeként állt az emberek előtt [a názáreti zsinagógában]. Amikor az olvasott Igét magyarázta, úgy beszélt a Messiásról, mint aki az elnyomottak felemelője, a foglyok szabadítója, a sérültek és a vakok gyógyítója, aki az igazság világosságát árasztja a világra. (...) Amikor azonban Jézus kijelentette: »Ma teljesedett be ez az írás a ti hallásotokra« (Lk 4,21), hirtelen emlékezetükbe idéződött a saját életük, és felfigyeltek arra is, hogy Jézus őket, Izráel fiait, Ábrahám gyermekeit szolgaságban élő népként mutatta be. Úgy szólt róluk, mint rabokról, akiket meg kell szabadítani a gonosz hatalmától, úgy írta le őket, mint akik sötétségben ülnek, és az igazság világosságára van szükségük. Büszkeségüket ez sértette. (...) Jézus szavai azt fejezték ki, hogy értük végzett szolgálata teljességgel eltér attól, amire vágytak. (...) Ők a pogányokat kárhóztató ítéletet jósolgattak, miközben nem vették észre, hogy a saját bűnük nagyobb. Leginkább ők szorultak a kegyelemre, amelyet meg akartak tagadni a pogányoktól. (...) Lelki vakságuk olyan súlyos volt, hogy lehetetlen volt feltárni számukra az Isten országára vonatkozó igazságot.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 237–242. o.)

Jézus Ésaiás prófécijának utolsó mondatát szétválasztotta a közepén, és behajtva a tekercset kijelentette: „Ma teljesedett be ez az Írás.” Ezáltal világossá tette: Ma eddig teljesedett be. Isten igazságszolgáltatásának napja most még nem jött el, az majd csak a Messiás második adventjekor valósul meg.

Az ószövetségi messiási jövendölések még csak távolról közelítve, mintegy összesítve szóltak a Megváltó eljövételéről. Nem különítették el egymástól a Messiás első és második adventjére vonatkozó kijelentéseket. Jézus azonban világossá tette ezt a fontos kérdést földi szolgálata során. Rámutatott arra, hogy a Messiás valójában kétszer jön el. Egyértelművé tette, hogy mi a küldetése első eljövetelekor: megalapozni Isten országát az emberszí-

vekben, kihirdetve annak alapelveit. Másodszor viszont azért jön el, hogy dicsőségben felállítsa Isten országát, uralmát.

Ma is időszerű Jézusnak az a tanítása, amit országa „nem e világból való” voltáról és nem emberi módon, nem emberi eszközökkel való felállításáról mondott.

„Isten országa a szívben kezdődik. (...) Isten országa nem szemmel láthatólag jön el. (...) Ma a vallásos világban sokan munkálkodnak Krisztus földi, időleges országa megalapításán. Azt szeretnék, ha Urunk e világ országainak uralkodója lenne: az udvarok, táborok, törvényszékek, paloták és piacok vezére. Elvárnák, hogy emberi hatalom által kikényszerített törvényeknek megfelelően uralkodjék. S mert Krisztus most nincs itt személyesen, ők maguk intézkednek helyette, hogy végrehajtsák országa törvényeit. Egy ilyen ország megalapítására vágyott a zsidó nép is Jézus Krisztus napjaiban. Befogadták volna Jézust, ha hajlandó létrehozni egy ideiglenes uralmat, kikényszeríti, amit ők Isten törvényének tekintettek, s őket akarátának végrehajtóivá és hatalmának részeseivé teszi. Ő azonban azt mondta: »Az én országom nem e világból való.« (Jn 18,36) Nem fogadta el a földi trónt. (...) Krisztus nem törvényhozó testületek, tanácsok vagy bíróságok segítségével, nem világi »nagy« emberek támogatásával alapítja meg országát, hanem azáltal, hogy saját természetét az emberekbe ülteti a Szentlélek munkája által.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 506–509. o.)

Mennyire eltér ettől sok mai keresztény felfogása, akiknek az Isten országa felőli gondolkodását az alábbi idézet mutatja be: „Ha a Lélek vezérel bennünket, akkor nem olyan uralomban reménykedünk, amely majd egyszer, valamikor eljön, hanem azért könyörgünk, hogy Isten országa épüljön bele e Föld uralmi rendszereibe.” (Jörg Zink: *Egyetemes egyház, de mikor?*, Bp., Kálvin Kiadó, 2005, 182. o.)

4 Hogyan tette teljessé Jézus a kinyilatkoztatást olyan témákról, mint a feltámadás, vagy az Ő újbóli eljövételének előzményei és körülményei?

Jn 5,28–29 ■ „Ne csodálkozzatok ezen, mert eljön az óra, amelyben mindazok, akik a koporsókban vannak, meghallják az ő szavát, és kijönnek, akik a jót cselekedték, az élet feltámadására, akik pedig a gonoszt művelték, a kárhozat feltámadására.”

Mt 24,3–4 ■ „Mikor pedig az Olajfák hegyén ült, hozzámentek a tanítványok magukban, mondván: **Mondd meg nekünk, mikor lesznek meg ezek, és mi lesz a jele a te eljövetelednek, s a világ végének?** Jézus felelvén, mondta nekik: **Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket!**”

.....

.....

.....

Jézus nemcsak megváltói küldetése első szakaszáról szólt részletesen, amely akkori eljövételéhez, földi életéhez kapcsolódott, hanem a második adventjével kapcsolatos történésekről is bőszeges kinyilatkoztatást adott.

Az ószövetségi Izráel tudott a vég idején bekövetkező feltámadásról (lásd Jób 14,13–15; Dn 12,2.13; Ésa 26,19). Jézus most teljessé tette az erről szóló kinyilatkoztatást azáltal, hogy rámutatott: két feltámadás lesz. Sorrendjüket is egyértelművé tette, és azt is, hogy minőségi különbség lesz közöttük: az első feltámadásban az életre, az örök életre támadnak fel az emberek, a másodikban pedig a kárhozatra, az ítéletükkel való szembesülésre, és annak végrehajtására.

Jézus világossá tette: Isten országa nem jelenik meg „szemmel láthatóan”, azaz hatalommal és dicsőséggel első eljövetele idején. Nem mulasztotta el azonban, hogy rámutasson: a vég idején úgy is

eljön majd országa, hogy nagyon is szemmel látható lesz. „...mint a villámlás, amely napkeletről támad és ellátszik egész napnyugáig.” (Mt 24,27) Részletes tanítást adott arról, miként fog eljönni másodszor kozmikus eseményként „az ég felhőiben, nagy hatalommal és dicsőséggel” (Mt 24,30). Nemcsak magáról a nagy eseményről, annak előzményeiről és körülményeiről szólt azonban, hanem a felkészülés mikéntjéről, fontosságáról, az igaz Krisztusváró magatartásról is (lásd Mt 24,37–25. feje.).

5 Hogyan szabta Jézus a mi emberi állapotunkhoz és szükségleteinkhez az általa adott kinyilatkoztatásokat?

Mt 13,34–35 ■ „Mindezeket példázatokban mondta Jézus a sokaságnak. Példázat nélkül semmit sem szólt nekik, hogy beteljék, amit a próféta szólt, mondván: Megnyitom az én számat példázatokra, és kitárom azokat, amelyek e világ alapítása óta rejtve voltak.”

Jn 16,12–13 ■ „Még sok mondanivalóm van hozzátok, de most el nem hordozhatjátok. De amikor eljön amaz, az igazságnak Lelke, elvezérel majd titeket minden igazságra.”

.....

.....

.....

„Krisztus feltárhatta volna az emberek előtt a tudomány mélyeséges igazságait. Megvilágíthatta volna előttük mindazokat a titkokat, melyeknek megértése századok nehéz kutatómunkáját igényelte. Tudományos kutatás céljából indítványokat vethetett volna fel, melyek az idők végezetéig foglalkoztathatták volna az emberek gondolatait, s találmányok felfedezésére vezettek volna. Azonban Krisztus ezt nem tette.

Semmit sem mondott csak azért, hogy a puszta kíváncsiságot elégítse ki, vagy a becsvágyat, s a világi nagyságra való törekvést elősegítse. Emberek értelmét az örökkévaló bölcsességgel kapcsolta össze. Nem arra utasította őket, hogy az Istenről, Igéjéről vagy műveiről szóló emberi véleményeket tanulmányozzák, hanem arra tanította, hogy Istent úgy szemléljék, miként műveiben, Igéjében és gondviselésében megnyilatkozik. Mivel tanításait az életből vett eseményekkel, tapasztalatokkal és a természettel kapcsolta össze, figyelmüket lekötötte, és tudott szívükre hatni. Később, ha rátekintettek azokra a tárgyakra, melyekkel tanításait szemléltette, visszaemlékeztek a mennyei Tanító szavaira. Akik megnyitották szívüket a Szentlélek munkája előtt, azok számára a Megváltó tanításainak jelentősége egyre jobban bővült, mélyült. A homályos kérdések világosakká, s a nehezen felfogható dolgok érthetőkké váltak.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, A példázat mint Isten tanítási módszere c. fej.)

„A nagy Tanító kezében tartotta az igazság teljes térképét, de nem tárta fel az egészet a tanítványok előtt. Csak azokat a tárgyköröket tárta fel előttük, amelyeket haladásuk érdekében a menny felé vezető ösvényükön fontosaknak tartott. Voltak dolgok, melyekre nézve bölcsőbbnek tartotta a hallgatást.” (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1908. április 23.)

6 Hogyan örökítették meg számunkra Jézus életének eseményei és az általa adott tanítások?

Lk 24,46–48 ■ „Mondta nekik: Így van megírva, így kellett szenvedni a Krisztusnak, és feltámadni a halálból harmadnapon, s prédikáltatni az ő nevében a megtérésnek és a bűnök bocsánatának minden pogányok között, Jeruzálemtől elkezdve. Ti vagytok pedig ezeknek bizonyosságai.”

Jn 14,26 ■ „Ama vigasztaló pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, amiket mondtam nektek.”

Jel 1,1–2 ■ „Jézus Krisztus kijelentése, amelyet adott neki Isten, hogy megmutassa szolgálainak azokat, amelyeknek meg kell lenniük hamar. Ő pedig elküldve azt az ő angyala által, megjelentette szolgálójának, Jánosnak, aki bizonyosságot tett Isten beszédéről és Jézus Krisztus bizonyágtételéről, mindenről, amit látott.”

Jézus tanítványai – akik nyilvános szolgálata idején vele voltak, vele együtt utaztak helyről helyre, ennél fogva szem- és fültanúi voltak cselekedeteinek, tanításainak – külön kegyelmi ajándékot kaptak ahhoz, hogy hűen tanúskodjanak mindenről. János apostol pedig, aki legtovább élt a tanítványok közül, még további kinyilatkoztatásokat is kapott a mennybe ment, megdicsőült Jézustól, száműzetése idején, Pátmosz szigetén. Jelenések könyve éppúgy Jézus Krisztus kinyilatkoztatását őrzi, mint az evangéliumok. (Még Jézus szóhasználatára is ráismerünk több helyen Jelenések könyvében. Például a gyülekezeti levelek végén elhangzik az, amivel Jézus több példázatát is befejezte: *„Akinek van füle a hallásra, hallja meg!”* Úgyszintén több boldogmondást tartalmaz Jelenések könyve, és ez emlékeztet arra, hogy az evangéliumok is Jézus számos boldogmondását örökítik meg.)

„A tanítványoknak tanúbizonyosságot kellett tenniük Krisztus életéről és munkálkodásáról. Szavaikon keresztül Jézusnak kellett szólnia minden néphez a Föld színén. (...) Jézus megígérte: a Vigasztaló »eszetekbe juttatja mindazo-

kat, amiket mondtam nektek» (Jn 14,26). (...) Jézus az igazság nagy távlatait tárta fel tanítványai előtt. A legnehezebb azonban az volt számukra, hogy megkülönböztessék Jézus tanításait az írástudók és farizeusok hagyományaitól s előírásaitól. Úgy nevelték őket, hogy Isten szavaként fogadják el a rabbik tanításait, és ez még mindig hatalmában tartotta elméjüket, formálta érzelmvilágukat. Földi eszmék, ideiglenes dolgok még mindig nagy helyet foglaltak el gondolkodásukban. Nem értették meg Krisztus országának lelki jellegét, bár Ő nagyon sokszor megmagyarázta azt nekik. Elméjük összezavarodott. Nem fogták fel azoknak az írásoknak a fontosságát, amelyekre Krisztus utalt. Krisztus sok tanítása kárbaveszettnek tűnt velük kapcsolatban. Jézus látta, hogy nem ragadták meg szavai valódi jelentését. Ezért irgalmasan megígérte nekik, hogy a Szentlélek majd felidézi emlékezetükben ezeket a beszédeket. (...) A Léleknek kellett megélesítenie elméjüket, hogy értékelhessék a mennyei dolgokat. »Amikor eljön amaz, az igazságnak Lelke – mondta Jézus –, elvezérel majd titeket minden igazságra.« (Jn 16,13) A Vigasztalót Jézus így nevezi: »az igazság Lelke«. Az Ő feladata meghatározni és megőrizni az igazságot.» (Ellen G. White: *Jézus élete*, 670–671. o.)

„Feltehetnénk a kérdést: Miért van szükség arra, hogy Máté, Márk, Lukács és János az evangéliumokban (...) ugyanazokról a dolgokról beszéljenek? Az Úr (...) különböző írókon keresztül szólt hozzánk, akiknek saját egyéniségük volt, még akkor is, ha ugyanazt a történetet írták meg. (...) Mindegyik más tapasztalatokkal rendelkezik. Ez a változatosság mélyíti el azt az ismeretet, amelynek különböző gondolkodású embereket kell elérnie. (...) Aki minden gondolat Teremtője, különböző embereket ugyanarra az elgondolásra vezethet, mégis mindegyikük másképpen fogja azt kifejezni, anélkül, hogy ezzel ellentmondásba ke-

rülnének. (...) Nagyon ritka az, amikor két ember ugyanazon a módon lát és fejez ki egy igazságot. Minden egyén azokat a pontokat ragadja meg, amelyeket jelleme és műveltsége folytán értékelni képes. A különböző tárgyakra eső napfény különböző színárnyalatot ad a tárgyaknak. Lelkének ihletése által az Úr olyan igazságot bízott az apostolokra, melyet a Szentlélektől kapott értelmi képességeik szerint kellett kifejezésre juttatniuk.” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, I. köt., 20–21. o.)

Az e heti adomány a Tárt Kapu Alapítványt – a mozgássérültek segítségét, táborozását – támogatja..

Mit jelent a Biblia ihletettsége?

1 Vegyük számba és hasonlítsuk össze egymással a próféta-
i iratgyűjtemény ihletettsége vonatkozó legfonto-
sabb kijelentéseket!

Mt 4,4 ■ „Meg van írva: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.”

2Tim 3,16–17 ■ „A teljes Írás Istentől ihletett,* és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.”

2Pt 1,19–21 ■ „Igen biztos nálunk a próféta beszéd is, amelyre jól teszitek, ha figyelmeztetek, mint sötét helyen világító szövétnekre, míg nappal virrad és hajnalcsillag kél fel szívetekben. Tudván először azt, hogy az Írásban egy próféta szó sem támadt saját magyarázatból. Mert sohasem ember akaratából származott a próféta szó, hanem a Szentlélektől indítatva** szóltak Isten szent emberei.”

Figyeljük meg az alábbiakat ezekben az igékben:

– *Milyen kifejezéssel utalnak az Írások ténylegesen Istentől származó voltára?*

.....
.....

---

* Az eredeti szöveg szerint: „Istentől lehelt” (*theopneustos* a görög szövegben).

** Az eredeti szöveg szerint: „Szentlélektől vitetve, hordozva” (*pheromenon* a görögben).

– *Hogyan utalnak arra, hogy a prófétai iratgyűjtemény egészére vonatkoznak ezek a meghatározások?*

.....

.....

– *Miképpen utalnak arra, hogy az ihletett igék által Isten hatalommal munkálkodik emberek lelkében, életében?*

.....

.....

„A Biblia íróinak emberi nyelven kellett kifejezniük gondolataikat, de a Szentlélek ihlette őket. (...) A Szentírás nem egymástól elválaszthatatlan kinyilatkoztatások folyamatos láncaként került az emberekhez, hanem fokról fokra, egymást követő nemzedékeken keresztül, ahogyan az isteni gondviselés megfelelő lehetőséget látott némelyek késztetésére – különböző időkben és különböző helyeken. Az emberek a Szentlélek vezetése szerint írtak.

A Szentírásban nincs mindig tökéletes szabályszerűség vagy kézzelfogható egység. Krisztus csodái nem pontos időrendi sorrendben követik egymást, hanem olyan körülményekhez igazodva, melyek megkívánták Krisztus hatalmának természetfeletti megnyilvánulását. (...)

A Szentírás nem valamiféle magasztos, emberfeletti nyelven íródott. Jézus, hogy saját szintjükön érje el az embereket, magára vette az emberi természetet. A Bibliának emberi nyelven kell szólnia. Minden emberi egyben tökéletlen is. Különböző fogalmakat ugyanazzal a szóval fejezünk ki. Nincs külön szavunk minden egyes elgondolásra. A Biblia gyakorlati célokat szolgál. (...)

A Bibliát ihletett emberek írták, de nem Isten gondolkodás és kifejezésmódja szerint, hanem emberi módon. Isten nem

mint író van jelen lapjain. Az emberek gyakran mondják, hogy ilyen vagy olyan kifejezés nem vall Istenre. De Isten nem helyezte magát a szavak, a logika vagy a retorika próbája alá a Szentírásban. A Szentírás írói Isten tollforgatói voltak, nem pedig tolla. Figyeljük meg, milyen különbözőek voltak a Biblia írói! Nem a Biblia szavai, hanem az írók voltak ihletettek. Az ihletettség nem a szavakra vagy kifejezésekre hat, hanem magára az emberre, akit a Szentlélek befolyása bizonyos gondolatokkal tölt el. A szavak azonban az egyéniség jegyét hordozzák. Az isteni elme és szándék összefonódik az emberrel, s így lesz az emberi kijelentés: Isten Igéje.” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, I. köt., 19–20. o.)

Az ihletés a Teremtő Isten bölcsességének csodája. A lényegét megérthetjük és meg is kell értenünk, pontos mikéntje azonban meghaladja felfogóképességünket. Hogyan ragadták meg a próféta figyelmét a kinyilatkoztatás átvétele során a leglényegesebb pontok, hogyan érzékelték és rögzítették az árnyalatokat, a hangsúlyokat, a „felhangokat” is. Dn 7,1-ben például azt olvassuk, hogy a próféta a prófétikus álomban látottak és hallottak „velejét” ott, akkor, azonnal „feljegyezte”. Hogyan tudta megragadni pontosan a lényeget? Annyit tudhatunk csak, hogy a Szentlélek csodálatos, érzékeny belső vezérlést, sugallatot tud megvalósítani az emberi lélekben oly módon, hogy eközben teljes mértékben tiszteletben tartja az ember saját képességeinek és intellektusának a működését. Ehhez mintegy hozzásimulva, ugyanakkor ezeket felfokozva, magasabb szintre emelve fejti ki tevékenységét.

A Szentlélek ihletésben megnyilatkozó munkájára is érvényes ez a hasonlat: „A szél [a Lélek] fúj, és annak zúgását hallod, de nem tudod, honnan jön és hová megy.” (Jn 3,8) A Lélek ihletésben való tevékenysége éppúgy megfoghatatlan számunkra, mint minden más munkája az emberi lényben. Pontosan nem tudjuk nyomon követni, csak az eredmény nyilvánvaló. A bibliai iratok az isteni érintés, az isteni bölcsesség és hatalom nyomát viselik magukon.

2 Milyen párhuzamot ismerhetünk fel Jézus testtétele és az Írások ihletettsége között?

1Tim 3,16 ■ „Nagy a kegyességnek eme titka: Isten megjelent testben.”

Kol 2,9 ■ „[Jézusban] lakozik az istenség egész teljessége testi-
leg.”

1Thess 2,13 ■ „Hálát adunk Istennek szüntelen, hogy ti befogadva Isten általunk hirdetett beszédét, nem úgy fogadtátok, mint emberek beszédét, hanem mint Isten beszédét – mint ahogy valósággal az is –, amely munkálkodik is bennetek, akik hisztek.”

.....

.....

.....

Mind az ihletés, mind a testtétele az emberért történt, azért, hogy Isten hidat építsen hozzánk. Mindkét esetben „Isten Igéje” vált emberivé: Jézus Krisztus, a Fiú, aki „Isten Igéjének nevezte-tik” (Jel 19,13; vö. Jn 1,1.14) Emberfiává lett, Isten beszéde pedig emberi beszéddé. Mindkét esetben az isteni és emberi egyesüléséről van szó, Isten titokzatos bölcsessége és teremtő hatalma által elrendezett módon. Amint Krisztus töretlenül, teljes mértékben isteni személy maradt emberi mivoltában is, ugyanúgy Isten beszéde is töretlenül, teljes mértékben az Ő szava maradt emberi beszédként is. Sok világos dolgot jelent ki a Szentírás e két kinyilatkoztatás-esemény mindegyikéről, mégis az isteni bölcsesség és hatalom csodája marad számunkra mindkettő.

„A Biblia is – akár Krisztus – az isteni és emberi egyesüléséből keletkezett. A kijelentett igazságok »Istentől sugalmazottak«, mégis emberi módon jutnak kifejezésre és

az ember szükségleteire alkalmazottak. Isten könyvéről is elmondhatjuk azt, amit Krisztusról, hogy »az Ige testté lett, és közöttünk lakozott« (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V. köt., 747. o.)

Ennek ismeretében érthető, hogy számos ószövetségi irat egyszerűen így kezdődik: „Az Úr Igéje, amely lőn Hóseášhoz”; „Az Úr Igéje, amelyet szólt Sofóniásnak”; „Az Úr Igéjének terhe* Malakiás által” (Hós 1,1; Sof 1,1; Mal 1,1).

3 Vegyük számba azokat az igéket, amelyek rámutatnak arra, hogy Isten beszédét is jellemzik isteni szerzőjének tulajdonságai:

a) Teremtő hatalom nyilatkozik meg általa:

Ésa 55,10–11 ■ „Mint leszáll az eső és a hó az égből, és oda vissza nem tér, hanem megöntözi a földet, s termővé, gyümölcsözővé teszi azt, magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek, így lesz az én beszédem, amely számból kimegy. Nem tér hozzám üresen, hanem megcselekszi, amit akarok, és szerencsés lesz ott, ahová küldtem.”

1Pt 1,23 ■ „Mint akik újonnan születettek nem romlandó magból, de romolhatatlanból, Isten Igéje által, amely él és megmarad örökké.”

b) Életet közvetít:

Jn 6,63 ■ „A lélek az, ami megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, amelyeket én szólok nektek, lélek és élet.”

---

* Utalás Isten beszédének „súlyára” (az eredeti szöveg szerint). A kifejezés bevett formula volt annak jelölésére, hogy a beszélő nem a saját gondolatait, hanem Isten nagy súlyú üzenetét közvetíti a maga sértetlen, teljes valójában. A hamis próféták is szájukra vették ezt a formulát, ezért hangzott el Isten szigorú ítélete rájuk vonatkozóan (lásd Jer 23,31–40).

Jn 5,24 ■ „Bizony, bizony mondom nektek, hogy aki az én beszédemet hallja és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van, és nem megy a kárhozatra, hanem átment a halálból az életre.”

c) *Maga az igazság:*

Zsolt 119,160 ■ „A te Igéd summája igazság.”

Jn 17,17 ■ „Szenteld meg őket a te igazsággoddal, a te Igéd igazság.”

d) *Tökéletes:*

Zsolt 19,8 ■ „Az Úrnak törvénye tökéletes, megeleveníti a lelket, az Úrnak bizonyágtétele biztos, bölcsé teszi az együgyűt.”

e) *Örökkévaló:*

Ésa 40,8 ■ „Istenünk beszéde mindörökre megmarad.”

Zsolt 119,142.160 ■ „A Te igazságod igazság örökké. (...) A Te igazságod ítélete mind örökkévaló.”

Mt 24,35 ■ „Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképpen el nem múlnak.”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ha a Biblia valóban Isten beszéde emberi nyelven, akkor elvárható, hogy felismerhetők legyenek isteni-emberi tulajdonságai. A Biblia beszéde valóban isteni tulajdonságokkal rendelkezik. Teremtő, életadó hatalmáról leginkább saját tapasztalataink nyomán győződhetünk meg.

4 Hogyan viszonyultak a prófétai írásokhoz az ószövetségi és az újszövetségi korszak hívői? Komolyan vették-e az Írások ihletettségét?

Dn 9,2 (vö. Jer 29,10) ■ „[Dárius] uralkodásának első esztendejében én, Dániel, megfigyeltem a könyvekben az esztendőszámát, amelyről az Úr Igéje hangzott Jeremiás prófétához, hogy hetven esztendőnek kell eltelni Jeruzsálem omladékain.”

Zsid 3,7–8; 4,7 (vö. Zsolt 95,8) ■ „Annakokáért amint a Szentlélek mondja: Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés ama napján a pusztában. (...) Ma, szólván Dávid által annyi idő múltán, amint előbb mondvá volt. Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket.”

2Pt 3,15 ■ „Amiképpen a mi szeretett atyánkfia, Pál is írt nektek a neki adott bölcsesség szerint.”

.....
.....
.....

Dániel meg volt győződve arról, hogy Jeremiás próféta az Úr szavát közvetítette. A Zsidókhöz írt levél szerzője számára egyértelmű volt, hogy a Szentlélek szólt Dávid által, ezért amit Dávid az idézett helyen leírt, az ténylegesen a Szentlélek hozzánk intézett felhívása.

„Círus seregének megjelenése Babilon falai előtt azt jelezte a zsidóknak, hogy fogságuk vége elközelgett. Círuszt, születése előtt több mint egy évszázaddal, az ihletett Ige név szerint említette. (...) Nemcsak ezekre a próféciákra alapíthaták a foglyok azt a reményüket, hogy hamarosan megszabadulnak. Jeremiás írásaihoz is hozzájutottak, és ezek félreérhe-

tetlenül kinyilatkoztatták, hogy mennyi időnek kell eltelnie, mielőtt visszatérhetnek Babilonból Izráelbe. (...) Dániel és társai sokszor átolvasták ezeket és más hasonló próféciákat, amelyek körvonalazták, hogy mi Isten szándéka népével. Most pedig, amikor az események gyors pergése jelezte, hogy Isten erős kézzel munkálkodik a nemzetek között, Dániel különösen elgondolkozott az Izráelnek adott ígéreteken. A prófétai ígébe vetett hitével felfogta a szent írók által megjövendölt eseményeket. (...) A biztos prófétai beszédre alapozott hittel könyörgött az Úrhoz az ígéretek gyors beteljesedéséért.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 343–345. o.)

5 Hogyan tanított Jézus az Írásokhoz való helyes viszonyulásra?

- Mt 4,10** ■ „Ő pedig mondta [a kísértőnek]: Menj el, mert meg van írva.”
- Lk 10,25–26** ■ „Íme egy törvénytudó felkelt, kísértvén őt, és mondván: Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet vehessem? Ő pedig mondta neki: A törvényben mi van megírva? Mint olvasod?”
- Mt 21,16** (vö. Zsolt 8,3) ■ „Jézus pedig mondta nekik: (...) Sohasem olvastátok-e (...)?”
- Mk 12,24** ■ „Jézus pedig felelvén, mondta nekik: Avagy nem azért tévelyegtek-e, mert nem ismeritek az Írásokat, sem az Isten hatalmát?”
- Lk 24,25–26** ■ „Mondta nekik: Ó balgatagok és restszívűek mindazoknak elhívésére, amiket a próféták szoltak! Avagy nem ezeket kellett-e szenvedni a Krisztusnak, és úgy menni be az ő dicsőségébe?”
- .....
- .....

„Jézus az Írás szavaival válaszolt Sátánnak: »Meg van írva« – mondta (Mt 4,4). A küzdelemben Isten szava volt a fegyvere. (...) Így a Kísértő nem győzhette le.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, A megkísértés c. fej.)

Jézus isteni kinyilatkoztató tekintélye alapján, az Írásokra való hivatkozás nélkül is válaszolhatott volna a neki feltett kérdésekre. Ő azonban tudta, hogy nem lesz mindig a Földön. Arra akarta ránevelni tanítványait és hallgatóit, hogy mindenkor az Írásokhoz forduljanak világosságért, biztos feleletért, útmutatásért.

„Krisztus Mózes könyvétől, a bibliai történet alfájától kezdve megmagyarázta [az emmausi tanítványoknak] mindazokat a helyeket a Szentírásban, amelyek Őrá vonatkoztak. Ha azonnal megismerteti magát velük, akkor szívük megelégedik, örömük teljességében nem éheznek semmi többre. De szükségük volt rá, hogy megértsék az ószövetségi próféciák és előképek Krisztus melletti tanúságtételeit. Hitüknek ezekre kellett épülnie. Jézus nem vitt véghez csodákat, hogy meggyőzze őket, hanem az volt az első dolga, hogy megmagyarázza nekik az Írásokat. Eddig úgy tekintettek halálára, mint amely összetörte minden reménységüket. Most megmutatta nekik a próféták könyveiből, hogy ez a legerősebb kézzelfogható bizonyíték hitük számára. A tanítványokat oktatva rámutatott az ószövetségi írások fontosságára, mint amelyek küldetésének tanúbizonyosságai.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 799. o.)

6 Kétkelkedhetünk-e a Biblia ihletettségében azért, mert bizonyos kijelentései titokzatosak számunkra?

5Móz 29,29 ■ „A titkok az Úréi, a mi Istenünkéi, a kinyilatkoztatott dolgok pedig a miénk és a mi fiainké mindörökké, hogy e törvénynek minden igéjét beteljesítsük.”

Ap csel 1,7 ■ „Nem a ti dolgotok tudni az időket vagy alkalma-
kat, melyeket az Atya a maga hatalmába helyeztetett.”

Jób 38,1–4; 42,1–4 ■ „Felelt az Úr Jóbnak a forgószeleiből és mon-
ta: Ki az, aki elhomályosítja az örök rendet tudatlan beszéd-
del? Nosza, övezd fel, mint férfiú derekadat, én majd kérdez-
lek, te meg taníts engem! Hol voltál, mikor a földnek alapot
vettem? Mondd meg, ha tudsz valami okosat! (...) Jób pedig
felelt az Úrnak és mondta: Tudom, hogy te mindent megte-
hetsz, és senki téged el nem fordíthat attól, amit elgondoltál.
Ki az – mondod –, aki gáncsolja az örök rendet tudatlanul?
Megvallom azért, hogy nem értettem, csodadolgok ezek ne-
kem, és fel nem foghatom. Hallgass hát kérlek. Én hadd be-
széljek, én kérdezlek, te pedig taníts engem!”

„A kétkedő bölcsélet művelői fegyvert kovácsolnak a
Szentírás nehezen érthető részeiből, pedig ezek a részek pon-
tosan az ellenkezőjét bizonyítják: a Biblia isteni ihletettsége-
nek határozott bizonyítékai. Ha a Biblia nem tartalmazna
olyan kijelentéseket, amelyet nehezen értünk meg, ha véges
gondolkodásunk könnyedén felfogná az Úr nagyságát és fen-
ségét, akkor a Biblia nem hordozná magában isteni eredeté-
nek a bizonyosságait. Az elénk tárt igazságok nagyszerűség-
ének és titokzatosságának hitet kellene gerjesztenie bennünk
Isten Igéje iránt. (...) A titkok, melyek túlszárnyalják a kuta-
tó elmét, tiszteletet keltenek az igazság őszinte keresőjében,
aki minél többet kutat a Bibliában, annál inkább meggyőző-
dik arról, hogy az Írás az élő Isten szava. (...)

Isten Igéje, akárcsak szerzőjének jelleme, titokzatos dolgo-
kat is magába foglal, amelyeket véges lények sohasem értenek
meg teljesen. (...) Ne tekintsük haszontalanoknak a Szentírás
fenséges témákat leíró részeit. Szavának tekintélye miatt fo-

gadjuk el mindazt, amit Isten jónak látott a tudomásunkra hozni. Néhol csak ténymegállapításokat olvasunk, minden magyarázat nélkül. Bár nem értjük a miértet és a hogyan, bizonyosak lehetünk benne, hogy igazak, mert Isten állítja. A nehézség kizárólag az ember gondolkodásának korlátaiban rejlik.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V. köt., 504–505. o.)

„Nem szabad, hogy olyan idők és alkalmak utáni kutatás töltsen be életünket, melyekről Isten nem adott kijelentést. Jézus azt mondta tanítványoknak, hogy »vigyázzanak«, de ez nem egy előre kijelentett idő elérkeztére vonatkozik. Követőinek olyan helyzetben kell lenniük, mint akik figyelnek a kapitány parancsaira. Vigyázniuk, várakozniuk, imádkozniuk és dolgozniuk kell, miközben az Úr eljövetele közeledik. De senki sem képes annak megjövedülésére, hogy az pontosan mikor lesz, mert »arról a napról senki sem tud«. Soha nem mondhatjátok azt, hogy egy, kettő, vagy öt év múlva fog jönni. Ugyanakkor későbbre se toljátok el jövetelét, azt állítva, hogy talán tíz vagy húsz év múlva sem fog eljönni.” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, I. köt., 180–181. o.)

„A kinyilatkoztatás számos olyan kérdést vet fel, melyekre a legnagyobb tudósok sem tudnak megfelelni. Az Írás nem azt feltételezve említi ezeket, mintha felelni tudnánk rájuk, hanem hogy Isten mély titkaira terelje figyelmünket, és ráébredsen tudásunk korlátoltságára. (...) Még az emberi test működését sem érthetjük meg teljesen. Testünk még a legokosabb embert is zavarba ejtő titkokat rejt.” (Ellen G. White: *„A Te Igéd igazság”,* 65. o.)

Az e heti adomány az irodalmi alapot támogatja.

A bibliai „kánon”, azaz a mértékadó iratgyűjtemény kialakulása

1 Mit mondhatunk az ún. „kánon” kialakulásáról?

Ésa 34,16 ■ „Keressétek meg majd ezeket az Úr könyvében, és olvassátok!”

.....

.....

.....

A *kánon* görög eredetű szó: *vesszót*, *botot*, *mérővesszót* jelent. (A héber *kaneh* szóval közös gyökerű, amelynek a jelentése: *nád*, *sás*, *vessző*, *mérővessző*. Lásd Ezék 10,3; 42,16.) Már az ókori klasszikus irodalomban is használták: *norma*, *szabály*, *példa*, *mintta* jelentéssel. Az Újszövetségben is szerepel, *mérték*, *szabály* jelentéstartalommal (2Kor 10,13.15; Gal 6,16 stb.). **A kánon szó a bibliai iratokra alkalmazva ezt jelenti: a hit szabályát tartalmazó, Istentől ihletett iratok gyűjteménye.**

Az Ésaías könyvből idézett ige egy különleges kifejezést alkalmaz: „Az Úr könyve”. Nem azt mondja, hogy a felhívás szövegkörnyezetében található, előre adott kijelentéseket figyelje csak meg majd mindenki beteljesedésük idején Ésaías könyvében, mert biztosan ott fogja találni, hanem azt, hogy „az Úr könyvé-

ben” keressék. Az „Úr könyve” különleges kifejezés arra utal, **hogy isteni szándék hozta létre a bibliai iratok gyűjteményét.**

„Isten beavatkozását kell felismernünk abban a biztonságban, amellyel a zsidó nép az Ószövetség kánonját kialakította, amelyet Jézus is határozottan elismert. Isten keze látható abban, ahogyan korszakokon keresztül őrizte a zsidó nép ezt a gyűjteményt, anélkül hogy ebben a tekintetben jelentős vita lett volna a különböző irányzatok, farizeusok, szadduceusok vagy esszénusok között. (...) Hasonló módon alakult ki az újszövetségi kánon. (...) Ugyanaz az egyhangú elfogadás, amit (...) az Ószövetség kánonját illetően láthatunk, uralkodott és uralkodik mind máig az Újszövetségre vonatkozóan a különböző keresztény egyházak, felekezetek és irányzatok között.” (Ruben Saillens, idézi Alfred-Felix Vaucher: *Az üdvösség története*, Spalding Alapítvány, 2006, 18–19. o.)

Fontos hangsúlyozni, hogy nem valamely próféta vagy testület (például a szanhedrin) határozta meg, hogy melyik az a 39 irat, amely az Ószövetség kánonját alkotja. Úgyszintén nem valamely apostol vagy keresztény zsinat határozta meg, hogy melyik az a 27 irat, amely az Újszövetség kánonját alkotja. Egyszerűen csak egybenőtt az, ami egybetartozik. Ezekhez az iratokhoz történelmi és hitbeli tapasztalatok fűződtek, ezért keletkezésüktől fogva tekintélyük volt széles körben. Továbbá az összetartozás is egyértelmű volt közöttük, mert azonos eszmerendszer, világos *igen-nem* beszéd, az igazság és a kegyelem összhangja kapcsolta össze őket. Bár a különböző emberi szerzők a maguk egyéni stílusa szerint írtak, mégis érezhető, hogy ugyanaz a személy, ugyanaz az Isten szól általuk.

A vallási kérdésben járatlanabbak sokszor felteszik a kérdést: Ugyanaz a Bibliája minden keresztény felekezetnek? És csodálkoznak, amikor kiderül, hogy igen, sőt az ószövetségi kánonot illetően a zsidóság és a kereszténység között is egység van.

Egyetlen különbség azonban mégiscsak van a Római Katolikus Egyház és az összes többi keresztény felekezet között. Nevezetesen az, hogy a római katolikus kiadású Bibliák ószövetségi része

az ún. *apokrif* iratokat is tartalmazzák. Ezek a következők: Bölcsesség Könyve, Jézus, Sirák fia könyve, Tóbiás, Judit, III. Ezsdrás, Makkabeusok I–II. könyve, Báruk 1–5. fejezet, Báruk 6. fejezet (Jeremiás levele), Eszter 10,4–16,24, Dániel 3-24-90 (Azáriás imája, a három ifjú éneke), Dániel 13. fejezet (Zsuzsanna és a vének), Dániel 14. fejezet (Bél és a sárkány).

Az *apokrif* szó jelentése: *elrejtett*. Arra utal ez az elnevezés, hogy az ősegyházban nem volt szabad használni istentiszteleti felolvasásra ezeket az írásokat. A héber kánon sem tartalmazza őket, főként görög nyelvű kéziratokból ismertek. Feltűnő, hogy az Újszövetség soha nem idéz belőlük mint ihletett írásokból, noha nagyon gyakran teszi ezt a többi ószövetségi irat esetében.

A Római Katolikus Egyház is csak nagyon későn, 1546-ban, a tridenti zsinaton tette dogmává azt, hogy az apokrif iratok is hozzátartoznak az ószövetségi kánonhoz. Ez nyilvánvalóan a reformációval való szembenállás jegyében történt. Szentesítieni akarták az egyházi hagyományt a reformáció által hangoztatott sola Scriptura elvhez képest. Ezért a tridenti zsinat határozata – amelyet az ószövetségi kánon lezárulásához képest csaknem kétezer évvel később hoztak – nem jöhet számításba úgy, mint amely érdeemben megtörné a keresztyén felekezetek közötti egységet a Biblia kánona tekintetében.

Az utóbbi időben a protestáns egyházak körében mind többet emlegetik az apokrif iratokat úgy, mint „deuterokanonikus” (másodkanonikus) iratokat. Ez annak a bizonyossága, hogy az ökumenikus közeledés jegyében a protestánsok is kezdik felértékelni a hagyományt, miközben a sola Scriptura elv erősen meggyengült köreikben. Egyébként tanulságos beleolvasni az apokrif iratokba, amelyekben sok a történelmileg pontatlan, legendás elem, továbbá eltérő eszmék is vannak a Biblia kánonába foglalt tanításokhoz képest (például a halottakért mondott ima), és a Biblia erkölcsével összeegyeztethetetlen részletek is olvashatóak. Arról győző meg ezek olvasása, hogy az apokrif iratok idegenek és mások a Bibliába tartozó 66 kanonikus irathoz képest.

2 Mikor, illetve kivel kezdődött az isteni kinyilatkoztatás írásba foglalása? Hogyan ügyelt Isten arra, hogy semmi el ne vesszen azokból az írásokból, amelyeket Ő az egyetemes kinyilatkoztatást tartalmazó prófétai iratok gyűjteménybe szánt?

2Móz 17,14; 34,27 ■ „Mondta az Úr Mózesnek: Írd meg ezt emlékeztül könyvbe. (...) Írd fel ezeket a szavakat, mert ezeknek a szavaknak értelme szerint kötöttem szövetséget veled és Izráellel.”

Jer 36,1–2.21–23.27–28 ■ „Jojákimnak, a Jósiás fiának, Júda királyának negyedik esztendejében is szólt az Úr Jeremiásnak, mondván: Végy elő egy könyvet, és mind írd belé a szókat, amiket én szóltam neked az Izráel és a Júda ellen, és minden nemzet ellen, attól a naptól fogva, amelyen szóltam neked a Jósiás ideje óta mind e napig. (...)

Elküldte a király Jéhudit, hogy hozza el a könyvet. (...) A király pedig a téli házban ült a kilencedik hónapban, és a tűz égett előtte. És mikor Jéhudi három vagy négy levelet elolvasott, elmetélte azt az írástudónak késével, és a tűzbe hajította, amely a tűzhelyen volt, mígnem az egész könyv megégett a tűzben, amely a tűzhelyen volt. (...)

Szólt pedig az Úr Jeremiásnak, miután a király megégette a könyvet és a beszédeket, amelyeket Báruk a Jeremiás szájából írt, mondván: Térj vissza, végy magadnak más könyvet, és írd bele mind az előbbi szókat, amelyek az előbbi könyvben voltak, amelyet Jojákim, a Júda királya megégetett.”

Ajánljuk egészében elolvasni Jeremiás könyve 36. fejezetét!

.....

.....

„Az emberi történelem első huszonöt évszázadában nem volt írott kinyilatkoztatás. Akik Istentől tanultak, továbbadták másoknak, az ismeretek apáról fiúra szálltak. Az első

írott kijelentés Mózes korában született. Később az ihletett kinyilatkoztatások ihletett könyvvé formálódtak. Ez a munka tizenhat hosszú évszázadon át tartott – Mózesről, a teremtés és a törvényadás krónikaírójától Jánosig, az evangélium fennkölt igazságainak feljegyzőjéig.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 9. o.)

Mózes kora az i. e. 15. század. A Biblia kronológiája szerint a teremtéstől Jézusig mintegy négyezer esztendő telt el. Így érthető Ellen White kijelentése, miszerint a történelem első 25 évszázadában nem volt írott kinyilatkoztatás. Mózes feladata volt az Izráel és Isten kapcsolatában történtek megörökítése nem csupán az ő korában, hanem a korábbi üdvtörténet rögzítése is, melyet Mózes I. könyve és Jób könyve foglal magában (Jób i. e. 2000 körül élt). A zsidó hagyomány is úgy tudja, hogy Mózes írta meg Jób történetét.

„A pusztai magány évei nem veszték kárba Mózes számára. Nem csupán az előtte álló fontos feladatra nyert előkészítést, hanem a Szentlélek ihletésére megírta Mózes első könyvét és Jób könyvét is.” (Ellen G. White, *The Signs of the Times*, 1880. február 19. – idézi: *„A Té Igéd igazság”*, 64. o.)

Jellemző történetet örökít meg Jeremiás könyvének 36. fejezete. Amit Isten bele akart foglalni az egyetemes kinyilatkoztatásba, azt ember hiába próbálta megsemmisíteni.

„A tekercs elégetésével nem volt vége az ügynek. A leírt szavaktól könnyebb megszabadulni, mint a benne foglalt feddéstől és intéstől, valamint a rohamosan közeledő büntetéstől, amelyet Isten kimondott az engedetlen Izráelre. De még az elégett tekercs is pótolta Isten. (...) Az írás, amely a Júdáról és Jeruzsálemről szóló próféciaakat tartalmazta, elhamvadt, de a szavak »égő tűzként« éltek Jeremiás szívében,

és a próféta megismételhette azt, amit az emberi harag szívesen megsemmisített volna. Jeremiás vett egy másik tekercset, és odaadta Bárukknak, aki »beleírta minden szavát annak a könyvnek, amelyet Jojákim, a Júda királya megégetett a tűzben. És több dolgot is írtak bele, hasonlókat az előbbiekhöz.«” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 270–272. o.)

3 Kinek volt fontos szerepe az ihletett ószövetségi írások összegyűjtésében? Mi utal arra, hogy Jézus korában már jól ismert volt a teljes ószövetségi iratgyűjtemény? Mi mutatja, hogy az újszövetségi iratok gyűjteménye is egészen korán kezdett kialakulni?

Ezsd 7,10–12 ■ „Ezsdrás erős szívvel törekedett keresni és cselekedni az Úr törvényét, és tanítani Izráelben a rendelkezéseket és ítéleteket. És ez mása a levélnek, melyet adott Artaxerxész király Ezsdrásnak, az írástudó papnak, aki írástudó volt az Úr parancsolatainak beszédében, Izráelnek adott rendelkezéseiben: Artaxerxész, a királyok királya Ezsdrás papnak, aki a menny Istenének törvényében bölcs írástudó és a többi.”

Lk 24,27.44 ■ „[Jézus] elkezdvén Mózesről és az összes prófétáktól fogva, magyarázta nekik az összes írásokban, amelyek őfelőle megíratk. (...) Mondta nekik: Ezek azok a beszédek, amelyeket szóltam nektek, amikor még veletek voltam, hogy szükség beteljesedni mindazoknak, amik megíratk Mózes törvényében, a prófétáknál és a zoltároknak énfelőlem.”

Lk 1,1–4 ■ „Mivel sokan kezdték rendszerint megírni azoknak a dolgoknak az elbeszélését, amelyek minálunk beteljesedtek, amint nekünk előnkbe adták, akik kezdettől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az Igének, tetszett énnekem is – aki eleitől fogva mindenknek szorgalmasan végére jártam –, hogy azokról rend szerint írjak neked, jó Theofilus, hogy megtudhasd azoknak a dolgoknak bizonyosságát, amelyekre tanítottattál.”

2Pt 3,15–16 ■ „A mi Urunk hosszútűrését üdvösségnek tartjátok, amiképpen a mi szeretett atyánkfia, Pál is írt nektek, a neki adott bölcsesség szerint. Szinte minden levelében is, amikor ezekről beszél azokban, amelyekben vannak némely nehezen érthető dolgok, amiket a tudatlanok és állhatatlanok elcsúrnak-csavarnak, mint egyéb írásokat is, a maguk vesztére.”

(Hogyan ismerték, emlegették Ezsdrást, kinek nevezték őt? Milyen iratszoportok felsorolásával jelölték az ószövetségi kánont Jézus korában? Mi mutat arra Lukács evangéliuma bevezetésében, hogy amikor ő gyűjteni kezdte az anyagot evangéliumához, már léteztek az első írott bizonyágtételek Jézus életéről és tanításairól? Hogyan utalt Péter apostol arra, hogy Pál apostol leveleinek egy bizonyos gyűjteménye már ismert volt, amikor ő levelét írta, és ezeket egyenrangúnak tekintették az egyéb ihletett írásokkal?)

.....

.....

.....

„Ezsdrás olyan életet élt a Babilonban maradt zsidók között, hogy felkeltette Artaxerxész király érdeklődését és jóindulatát. (...) Az Áron fiaitól származó Ezsdrás papi képzésben részesült. A médó–perzsa birodalom mágusainak és bölcseinek írásaiban is jártasságra tett szert. (...) Bölcsességre is vágyott, hogy véghez tudja vinni Isten akaratát. (...) Ez Isten népe történelmének, a próféták és királyok írásainak szorgalmas tanulmányozására készítette. (...) Ezsdrás (...) legfőbb munkája a tanítás volt. (...) Törekvését, amellyel fel akarta ébreszteni a Szentírás tanulmányozása iránti érdeklődést, állandósította a szent Íratok megőrzése és sokszorosítása érdekében kifejtett lelkiismeretes munkája. Összegyűjtötte a Törvény minden példányát, amit csak fel tudott kutatni. Lemásol-

tatta és szétoztotta őket. Az így sokszorosított és sok ember kezébe helyezett tiszta Ige felbecsülhetetlen értékű ismeretet nyújtott.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 376–377. o.)

Az újszövetségi iratokat is igen korán kezdték gyűjteni. Lk 1,1–4 tanúsága szerint az evangélium írása idején már számos, Jézus életét és tanításait megörökítő írás volt ismert. 2Pt 3,15–16 bizonyosság arra, hogy Pál apostol leveleinek egy gyűjteménye ismert volt már a keresztény gyülekezetekben, amikor e levél íródott. Az is kitűnik Péter soraiból, hogy ő is és a gyülekezetek is kanonikusnak, a többi szent irattal egy szinten állónak tekintették Pál leveleit. Júd 17–18 mint ismert és kanonikusnak elismert iratból idéz Péter apostol második leveléből (3,3) és Pál apostol Timótheushoz írt második leveléből (4,3). 1Tim 5,18-ban Pál apostol „Írásként” idéz egymás mellett Mózes 5. könyvéből (25,4) és Lukács evangéliumából (10,7). Tehát Lukács evangéliuma ekkor már ismert és elismert volt mint az Írás része.

Megjegyezzük, hogy a kereszténység első évszázadaiban is keletkeztek hitbuzgalmi, a kanonikus iratokat sok vonatkozásban utánzó, de nem ihletett írások. Megvolt a törekvés is időnként arra, hogy ezek belekerüljenek a kanonikus gyűjteménybe. Mások pedig (egyes tekintélyes egyházi tanítók) vitatták egy ideig egyes ihletett iratok hitelességét. A nagy ellenség, Sátán hamisító törekvései tehát végigkísérték a kanonizáció folyamatát. Mégsem került bele a kanonikus iratgyűjteménybe egyetlen idegen irat sem, és nem maradt ki belőle egyetlen hiteles irat sem.

Helyénvaló az alábbi megállapítás: „Van valami a legszorgalmasabb történeti kutatás által sem felderíthető, titokzatos mozzanat abban, ahogyan a Biblia iratai »szent iratokká« lettek.” (Karner Károly: ** Bevezetés a teológiába*, Bp., 1954, 91. o.) Magyarázatot csak akkor találunk, ha Ésa 34,16 kijelentésének a valóságát elismerjük.

---

* Múlt századi magyar evangélikus teológus.

4 Szétválasztható-e egymástól az Ó- és Újszövetség? Le- értékelhető-e az Ószövetség az Újszövetséghez képest?

Jn 5,39.46–47 ■ „[Jézus kijelentései a zsidó vallási vezetők előtt:]
Ti kutatjátok az Írásokat, mert hiszitek, hogy azokban van az
örök életetek, és ezek azok, amelyek bizonyosságot tesznek ró-
lam. (...) Mert ha hinnétek Mózesnek, nekem is hinnétek,
mert én rólam írt ő. Ha pedig az ő írásainak nem hisztek, mi
módon hisztek az én beszédeimnek?”

Lk 16,31 ■ „Ő pedig mondta neki: Ha Mózesre és a prófétákra
nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki a halottak
közül feltámad.”

2Kor 1,20 ■ „Mert Istennek valamennyi ígérete [Jézusban] lett
igenné, és őbenne lett ámenné az Isten dicsőségére miálta-
lunk.”

Jel 11,3–4 ■ „Adom az én két tanúbizonyosságomnak, hogy gyász-
ruhákba öltözve prófétáljanak 1260 napig. Ezek az a két olajfa
és a két gyertyatartó, amelyek a föld Istene előtt állnak.”

.....

.....

.....

Az Ó- és Újszövetség valójában szétválaszthatatlan. Tévedés,
hogy az Ószövetség csak a zsidó történelemmel foglalkozik, és
hogy szellemisége az Újszövetségtől eltérő volna. Jézus kijelen-
tette, hogy az ószövetségi iratgyűjtemény Ő róla tesz bizonyósá-
got. Az idézett igéken kívül lásd még Jn 5,39-et. Valójában az
Ószövetség középpontja is Jézus, hiszen az egész áldozati rend-
szer és templomszolgálat is róla szólt (lásd Zsid 10,1).

Az Ó- és Újszövetség úgy viszonylik egymáshoz, mint az alap
és a felépítmény. Az ószövetségi ígéretek beteljesedését az Újszö-
vetség dokumentálja, és folyvást hivatkozik is ezekre. Az Újszö-

vetség a valóságban megérthetetlen az ószövetségi hivatkozások kikeresése és átgondolása nélkül. A Biblia utolsó könyve, Jelenések könyve például az Ószövetség 39 irata közül 36-ból idéz, 404 verséből 278 ószövetségi idézet vagy hivatkozás.

Jelenések könyve úgy hivatkozik az Ó- és Újszövetségre, mint Isten „*két tanúbizonyságára*”. Továbbá mint fényforrásra, amelyeken át a Szentlélek befolyása árad azokra, akik hallgatnak rájuk. Azért nagy jelentőségű ez a kijelentés, mert egyes keresztény egyházak és irányzatok szinte kizárólagosan csak az Újszövetségre teszik a hangsúlyt, az Ószövetséget pedig nagyrészt vagy teljesen mellőzik. Isten azonban félreérthetlenné teszi, hogy nem csupán egy, hanem „*két*” tanúbizonyság az ő hiteles képviselője ezen a világon.

5 Mít mondhatunk a Biblia teljességéről tartalmi szempontból?

1Móz 1,1 ■ „Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet.”

Vö. Jel 21,1 ■ „Ezután láttam új eget és új földet, mert az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger többé nem volt.”

5Móz 4,2 ■ „Semmit se tegyetek az Igéhez, amelyet én parancsolok nektek, se el ne vegyetek abból, hogy megtarthassátok az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsolatait, amelyeket én parancsolok nektek.”

Vö. Jel 22,18–19 ■ „Bizonyoságot teszek pedig mindenkinek, aki e könyv prófétálásának beszédeit hallja, hogy ha valaki ezekhez hozzátesz, e könyvben megírt csapásokat veti Isten arra. És ha valaki elvesz e prófétálás könyvének beszédeiből, az Isten annak részét eltörli az élet könyvéből, és a szent városból, és azokból, amik e könyvben megíratk.”

.....

.....

A Biblia a teremtéssel kezdődik, és a Föld újjáteremtésével végződik. Végigvezet az egész üdvtörténeten. Az emberi élet minden lényeges kérdését, gondját illetően tartalmaz választ, tanácsokat, bátorítást. A Biblia elején és végén is ott találjuk az óvást a hozzáteletől és az elvételtől. Mintegy bekeretezik a Bibliát e hangsúlyos óvások. Ez is arra mutat, hogy Isten keze alakította ki a bibliai iratok kerek, teljes, önmagában zárt gyűjteményét.

Magyar Bibliánk fordítója, Károlyi Gáspár vallomását idézzük a bibliai iratgyűjtemény megbonthatatlan teljességéről és az isteni igazság mércéje szerepéről:

„Annakokáért (...) azt mondjuk: Először, hogy az Istennek tökéletes és mindenestől fogva való akarata a prófétáknak és apostoloknak írásában van, és annakokáért azok az írások méltán neveztetnek szent írásoknak. Másodsor: hogy a prófétáknak és apostoloknak írása tökéletes, teljes, fogyatkozás nélkül való, tiszta, igaz. Harmadsor, hogy nem szabad ahhoz semmit adnunk, hogy Istennél bölcsebbeknek ne tartassunk, sem pedig nem szabad abból elvenni, vagy attól elhajolni jobb kézre vagy bal kézre, hanem azokat mindenestől épen kelljen megtartani, úgy, mint a mi hitünknek és vallásunknak erős és mozdíthatatlan reguláját. Negyedsor, hogy minden teremtett [lény] tartozik engedelemmel ahhoz a tudományhoz, mely a próféták és apostolok írásában van. Ötödsor, hogy csak azt a tudományt kelljen bevennünk, mely a próféták és apostolok tudományával egyezik. Valamely pedig nem egyezik, akárkié legyen az a tudomány, akár angyalé, akár ördögé, akár pápáé, vagy akármely nagy méltóság-béli emberé, akár Conciliomé [zsinaté], semmiképpen nem igaz, és azt be nem kell vennünk, mint Szent Pál mondja: ha az Istennek angyala mást prédikálna, legyen átkozott (Gal 3,10). Nem kell tehát minekünk vakmerőképpen minden tudományt bevennünk, mihelyt azt valaki az ő szájából kibocsátja, hanem meg kell próbálni, és a próféták, apostolok írása mellé kell vetni, mint az Isten Lelke tanít bennünket.” (A Vizsolyi Biblia Előljáró beszéde, 1590, részlet)

6 Miről tanúskodik a bibliai iratok tanúságtételeinek a különleges egybehangzása, az a tény, hogy nem találunk ellentmondást a különböző korokban élt különböző szerzők kijelentései között?

1Kor 14,33 ■ „Az Isten nem a visszavonásnak (...) Istene.”

Zsolt 89,35 ■ „Ami kijött az én számból, nem változtatom meg.”

.....

.....

.....

„Akik csak felszínesen gondolkodnak a Bibliáról, felületes tudásukkal – amit ők igen alaposnak vélnék – a Szentírás ellentmondásairól beszélnek, és megkérdőjelezik annak tekintélyét. De azok, akiknek szíve összhangban van az igazsággal, és látják kötelességüket, nyitott szívvel kutatják és fogadják el a Bibliát. A világosságot nyert személy lelki egységet, az egészet átszövő fényes aranyfonalat lát a Bibliában. A drága aranyfonal lefejtéséhez pedig türelemre, gondolkodásra és imára van szükség. A Biblia körül kiélezett viták késztettek kutatásra némelyeket, s közben az igazság drágakövei tártak fel előttük. (...) Az emberek gondolkodása különböző. Nem mindenki érti egyformán a kifejezéseket és a kijelentéseket. Néhányan saját helyzetüknek és gondolatviláguknak megfelelően értelmezik a Szentírás szavait. Elfogultság, előítélet és szenvedélyek határozottan zavarják a megértést, és kódósítik az elmét még a Biblia olvasásakor is. Az Emmaus felé igyekvő tanítványoknak is helyreigazításra volt szükségük Biblia-értelmezésüket illetően.

Jézus magát leplezve csatlakozott hozzájuk, és emberként beszélt velük. Mózesztől és a prófétáktól kezdve a vele kapcsolatos dolgokra tanította őket. Egész életét, küldetését,

szenvedéseit és halálát illetően minden úgy alakult, ahogyan azt Isten Igéje előre megmondta. Jézus megnyitotta a tanítványok értelmét, hogy megérthessék a Szentírást. Milyen hamar kiegyengette az összekuszálódott végeket, és megmutatta a Szentírás egységét és isteni igazságát! Mily nagy szükség van a ma élő emberek értelmének a megnyitására is!” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, I. köt., 19–20. o.)

„Egy egész nép hirdeti előre Krisztus eljövetelét, s egy egész nép imádja eljövetele után, és mindezt nem egyetlen ember mondja, hanem rengetegen. (...) Minél alaposabban tanulmányozom e könyveket, annál több igazság tárul fel bennük előttem. (...) Már az is végtelen tudást tételezne fel, ha egyetlen ember írta volna meg egy könyvben a Jézus Krisztusra vonatkozó összes jövendölést, eljövetelenek idejét és módját, s aztán Jézus valóban e jövendölések szerint jött volna el. Itt azonban sokkal többről van szó (...) egymást követő férfiak szakadatlan soráról, akik eltérések nélkül jövendölik ugyanazt az eljövetelet.” (Blaise Pascal: *Gondolatok*, 737., 709–710. töredék)

Az e heti adomány a szekszárdi Comenius Általános Iskolát támogatja.

A Biblia szövegének „felbonthatatlansága”

1 Meg tudja-e valósítani az élő Isten azt, hogy torzulásmentesen és a maga teljességében juttassa el hozzánk üzenetét?

Jer 10,3–5 ■ „A népek bálványai csupa hiábavalóság, hiszen az erdő fájából vágják őket, ácsmester kezei készítik őket. (...) Olyanok, mint az egyenes pálmafák, és nem beszélnek.”

Jn 10,34–35 ■ „Nincs-e megírva a ti törvényetekben, Én mondtam: istenek vagytok? Ha azokat isteneknek mondta, akikhez Isten beszéde szól...”

(A 34–35. versben az „istenek” az eredeti héber szövegben *elóhim*, azaz *Istennel rokon lények*. Az *elóhim* szó ugyanis Istent, istenséget is jelenthet egyes számú jelentéssel, de esetenként Istennel rokon lényeket, angyalokat és embereket is jelöl az Ószövetségben. Jézus Zsolt 82,6-ot idézte, amely így hangzik: „Én mondtam: elóhim vagytok ti, a Felségesnek fiai ti mindnyájan.” Az eredeti zsolttárigé tehát meg is magyarázza, hogy milyen értelemben szerepel itt az *elóhim* szó: azt jelenti, hogy az emberek a felséges Isten fiai, mivelhogy az Ő képére és hasonlatosságára teremtettek.)

Ésa 46,10–11 ■ „[Így szól Isten:] Tanácsom megáll, és véghezviszem minden akaratomat. (...) Nem csak szóltam, ki is viszem, elvégzem, meg is cselekszem.”

Jer 1,12 ■ „Gondom van az én ígémre...”

(Mi a bálványistenek egyik jellegzetessége? Miben különböznek az élő Istentől? Miben jelölte meg Jézus az embernek azt a kiváltságát, illetve képességét, ami miatt Istennel rokon lénynek, Isten fiának neveztetik? Hogyan tanúskodnak Isten mindenható hatalmáról az Ésaías és Jeremiás próféta könyvéből idézett igék is?)

.....

.....

.....

Sokan feltételezik – még keresztény teológusok is –, hogy Isten egykor közölt üzenetei nem érkezhettek el sértetlenül hozzánk, mai emberekhez. Rengeteg hibalehetőségre mutatnak rá, amelyek – ha a Biblia keletkezésének csak az emberi oldalát nézzük – még reálisnak is tűnhetnek. Hivatkoznak például arra, hogy az eredeti kéziratokba az idők folyamán bizonyára beleírtak egyes szövegrészeket. (Ezeket „betoldásoknak” nevezik.) Ugyancsak feltételezik, hogy a másolók is torzítottak – akaratlanul is – a szövegben, mivelhogy a 15. század közepéig nem volt nyomtatott Biblia, tehát sokszoros másoláson keresztül maradt fenn a szöveg.

Akik ilyen aggályok és elképzelések miatt támasztanak kétegyeteket a Biblia szövegének hitelessége iránt, azok nem egy élő, végtelenül bölcs és mindenható Istent feltételeznek. Ha ugyanis ilyen Istennel számolunk, akkor képtelenség úgy vélekedni, hogy csak töredékesen és idegen elemekkel keverve, a szöveg értelmét elferdítő másolási hibákkal terhelve volt képes eljuttatni hozzánk üzenetét. Olyan tehetetlen Istent, amelyet ezek az elképzelések feltételeznek, nem is lehetne igazán élő és mindenható Istenként tisztelni. Aki az ihletés csodáját elgondolta és megvalósítja, bizonyára tudott ügyelni a szöveg sértetlen fennmaradására.

Korábban egyesek abban is kételkedtek, hogy létezett-e egyáltalán Mózes idejében – az i. e. 15. században – olyan betűírás, mellyel egyértelműen lehetett szöveget rögzíteni. „A bibliakriti-

kusok a 19. században nyomatékosan állították, hogy Mózes korában a héber írás még nem létezett. Ezt tekintették a legerősebb érvüknek azt az állításukat bizonyítandó, hogy Mózes öt könyvét több évszázaddal később írták. (...) Azonban számos, a 2. évezred első feléből származó betűírási feliratot találtak, amelyek azt mutatják, hogy a héber betűírás általánosan használt volt. (...) Egy Ugaritban (Észak-Szíriában) talált kis tábla a kánaánita írás teljes ábécéjét tartalmazza. Ez igazolta, hogy a héber ábécé a betűk ma ismert sorrendjében létezett már az i. e. 15. században. Ezt addig senki sem tartotta lehetségesnek.” (Siegfried Horn: *A bibliai régészet XX. század eleji feltárásai*, Bp., BIK Könyvkiadó, 1991, 15. o.)

Istennek „*gondja van az ő igéjére*”. Ez azt jelenti: maradéktalan tökéletességgel véghez tudja vinni azt, hogy sértetlen tartalommal jutassa el hozzánk üzenetét, mint ahogy azt is, hogy ily módon kijelentett terveit és ígéreteit hiánytalanul beteljesítse.

2 Milyen kijelentést tett Jézus Isten beszédének sértetlen fennmaradásáról és a benne foglaltak beteljesedéséről?

Mt 5,18 ■ „Bizony mondom nektek, míg az ég és a föld elmúlik, a törvényből egy jóta* vagy egyetlen pontocska** el nem múlik, amíg minden be nem teljesedik.”

Mt 24,35 ■ „Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképpen el nem múlnak.”

---

* A görög *ióta* (i és j) betű a héber *jod* (j betű) megfelelője. A jod a héber ábécé legkisebb betűje, csupán egy kis vesszőcske a betűsor felső részén.

** Szó szerinti: „szarvacska”. Egyes héber mássalhangzók betűformájának a jellegzetes hajtára utal. Bizonyos héber mássalhangzók alakját mindössze egy betűhajtlat különbözteti meg egymástól.

Ha semmi el nem veszhet a szövegből, a legkisebb betű vagy betűhajlat erejéig sem, míg be nem teljesedik, akkor ebben az is benne foglaltatik, hogy maga a szöveg is fennmarad. Aki képes beteljesíteni mindazt, amit az Írásokban a megváltási terv történelmi beteljesedéséről megígért, nyilván meg tudja oldani azt az ennél jóval kisebb feladatot is, hogy gondoskodjék a kijelentéseit és ígéreteit tartalmazó Írások fennmaradásáról.

A 19. és 20. század kézirat-felfedezései alapján megállapítható, hogy Isten üzenete, az egykori ihletett szerzők bizonyoságtétele sértetlenül maradt ránk oly sok évszázad távolából is. Ez annál is inkább elgondolkodtató, mert nem természetfölötti módon őriztetett meg így. Erről a következő kérdésnél lesz szó bővebben. A kéziratok története az adott korok körülményeinek megfelelő emberi történet. A romlandó anyagból készült autográfák (az eredeti kéziratok, melyeket a próféták saját maguk írtak) odavesztek a történelmi viharokban. A sok-sok másolásnál történtek elírások, ez kitűnik a különböző kéziratok és kéziratröredékek összehasonlításából. Nyelvi, helyesírási, írásmódbeli különbségek is fennállnak. De ami a tartalmat illeti, az mégis csorbítatlan maradt.

Éppen akkor, amikor az elfogult racionalista (csakis az emberi ész ítéletében bízó) bibliakritika a csúcspontján volt, nagyszámú ó- és újszövetségi – megtalált vagy felkutatott – kéziratlelet tanúskodott a bibliai iratok szövegűségéről. Tanulságos összehasonlítás: „Szemben a több mint 5000 ma ismert újszövetségi kézirattal, és az 1000-et szintén meghaladó ószövetségi kézirattal és kéziratröredékekkel, Homérosz *Iliásának* csak 643 kézírata létezik, Thuküdidész *Peloponnészoszi háborújának* csak 8, Tacitus műveinek csak 2 kézírata van meg. A bibliai szöveg hitelességét illetően a bizonyítékoknak olyan bősége áll rendelkezésre, hogy egyértelműen kimondhatjuk: a keresztény ember kezébe veheti a teljes Bibliát, és mindennemű kétely vagy habozás nélkül vallhatja, hogy Isten beszéde a lényegét érintő változás vagy károsodás nélkül adatott tovább nemzedékről nemzedékre az évszázadokon át.” (F. G. Kenyon: *Our Bible and the Ancient Manuscripts*, 55. o.)

3 Hogyan óvott Jézus a bibliai kijelentések magabiztos bírálgatásától, szétboncolásától?

Jn 10,35 ■ „Az Írás fel nem bontható!”

Jézus idézett kijelentése azzal kapcsolatban hangzott el, hogy istenkáromlóként kárhoztatták Őt, mivel Isten Fiának vallotta magát. Ekkor felhívta a figyelmüket arra, hogy egy ószövetségi ige (Zsolt 82,6) embereket is *előhimnak*, azaz Istennel rokon lényeknek nevez, mivelhogy kiváltságos, magasrendű teremtmények azok, akiket Isten megtisztel azzal, hogy szól, beszél hozzájuk. E zsoltárigye kifejezőmódján is megütközhetnétek – mondta Jézus a vele ellenkezőknek – de „az Írás fel nem bontható”, azaz a szövege nem változtatható meg, nem javítható ki emberi vélemény, az isteni Igét felülbíráló emberi bölcsesség alapján. Nem választható szét benne az isteni és az emberi.

„Egyesek azt képzelik, hogy véges belátásukkal pontosan meg tudják ítélni, el tudják különíteni Isten Igéjében az ihletett és a nem ihletett kijelentéseket. (...) Ki meri azt mondani a Bibliáról, hogy ez a rész ihletett, amaz pedig nem? Levétezném inkább a karomat, mintsem hogy ítéletet mondjak Isten Igéjéről, megállapítva, melyik rész ihletett, melyik nem. Hogyan tudhatna halandó ember bármit is erről a kérdésről? El kell fogadnia Isten szavát, amint olvassa, úgy kell értékelnie, amint van. (...) Senki ne közelítsen Isten szavához a maga akaratát vagy elgondolásait állítva mértékül. (...) Csakis akkor kísérelj meg a Szentírás kutatását, ha készen állsz hallgatni rá, ha hajlandó vagy tanulni belőle, ha készséges vagy úgy hallgatni Isten szavára, mintha közvetlenül tehozzád szólna élő Igéjéből. Halandó ember sohase üljön ítéletet Isten szava fölött, hogy mennyi ihletett belőle, és mennyi nem. (...) Ne engedj senkit azzal állni elő, hogy vesézni kezdi Is-

ten szavát, eldöntve, mi kinyilatkoztatás, mi nem, anélkül, hogy meg ne dorgálnád őt. Az ilyeneknek mondd meg, hogy egyszerűen nem tudhatják. (...) Vedd a Bibliádat úgy, ahogy van, és ne vess rá szentségtörő kezet. (...) El a kezekkel! (...) Meg ne érintsétek a frigyládát!” (Ellen G. White, 13. kézirat, 1898)

Emlékezzünk Jel 22,18–19 súlyos szavaira, komoly intelmére!

4 Mi jellemzi azokat, akik az Írások felülbírálatára vállalkoznak?

Mk 12,24 ■ „Jézus pedig felelvén, mondta nekik: Avagy nem azért tévelyegtek-e, mert nem ismeritek az Írásokat, sem az Isten hatalmát?”

Jézus a szadduceusokhoz* intézte ezeket a szavakat, akik az Ő idejében a zsidóságon belül az egyik vallási irányzatot képviseltek, és tagadták a teljes Írás ihletettségét és a feltámadást (vö. Ap csel 23,8). Kijelentése azonban minden korban érvényes mind-

---

* „A szadduceusok valójában nem voltak a farizeusokhoz és esszénusokhoz fogható »párt«, hanem a vezető papi családok és rokonságuk csoportja. (...) Nevüket valószínűleg az Őszövetségben ismételt Cádók »főpaptól« vették, aki Dávid és Salamon idejében viselte ezt a tiszteletet (vö. 1Kir 2,35). (...) Legnagyobb befolyásuk a Kr. e. 2. század második felében volt. De politikai jelentőségüket és vezető szerepüket megtartották később is, így a Kr. u. 1. században is. A főpapak a Haszoneusok [zsidó királyi dinasztia az i. e. 2-1. században] bukása után mindig közülük kerültek ki. (...) Leginkább ők adtak teret a görög műveltség irányából jövő indításoknak. Róma-barát magatartásuk nyilatkozott meg az általuk folytatott reálpolitikában. (...) Ez tette számukra lehetővé, hogy hosszú nemzedékeken keresztül kezükben tartsák a nép politikai vezetését, jóllehet a farizeusok sokkal mélyebb vallásos befolyást gyakoroltak a népre. (...) Csak azt tartották érvényesnek, ami meg van írva Mózes öt könyvében. A próféták iratait és a többi, a törán kívüli iratot kisebb értékűnek tekintették.” (Karner Károly: *Hellenizmus, róma, zsidóság*. Köln–Bécs, Útitárs, 1969, 375–376. o.)

azokra, akik magabiztosan hangoztatják kételyeiket és kritikájukat az Írásokra vonatkozóan. Jézus szerint azért tévelyegnek az ilyen emberek, mert nem ismerik igazán a Szentírást, és nincs helyes fogalmuk Isten mindenható hatalmáról, élő Isten voltáról sem. Felszínes ismeretük van csupán a Bibliáról, valamint hamis, ember alkotta istenképük. Jézus kijelentése arra is rámutat, hogy az Írások ismerete és Isten hatalmának ismerete szorosan összefügg. Aki mélyebbről, közelebbről megismeri az Írásokat, az megismeri Isten hatalmát is, és aki megismeri Isten hatalmát, az nem kételkedik az Írások ihletettségében és megbízhatóságában.

„A szadduceusok (...) Isten titkait véges okoskodásuk kezei közé próbálták szorítani. Krisztus felszólította őket, hogy nyissák meg értelmüket a szent igazságok előtt, amelyek kiszélesítik és elmélyítik felfogásukat. Ezrek válnak hitetlenné, mert véges értelmük nem képes megérteni Isten titkait. Nem tudják megmagyarázni az isteni erő csodás megnyilatkozását gondviselésében, ezért az ilyen erő bizonyítékait elutasítják. (...) A bennünket körülvevő rejtélyek egyetlen kulcsa, ha felismerjük azokban Isten jelenlétét és erejét. Az embernek el kell ismernie Istent a világegyetem Teremtőjeként, aki parancsol és végrehajt mindeneiket. Átfogóbb ismerettel kell rendelkezünk Isten jelleméről és művei titkáról. (...) Szavaival Krisztus elhallgattatta a szadduceusokat. Nem tudtak válaszolni neki. Egyetlen szó sem hangzott el, amelybe egy kicsit is bele tudtak volna kapaszkodni, hogy elítélhessék.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 605–606. o.)

5 Azt jelentené mindez, hogy abszolút tévedhetetleneknek kellene tekintenünk az összes másolót és fordítót is?

2Kor 4,7 ■ „Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy amaz erőnek nagy volta Istené legyen, és nem magunktól való.”

.....

.....

Az a kincs, amiről az apostol 2Kor 4,7-ben beszél, „Isten dicsőségének ismerete Jézus Krisztus arcán” (6. vers). Közvetlenül önmagáról és más igehirdetőkről mondja, hogy ezt a kincset ők mintegy csak „cserépedényként” hordozzák. A cserépedény gyengesége, törekenysége és önmagában való értéktelensége pedig csak még inkább kiemeli a benne foglalt kincs értékét. (Az ókorban sokszor tároltak kincseket cserépedényben. Az Ószövetség legrégebbi kéziratái, kéziratredékai, az ún. holttengeri tekercsek is cserépkorszokban őriztettek meg.)

Az apostol hasonlata alkalmazható a Biblia keletkezésénél és továbbadásánál közreműködő szereplőkre is, akik nem voltak ihletettek úgy, mint a kinyilatkoztatást átvevő és azt emberi beszéddel közvetítő próféták. A másolók és a fordítók nem voltak tévedhetetlenek. A „cserépedények” törekenyek voltak, de a kincs mégis megmaradt, mégis hozzáférhető mindannyiunk számára. Isten bölcsessége, hatalma gyenge emberi eszközök által is meg tudta valósítani a maga szándékát.

„Sokan megkérdezik: »Nem gondoljátok, hogy a másolók vagy fordítók esetleg elkövettek néhány hibát?« Ez valóban lehetséges, és az a szűklátókörű személy, aki meginog és megbotlik ennek lehetőségén és valószínűségén, az az ihletett Ige titkaiban is meg fog botlani, mivel nem képes megérteni Isten céljait. (...) Isten halandó emberekre bízta Igéjének át- és továbbadását. Mindazonáltal az Ige, mely az Ó- és az Újszövetség könyveiből áll, az elveszett világ lakóinak szánt útjelző. Isten örököül hagyta az embernek, hogy az irányelvek tanulmányozása és betartása által egyetlen léleknek se kelljen eltévednie a mennybe vezető úton.” *(Szemelvények Ellen G. White írásaiból, 16. o.)*

Fontos megjegyeznünk azt is, hogy a másolók nem bántak anyag vagy közönséges módon az Írásokkal, noha hozzánk hasonló, tévedő emberek voltak. Masszoréta tudósoknak hívják azokat a zsidó írástudókat, akik az i. sz. 5–10. században magánhangzó-jelöléssel* látták el a bibliai iratok eredetileg csak mássalhangzóírással írt szövegét, és így kialakították a mintaszöveget a későbbi másolásokhoz. A késői zsidóság külső formákhoz ragaszkodó legalizmusát Isten jóra fordította, jóra használta fel a kéziratok őrzésénél.

„Mire a masszoréták átvették a bibliai könyvek hagyományozását, addigra azok mássalhangzós szövegállománya érinthetetlennek számított.” (Kustár Zoltán: *A héber Ószövetség szövege*, Bp., Magyar Bibliatársulat–Kálvin Kiadó, 2010, 278. o.)

A mássalhangzós szöveget olyannyira szentnek és sérthetetlennek tekintették, hogy ahol ezek az írástudók valamilyen változtatást vagy javítást javasoltak a zsinagógai felolvasásnál, azt csakis a lapszéken, vagy a szöveg alatt tüntették fel, magába a szövegbe semmiképpen nem nyúltak bele. Jellemző, hogy Izmaél rabbi milyen szavakat intézett egy fiatal írástudóhoz: „Fiam, légy elővigyázatos, hiszen a te munkád Isten munkája. Ha egy betűt kihagysz, vagy egy betűvel többet írsz, elpusztítod az egész világot.” (Kustár Zoltán: *A héber Ószövetség szövege*, i. m., 29. o.)

Elmondható a masszorétákról, hogy igen gondos munkát végeztek. Megállapították a másolás szigorú szabályait is: meghatározták a használható írásanyagot és tintát, megszámozták a sorokat és betűket, amellyel ellenőrizni kellett a másolás pontosságát. Ha egyetlen hiba volt egy kéziratban, ami a másolat ellenőrzésénél kiderült, az egészet meg kellett semmisíteni!

Mindezek ellenére kérdéses volt, mennyire hiteles a masszoréta szöveg az eredeti szöveghez képest. Így érthetjük meg az 1947-ben felfedezett holt-tengeri kéziratok jelentőségét.

---

* Az elnevezés a héber *massorah* (hagyomány) szóból ered, és áthagyományozottat jelent.

„A kumráni (holt-tengeri) kéziratok az i. e. 1. és i. sz. 1. századból származnak. Így egy évezreddel idősebbek, mint a 10. századból való legrégebbi masszoréta kéziratok. (...) Mára a holt-tengeri barlangokból előkerült teljes ószövetségi könyvek és kéziratrövidékek szövege vált elérhetővé számunkra (...) egy évezreddel korábbi időből, mint a masszoréta kéziratok keletkezési ideje. (...) Így olyan biztonsággal tudunk válaszolni a szöveg hitelességének kérdésére, amely lehetetlen volt 1947 előtt.” (Geisler-Nix: *A General Introduction to the Bible*, Chicago, Moody Press, 1975, 260–261. o.)

„Az Ézsaiás-tekercs szövege (...) a masszorétikus szöveget annyira igazolta, hogy ez túlszárnyalta a legmerészebb reményeket is. (...) A pontos összehasonlítás a masszorétikus szöveggel – amely a szavak és betűk számának (...) nagy fontosságot tulajdonított – a barlangi tekercsnél csak öt szó mínuszt eredményezett, s valamennyi egy helyről hiányzott: a 41. fejezetből, mégpedig a 11. vers két utolsó és a 12. vers három első szava. Ámde ugyanezen a helyen az írnok hagyott egy hézagot, s így feltehetően szándékában volt a hiányzó szavakat utólag pótolni, s erről – hiszen a szent szövegek másolói is csak emberek – egyszerűen megfeleldezhetett.” (H. A. Stoll: *A holt-tengeri barlangok rejtélye*, Bp., 1967. 191–193. o.)

Ami a fordítókat illeti – főként a 16. századiakat, akiket a Szentírás iránti mély tisztelet hatott át és készítetett a fordítás nagy munkájának elvégzésére – álljon itt néhány sor Károlyi Gáspártól. Károlyi már idősebb emberként fordította héber és görög nyelvről magyarra a Bibliát. Fordítása 1590-ben jelent meg nyomtatásban: „Isten nevét segítségül híván, minekutána hozzá kezdtem volna egynéhány jámbor tudós atyafiakkal, kik nekem a fordításban segítségül voltak, meg nem szüntem addig, mígnem véghözvitem a Bibliának egészen való megfordítását, melyben munkálkodtam közel három esztendeig nagy fáradsággal, testi töredelemmel, de oly buzgóságos szeretettel, hogy én egy szempillantásig e nagy munkát el nem untam, hanem nagy serénységgel és szeretettel munkálkodtam, mígnem elvégezném azt. (...) Minden keresztény olvasókat kérek (...) ha valahol az fordításban téve-

lyegtem és a célt nem találtam, azt ne tulajdonítsák vakmerőségemnek, hanem az én gyarlóságomnak. (...) Csak az Isten addig élteszen, míg a Bibliát kibocsáthassam, kész vagyok meghalni és Krisztushoz költözni.” (A *Vizsolyi Biblia Előljáró beszéde*, 1590, részlet)

6 Mit mondhatunk összegzésként az Isten Igéje iránti helyes magatartásról?

Zsolt 119,9–12 ■ „Mi módon őrizheti meg tisztán az ifjú az ő útját, ha nem a te beszéded megtartása által? Teljes szívemből kerestelek téged, ne engedj eltévedeznem parancsolataidtól! Szívembe rejtettem a te beszédedet, hogy ne vétkezzem ellened. Áldott vagy te, Uram! Taníts meg engem rendeléseidre!”

2Tim 3,14–17 ■ „De te maradj meg azokban, amiket tanultál, és amik rád bízottak, tudván, kitől tanultad. Gyermekségedtől fogva tudod a szent Írásokat, melyek téged bölccsé tehetnek az üdvösségre a Krisztus Jézusban való hit által. A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.”

.....

.....

.....

„A kételkedők azért nem akarnak hinni, mert véges értelmük nem fogja fel a végtelen hatalmat, mellyel Isten kinyilatkoztatja magát. (...) Az Úr keveset tehet az emberek gyermekeiért, mivel tele vannak kevélységgel, hiú dicsőségvágygal. Magukat magasztalják, a maguk erejét, műveltségét, bölcsességét tartják nagyra.” (Szemelvények *Ellen G. White* írásaiból, I. köt., 19–20. o.)

„Emberi ész nem foghatja fel az Istent. Véges ember ne is igyekezzék megmagyarázni Istent. (...) A mindentudó Isten vitán felül áll. (...) Oly tudatlanok vagyunk Isten felől, akár a kisgyermek, de kisgyermek módjára szerethetjük Őt és engedelmeskedhetünk neki. (...) A józan észnek el kell ismernie a magánál felsőbbrendű tekintélyt. Szívünknek és értelmünknek meg kell hajolnia a nagy Vagyok előtt.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, VIII. köt., 279., 285. o.)

„A Bibliában találjuk cselekedeteink egyedüli, biztos irányelveit. Ez Isten akaratának írásbeli rögzítése, az isteni bölcsesség kinyilatkoztatása. Feltárja az emberi értelem előtt az élet minden fontos kérdését. Akik megtartják előírásait, azok számára biztos vezető. Megóvja őket attól, hogy életüket helytelen irányú fáradozásokra pazarolják el. Isten kinyilatkoztatta akaratát, dőreség tehát, ha az ember kételkedik abban, ami Isten szájából eredt. Miután az örök bölcsesség szava elhangzott, emberi kételynek és bizonytalanságnak nincs helye. Mindaz, amit Isten tőlünk kér az, hogy bátran hagyjuk jóvá világosan kifejezett akaratát. Az engedelmisség mind az ész, mind a lelkiismeret követelménye.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Pál utolsó levele c. feje.)

---

*Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja.
– Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola működési költségeihez.*

A Biblia ihletettségének bizonyosságai

1 Mi az első számú bizonyága a Biblia ihletettségének?
Milyen eszméket találunk a Bibliában?

Zsolt 139,17–18 ■ „Nekem milyen kedvesek a te gondolataid, ó Isten! Mily nagy azoknak summája! Számlálgatom őket, többek a fövenynél.”

Kol 2,2–3 ■ „Hogy (...) eljussanak az értelem meggyőződésének teljes gazdagságára, Isten, az Atya és a Jézus Krisztus ama titkának megismerésére, amelyben van a bölcsesség és az ismeret minden kincse elrejtve.”

.....
.....
.....

Az „Isten titka”, „Jézus Krisztus titka”, „ama titok”, „Isten akarátának titka” kifejezések a megváltás tervére utalnak a Szentírásban (lásd pl. Rm 16,25–26; Eféz 1,9–10). A *titoknak* megfelelő, eredeti újszövetségi szó (*müisztérion*) nem egyszerűen *elrejtett* jelent, hanem a *csodálatos, magasrendű*, éppen ezért *teljesen fel nem fogható* jelentés is benne foglaltatik. A leghatalmasabb isteni gondolatok a megváltás művével kapcsolatosak, ami a bibliai ki nyilatkoztatás központi témája. Ezzel kapcsolatban olyan magas isteni eszmék találhatók a Szentírásban, amelyek isteni eredetének a legfőbb bizonyosságai.

„Az emberi képességeknek határa van. (...) A bölcelet nem tudja meghatározni Isten útjait, tetteit, értelmünk nem képes lemérni a végtelent. Az Úr a forrása minden bölcsességnek, minden igazságnak, minden tudásnak. Az Istentől jövő bölcsesség által az ember magas célokat érhet el, de akkor is olyan végtelenség nyúlik ezen túl, amely majd az örök-kévalóságon át a szentek tanulmányának és örömének tárgya lesz. Ennek a végtelenségnek az ember most csupán a határait közelítheti meg.” (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1896. december 29. – idézi: „*A Te Igéd igazság*”, 175. o.)

2 A Biblia ihletettségének mely bizonyosságára mutatnak rá az alábbi igék?

Ésa 41,22–23 ■ „Adják elő és jelentsék meg nekünk, amik történni fognak (...) a jövődöket tudassátok velünk! Jelentsétek meg, mik lesznek ezután, hogy megtudjuk, hogy ti Istenek vagytok!”

Ésa 44,7 ■ „Ki hirdetett hozzám hasonlóan? Jelentse meg, és hozza azt elém! (...) jelentsék meg a közeli és a távoli jövőt!”

Ésa 46,9–10 ■ „Emlékezzetek meg a messze régi dolgokról, hogy én vagyok Isten, (...) aki megjelentem kezdettől fogva a véget, előre azokat, amik még meg nem történtek, mondván: tanácsom megáll, és véghezviszem minden akaratomat.”

.....
 .....
 .....

Egy mondás szerint három dolog van egyedül csak Isten hatalmában: a semmiből teremteni, a jövődöt megmondani és a lelkiismeretet meggyözni.

Blaise Pascal úgy látta, egyedül a keresztény hit, illetve a Biblia tartalmaz a jövőre vonatkozóan olyan kijelentéseket, amelyek pontosan teljesednek: „Különféle, egymással ellentétes vallásokat látok, következésképpen mind hamis, kivéve egyet, amelyik nem az. Mindegyik a maga tekintélyére hivatkozva követeli, hogy higgyenek benne. (...) Ezen az alapon tehát nem hiszek bennük. Mert ezt akárki mondhatja, akárki kijelentheti, hogy ő próféta. Ám azt látom, hogy a keresztény vallásban beteljesedett jóvendölések vannak, ezt pedig egyik sem mondhatja el magáról.” (*Gondolatok*, 693. töredék)

3 Emeljünk ki példaként néhány jóvendölést Izráel történetére vonatkozóan!

5Móz 28,15.68 ■ „Ha pedig nem hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, hogy megtartsd és teljesítsd minden parancsolatát és rendelését (...) visszavisz téged az Úr Egyiptomba hajókon, azon az úton, amelyről azt mondtam neked, hogy nem fogod azt többé meglátni! És áruljátok ott magatokat ellenségeiteknek szolgácul és szolgálóleányokul, de nem lesz, aki megvegyen.”

1Kir 9,6–7 (vö. 5Móz 28,37–66) ■ „Hogyha elszakadtok ti és a ti fiaitok éntőlem, ha meg nem őrzitek az én parancsolataimat és végzéseimet, amelyeket elétek adtam, hanem elmentek, idegen isteneknek szolgáltok, és meghajoltok azok előtt, kigyomlálok Izráelt e föld színéről, amelyet nekik adtam. E házat pedig, melyet az én nevemnek szenteltem, elvetem szemeim elől, és Izráel példabeszédül, meséül lesz minden nép előtt.”

Dn 9,26 ■ „Hatvankét hét után pedig kiirtatik a Messiás, és senkije sem lesz. A várost és a szenthelyet pedig elpusztítja egy következő fejedelem népe. Vége lesz mintegy vízözön által, és végig tart a háború, elhatározottat a pusztulás.”*

---

* Pontosított fordítás szerint.

.....

.....

A zsidó írásmagyarázó, Joseph H. Hertz így ír 5Móz 28,68 beteljesedéséről: „Midőn a rómaiak elpusztították Jeruzsálemet, Titus és Hadrianus* a zsidók nagy tömegét rabszolgaságra vetette, és e rabszolgák közül sok jutott Egyiptomba. Egyiptomból elindult [egykor] »600 000 ember gyalog«, szabad harcosok fegyelmezett serege,** és most visszaviszik őket rabszolgahajókban összezsúfolva. A rómaiaknak volt hajóhaduk a Földközi-tengeren: ez könnyebb és biztosabb út volt a foglyok szállítására, mint szárazföldön a sivatagon keresztül. (...) Josephus elmondja, hogy midőn Jeruzsálem elpusztításakor a római csapatok megunták az öldöklést, 97 000 fiatalabb foglyot megkíméltek. A tizenhét éven felülieket a bányákba küldték, vagy az arénában mint gladiátorok küzdöttek a vadállatokkal. A tizenhét éven aluliakat eladták rabszolgául. De a rabszolgapiacon olyan sok fogoly volt, hogy még olcsó áron sem akarta senki megvenni őket. Akik megmaradtak, azokat börtönbe vetették, ahol százával és ezrével haltak éhen.” (*Mózes öt könyve és a haftárák*, V. Bp., 1984, 358. o.)

Mintegy 400 évvel a templom első pusztulása (i. e. 586), és ezer évvel a jeruzsálemi templom végleges pusztulása (i. sz. 70), valamint a zsidó nép Izráel földjéről való „kigyomlálása” előtt hangzott el az 1Kir 9,6–7-ben foglalt jövendölés. A zsidó–római háború (i. sz. 70), majd az utolsó, Bar Kohba-féle felkelés után (i. sz. 132–135) ugyanis a zsidó lakosság valóban mintegy kigyomláltatott Izráel földjéről.*** A prófécia még arra is kitért, hogy Izráel a kigyomláltatás és szétszóródás után „példabeszédül és meséül”

---

* Római császárok: Titus 79–81-ig, Hadrianus 117–138-ig uralkodott.

** Utalás 2Móz 12,37-re.

*** Csak az ún. cionista mozgalom nyomán, a 20. században indult meg a zsidók visszatelepülése egykori hazájukba, és jött létre 1948-ban végül a mai Izrael állam.

lesz, gúny és ismételten fellángoló gyűlölet tárgyává, amint ezt már Mózes által kijelentette az Úr (5Móz 28,37). Az i. sz. 1. században bekövetkező nemzeti tragédia és következményei döbbenetesen pontos kifejezésekkel való felvázolását jelentik az idézett igehelyek az i. e. 15. században (Mózes kora) és az i. e. 10. században (Salamon uralkodásának ideje, i. e. 970–931).

Mindennek azonban egyáltalán nem kellett volna így történnie! Izráel lehetett volna a Föld népei között az első, amely példaadásával és bizonyágtévesztésével pozitív befolyást áraszt minden népre. Milyen esendő az ember! Szinte felfoghatatlan, hogy bölcs Salamonnak miért nem villant agyába ez az intellektus, amikor idegen isteneket kezdett imádni, és nekik szentélyt építeni Jeruzsálemben. Miért nem gondolt arra, hogy ezzel az ígéret földjéről való „kigyomláltatás”, és az általa épített csodálatos templom pusztulásának útjára tereli nemzete sorsát!

Dn 9,26 jövődőlésében mindenekelőtt az ragadhatja meg a figyelmünket, hogy félreérthetetlenül kijelenti: a Messiás erőszakos halált hal. Drámai tömörséggel, megrendítő egyszerűséggel és pontossággal szól a Messiás halálának körülményeiről is: „kiirtatik a Messiás és senkije sem lesz”, azaz nem csupán emberektől elhagyottan hal meg, hanem az Atya is magára hagyja Őt. További fontos tényeket is megjövendöl Dn 9,26 egymondatos prófécijája:

– A város és a szenthely pusztulása a Messiás „kiirtásának” következménye lesz, azt követően,* azzal összefüggésben következik be.

– „Egy következő fejedelem népe” pusztítja el a várost és a templomot. A prófétikus szavak pontosan beteljesedtek. Egy emberöltőn belül Jézus halála után, a zsidó–római háború során, i. sz. 70-ben Titus, Vespasianus császár fia megostromolta Jeruzsálemet. Több volt mint hadvezér, a császár fia, *fejedelem* volt.

---

* A „múlva” szócska a 26. versben helyesen fordítva: „után”. Tehát nem pontosan a 7+62 hét, azaz 483 esztendő lejártakor történik a Messiás kiirtása, hanem ezután, ezt követően.

A templomot azonban mégsem ő pusztította el, hanem „népe”, azaz a hadserege. (Lásd Josephus Flavius: *A zsidó háború*, „A templom Titus akarata ellenére földig ég” c. fejelet.)

– „Vége lesz mintegy vízözön által”, azaz a templom és a város pusztulása drámai lesz. „Mintha tövétől a tetejéig izzott volna a templomhegy, a tűz szinte beburkolta, de a lángtengernél is bővebben áradt a vérpatak” – írta a kortárs Josephus Flavius.

– A templom további sorsáról így szól a jövendölés: „Végig tart a háború, elhatározottat a pusztulás.” Gondoljunk az iszlám hódításra, a középkori keresztes háborúkra, a területen folyó újkori háborúkra és a kibékíthetetlennek tűnő zsidó–palesztin/arab elleneskedésre. Az egykori templom helyén egy iszlám mecset áll.

Mivel lehetne megmagyarázni e próféciák keletkezését és hajszálpontos beteljesedését az Írások ihletettségén kívül?

4 Vegyünk szemügyre néhány messiási jövendölést! Mi az egyetlen lehetséges magyarázat ezeknek a keletkezésére és a beteljesedésére?

Ésa 9,1–6 ■ „Nem lesz mindig sötét ott, ahol most szorongatás van. Először megalázta Zebulon és Naftali földjét, de azután megdicsőíti a tenger útját, a Jordán túlsó partját és a pogányok Galileáját. A nép, amely sötétségben jár, lát nagy világosságot, akik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyog fel fölöttük! (...) Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és hívják nevét csodálatos tanácsadónak, erős Istennek, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének!”*

---

* Pontosított fordítás szerint. A *Galilea* szó azt is jelenti, hogy *körzet*. Ezért fordítja így Bibliánk: „a pogányok/népek határát”, de eredetileg így szerepel: „a népek Galileáját”. A *Galilea* szó régi, már Salamon idején is ez volt az északi országrész neve (1Kir 9,11; később: 2Kir 15,29). Az 1-2. vers jövendölésének beteljesedésére Mt 4,13–16 mutat rá.

Ésa 42,1–3 ■ „Íme az én szolgám, akit gyámolítok, az én választottam, akit szívem kedvel, lelkemet adtam őbelé, törvényt beszél a népeknek. Nem kiált és nem lármáz, nem hallatja szavát az utcán. Megrepedt nádat nem tör el, a pislogó gyertyabelet nem oltja ki, a törvényt igazán jelenti meg.”

Zsolt 22,19 (vö. Jn 19,23–24) ■ „Megosztoznak ruháimon, és kötösömre sorsot vetnek.”

Ésa 53,9 ■ „A gonoszok között adtak sírt neki, és a gazdagok mellé jutott kínos halál után, pedig nem cselekedett hamisságot, álnokság sem találtatott szájában.”

.....
.....
.....

Ésaiás megjövendölte Izráel Asszíria általi megsemmisülését (8,6–8), de a tragédia bejelentését vigasztaló ígélet követte: Még egyszer felragyog majd egy nagy világosság ezen a területen.

Zebulon törzse és Nafthali törzse területén volt Jézus galileai működésének a központja. A Jordán túlsó partján a Tízváros környékén, Péreában, is sokat időzött. A „népek Galileája” kifejezésben az is benne van, hogy nem színtiszta zsidó lakosság lesz már Galileában a Messiás eljövetele idején, hanem többféle nép lakja majd. A prófécia szerint tehát a tengermellék, Zebulon és Nafthali vidéke, a „népek Galileája” és a Jordán túlsó partja lesz az a terület, ahol a világosság a legjobban felfénylik majd a Messiás eljövetelkor. Pontos felsorolása ez azoknak a helyeknek, ahol Jézus a legtöbbet tartózkodott, illetve tanított földi szolgálata idején.

Ésa 42,1–3 néhány soros prófeciája lelki vonatkozásban ad jellemzést Jézus földi szolgálatáról. Mintegy benne van például a házasságtörő nő, a vámszedő Máté és Zákeus története, illetve az összes bűnös története, akikkel Jézus könyörülő szeretettel

bánt. A hasonlat – „a megrepedt nádat nem töri el, és a pislogó gyertyabelet nem töri el” – erre utal.

Benne van e próféciaiban az is, hogy az eljövendő Messiástól távol áll majd mindennemű hivalkodás, hiúság és becsvágy (vö. Mt 12,15–20).

„A gondtalan tömeg csodálata bántó volt Jézus számára. Sohasem akarta előtérbe állítani önmagát. A tisztelet, amelyet a világ ad a rangnak, a gazdagságnak vagy a tehetségnek, neki idegen volt. Sohasem alkalmazott olyan módszereket, amelyekkel az emberek meg akarnak nyerni másokat, vagy tiszteletet akarnak kivívni maguknak.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 260. o.)

És akkor még nem szóltunk arról, hogy e tömör prófécia arra is utal, hogy az Atyának milyen szózata hangzott Jézus keresztségekor és a megdicsőülés hegyén is: „Ez az én szeretett Fiam, akiben én gyönyörködöm.”

Mindezek felül az is benne foglaltatik e próféciaiban, hogy miképpen viszonyul majd az eljövendő Messiás a törvényhez: „a törvényt igazán jelenti meg”. Tanításaival és cselekedeteivel lerombolta Jézus mind a korabeli zsidóság, mind pedig a későbbi korok legalizmusát. Egyszer s mindenkorra leleplezte és megítélte a rideg, külsődleges szabályokba merevedett, képmutató, szeretetlen törvényeskedést. Azáltal tette „nagygyá és dicsőségessé a törvényt” (Ésa 42,21), hogy megmutatta, miképpen lehet és kell azt igazán „betölteni” szeretet által (vö. Mt 5,17).

Ami a 22 zsoltár tömör, prófétikus mondatát illeti, Jn 19,23–24 mutat rá a beteljesedésére. A pillanat valóban döbbenetes. A katonák ésszerű döntésre jutottak egymás között: Jézus ruháit négyfelé osztják, de a köntösére inkább sorsot vetnek. Eközben sejtelmük sincs arról, hogy egy ezer évvel korábban adott jövendölést teljesítenek be. Az embernek meg kell hajolnia Isten felfoghatatlan bölcsessége és hatalma előtt. A prófé-

cia konkrét azonosító jelet adott a hívőknek e rövid zsolttárigé által: egyedi és jellegzetes mozzanatot villantott fel az eljövendő Messiás szenvedéstörténetéből.

Ésa 53,9 a Messiás temetésének körülményeiről szól, ugyan csak egyetlen, tömör, pontos mondattal: Jézust gonosztevéként végezték ki, ami a tisztességes temetés megtagadásával járt volna együtt, mégis a gazdagok mellé temették, Arimathiai József sziklába vájt, új sírjába. Olyan drága balzsamozó illatszerekkel együtt göngyölték lepedőkbe holttestét, amelyeket csak a legelőkelőbbek temetésénél használtak. Két zsidó főember rendezte meg így Jézus temetését. Korábban mindegyikük félt nyilvánosan megvallani Őt. Halálakor azonban – éppen akkor, amikor ez már igazán veszélyessé vált – hirtelen bátor hitvallókká lettek. Egyikük elkérte Pilátustól a Megváltó testét, és a saját sírjába helyezte el. Másikuk nagy értékű illatszereket hozott, hogy a legnagyobb kegyelettel temessék el Őt, akit a zsidó főtanács istenkáromlóként, a római hatóság pedig lázítóként ítélt halálra (lásd Jn 19,38–39; Mt 27,58–60).

Milyen emberi bölcsesség lett volna képes ilyen pontosan, tömören előre kijelenteni mindezt évszázadokkal az esemény előtt? Avagy milyen emberi hatalom tudta volna úgy alakítani az eseményeket, hogy Jézus temetése pontosan úgy történjék, ahogyan ez a prófécia előre kijelentette?

„Már az is végtelen tudást tételezne fel, ha egyetlen ember írta volna meg egy könyvben a Jézus Krisztusra vonatkozó összes jövendölést, eljövételének idejét és módját, s aztán Jézus valóban e jövendölések szerint jött volna el. Itt azonban sokkal többről van szó: (...) egymást követő férfiak szakadatlan soráról, akik eltérések nélkül jövendölik ugyanazt az eljövételt. (...) Ha soha, semmi módon nem hallottam volna beszélni a Messiásról, a világ sorának ily csodálatos és nagyszámú beteljesült megjövendölése után mégis megértem, hogy Istentől való dolog ez.” (Blaise Pascal: *Gondolatok*, 737., 709–710., 734. töredék)

5 Említsünk az újszövetségi korszakra és napjainkra vonatkozó jövendöléseket is! Lehet-e ezeket mással magyarázni, mint az isteni ihletettséggel?

Jel 2,10 ■ „Semmit ne félj azoktól, amiket szenvedned kell! Íme Sátán egynéhányat tiközületek a tömlöcbe fog vetni, hogy megpróbáltassatok, és lesz tíz napig való nyomorúságotok.”

2Tim 3,1.4–5 ■ „Azt pedig tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők állnak be, mert lesznek az emberek magukat szeretőik. (...) Inkább a gyönyörnek, mint Istennek szeretői, akiknél megvan a kegyesség látszata, de megtagadják annak erejét. És ezeket kerüld.”

Mt 24,37 (vö. 1Móz 6,11) ■ „Amiképpen pedig a Noé napjaiban volt, akképpen lesz az ember Fiának eljövetele is.”

Lk 17,28–30 ■ „Hasonlóképpen, mint Lót napjaiban is volt. (...) Ezenképpen lesz azon a napon, amelyen az Emberfia megjelenik.”

.....

.....

Jel 2,10-et a szmirnai levélből idéztük, amely a Római Birodalom keresztényüldözései korában élő hívő gyülekezetnek szólt. A „tíz napig tartó nyomorúság” a korszak legsúlyosabb, legvéresebb üldözésére vonatkozik, amely Diocletianus császár 303-ban kiadott rendeletével kezdődött, és a 313-as milánói türelmi rendelet nyomán ért véget. (A tíz napban meghatározott idő a próféta nap-év elv szerint értelmezendő az Ezékiel könyvében megadott kulcs szerint, vö. Ezék 4,6.)

Euszebiosz írja *Egyháztörténetében* a 4. század elején: „Rendeletek következtek, melyek elrendelték, hogy az összes, bárhol is lévő egyházi elöljárót először bilincsbe kell vetni, aztán minden fortélylyal rá kell bírni arra, hogy áldozatot mutasson be. (...) Ezekben a harcokban az egész földkerekségen kitűntek Krisztus vértanúi,

akik (...) tanújelét adták Üdvözítőnk valóban isteni és kimondhatatlan erejének. (...) Az üldözés teljes tíz éve alatt egyetlen pillanattig sem szünetelt (...) az összeesküvés és a harc.” (Vanyó László: *Ókeresztény írók*, IV. köt., Bp., Szent István Társulat, 1983, 350., 265., 372. o.)

Isten előre határt szabott Sátán tevékenységének: tíz esztendőig próbálkozhatott a keresztények megtörésével. Hatalmas tapasztalat lehetett az akkori hívők számára, amikor tíz évi nyomorúság után egyszerre megszűntek az üldözések, mert a milánói türelmi rendelet teljes vallásszabadságot biztosított számukra.

A Timótheushoz írt II. levélből idézett prófécia megjövendöli az utolsó idők egyik legfőbb jellegzetességét: először elvetik az istenfélelmet az erkölcsi törvénnyel együtt, a „gyönyör” lesz az emberek istene, féktelenül szabadjára engedik a bűnt, az önzést. Utána viszont felveszik erre a „kegyesség látszatát”, azaz újra vallásosba fordul át a világ. Ez azonban nem igazi, hanem csupán látszatvallásosság lesz, amelyben nincs átalakító erő, a bűnárdatot nem fogja tehát megállítani. Így jön létre az elképzelhető legrosszabb állapot: a kegyesség álarca mögött viruló gonoszság. Ennél rövidebben és tökéletesebben nem lehet megragadni a végidő jellegzetes átalakulásainak a lényegét.

Jézus földi életében tett prófétikus kijelentése szerint Noé napjaihoz és Lót napjaihoz hasonló állapotok fogják jellemezni a végidő korszakát. A Noé napjai előkép különösképpen az erőszak elhatalmasodására utal (vö. 1Móz 6,11). A Lót napjai előkép pedig a homoszexualitás eláradására (vö. 1Móz 19. fej.), és a szociális állapotokra, a gazdagok könyörtelenségeire (vö. Ezék 16,49).

6 Miként tanúskodik a Biblia ihletettségéről a Biblia nyelve, stílusa is? Miképpen szolgálnak bizonyosságul saját, személyes tapasztalataink is?

Zsolt 119,140 ■ „Felettébb tiszta a te beszéded, és a te szolgád szereti azt.”

Péld 30,5 ■ „Istennek teljes beszéde igen tiszta, pajzs az ahhoz folyamodóknak.”

Zsid 4,12 ■ „Istennek beszéde élő és ható, élesebb minden kétélű fegyvernél, elhat a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait.”

Jer 15,16 ■ „Ha szavaidat hallattad, én élveztem azokat, szavaid öröömre váltak nekem, szívemnek vígasságára (...), ó, Uram, Seregek Istene!”

.....

.....

.....

A Biblia beszéde valóban tiszta. Semmi bőbeszédűség, érzélgősség, túlzó vagy díszítő elemekkel telezsúfolt beszéd. Nyílt, őszinte, egyenes szó, amely ugyanakkor érzelemgazdag, személyesen megszólító, szívhez szóló beszéd. Határozott „igen-nem beszéd” (Mt 4,37), mert nem ismer kompromisszumot, igazság és hazugság, jó és gonosz között. A nyelvezet és a stílus szempontjából sem hasonlítható össze a Biblia semmilyen más, akár korabeli, akár mai írásművel.

Külön kiemeljük a zsoltárok költészetét, amellyel oly természetesen tudunk azonosulni mi, mai emberek is. A bennük rejlő erő titka talán így határozható meg a leginkább: a zsoltárok szerzői élő, személyes Istent magasztalnak, vele beszélgetnek, róla elmélkednek énekeikben és imádságaikban. Az élő, igazságos és szerető Isten ismeretét közvetítik tehát, akivel személyes tapasztalatokat szereztek. A zsoltárokat olvasva, énekelve mi is ennek az élő Istennek a jelenlétébe kerülünk. Megérint továbbá az a személyesség és őszinteség, amely a sorokból árad, amellyel a maguk belső lelki küzdelmeiről és abból való kiemelkedésükről is vallanak a zsoltárszerzők. Egészséges lelkiséget, élő hitet közvetíte-

nek a zsoltárok. Olvasásuknál különösképpen tapasztaljuk, hogy szinte eltűnik a mintegy háromezer év távolság – a régies kifejezések és hasonlatok ellenére is –, annyira azonosulni tudunk a bennük foglalt gondolatokkal és érzésekkel. Bizonyosságot szerzünk arról, hogy Isten tegnap, ma és mindörökké ugyanaz, és hogy az emberi alapkérdések is ugyanazok, mert a hitbéli elődök tapasztalataihoz hasonlóak a mi tapasztalataink is.

„Számomra a Biblia Krisztus kinyilatkoztatása. (...) Hiszek a Bibliában, mert megtaláltam benne Isten lelkemhez szóló szavát.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, VIII. köt., 321. o.)

„A szellemi fejlődés eszközeként a Biblia hatásosabb, mint bármely más könyv. Témájának fensége, kifejezéseinek méltóságteljes egyszerűsége, jelképes beszédének szépsége felüdíti és megnesemesíti gondolatainkat, ahogyan ezt semmi más nem tudja megtenni. Semmi más nem nyújt olyan szellemi erőt, mint az a törekvésünk, hogy megragadjuk és felfogjuk a kinyilatkoztatás magasztos igazságait. Az emberi elme, amely így kapcsolatba kerül a Végtelen gondolataival, kitágul, megerősödik.

Még nagyobb a Biblia hatalma lelki természetünk kibontakoztatásában. (...) Aki őszinte és tanulékony lélekkel tanulmányozza Isten Igéjét, és igyekszik megérteni igazságait, az kapcsolatba kerül Teremtőjével, és fejlődési lehetőségének nincsen határa. (...) Az a teremtő energia, amely létrehozta a világokat, Isten szavában van. Ez az Ige erőt ad, életet terem. (...)

Kezében Isten Igéjével, minden emberi lény közösségben maradhat Istennel, bárhova sodorja is sorsa. (...) A Szentírás lapjain beszélgetést folytathat az emberiség legnemesebb tagjaival. (...) Követheti a mennyei Tanító lábnyomait. (...) E világban is mennyei légkörben időzhet, és közölheti e Föld megszomorítottjaival és megkísértettjeivel a reménység és a

szentség utáni vágyakozás gondolatait. (...) Énokhoz hasonlóan – aki Istennel járt – mindig közelebb jut az örökkévaló világ küszöbéhez, míg végül a kapuk megnyílnak előtte, és beléphet oda. Nem érzi majd magát ott idegennek. (...) Ugyanazok a hangok köszöntik majd, amelyeket megismert és megszeretett már ezen a Földön. Akik Isten Igéje által közösségben éltek a mennyei, azok otthonosan fogják érezni magukat a mennyi társaságában.” (Ellen G. White: *Nevelés/Előtted az élet*, 122–125. o.)

Az e heti adomány az Eleki Vendégház munkáját támogatja.

A Biblia-értelmezés alapelvei

1 Hogyan szól az Írás – mindenekelőtt maga Jézus Krisztus – az írásba foglalt kinyilatkoztatás megértésének szükségességéről?

Dn 12,4–10 ■ „[Dániel könyve kijelentéseit a vég idején] sokan keresztül-kasul kutatják* és nagyobbá lesz a tudás. (...) Az értelmesek érteni fogják.”

Mt 24,15 ■ „Mikor látjátok a pusztító utálatosságot, amelyről Dániel próféta szólt – aki olvassa, értse meg!”

Ap csel 8,26–31 ■ „Az Úr angyala pedig szólt Filepnek: Kelj fel és menj el dél felé, arra az útra, mely Jeruzsálemből Gázába megy alá! (...) És felkelvén, elment. Ímé egy szerecsen férfi – Kandakénak, a szerecsenek királyasszonyának hatalmas komornyikja, aki az ő egész kincstárának felügyelője volt, és feljött imádkozni Jeruzsálemben – visszatérőben volt, a szekeren ült, és olvasta Ésaiás prófétát. Mondta pedig a Lélek Filepnek: Járulj oda, csatlakozzál ehhez a szekérhez! Filep azért odafutmodván, hallotta, amint Ésaiás prófétát olvasta. Mondta neki: Vajon érted-e, amit olvasol? Ő pedig mondta: Hogyan érthetném, hacsak valaki meg nem magyarázza nekem? És kérte Filepet, hogy felhágva, üljön mellé.”

Ap csel 17,11 ■ „[A béreaiak] nemesebb lelkűek voltak, mint a thesszalonikabeliek, nemcsak bevették az ígét teljes készséggel, hanem naponként kutatták az Írásokat, hogy úgy vannak-e ezek.”

---

* Pontosított fordítás szerint.

A megértés a keresés és a kutatás eredménye. Istentől kapott értelmi képességeinket használni kell az Írások kutatására. Példaképpül szolgál a szerezsen komornyik, aki nemcsak olvasta Ésaías könyvét, hanem meg is akarta érteni. Ezért kérdezte Fülöpöt az Ésaías könyve 53. fejezetében foglalt messiási próféciát olvasva, hogy ki az az Úr szolgálója, akiről itt szó van. „Kiről mondja ezt a próféta, magáról vagy másvalakiről?”

Példaképeink lehetnek a béreaiak is, akik alapos utánajárással törekedtek az igei kijelentések pontos megértésére:

„Béreában Pál olyan zsidókat talált, akik készek voltak az általa tanított igazságok felett gondolkozni, és azokat megvizsgálni. (...) A béreaiakat nem kötötte előítélet. (...) Naponta tanulmányozták a Szentírást, és amikor szöveget szöveggel összehasonlítottak, Isten angyalai mellettük álltak, megvilágosították értelmüket, és szívüket fogékonnyá tették.” (Ellen G. White: Az apostolok története, Bérea és Athén c. feje)

A vég idején különösen fontos az igei kijelentések pontos megértése. Jézus előre figyelmeztetett, hogy sok hamis tanítás között kell majd különbséget tenni: „Sokan jönnek majd az én nevemben, (...) és sokakat elhítenek.” (Mt 24,5)

2 Hogyan mutatta be Jézus az Ige hiteles magyarázóját?

Mt 13,52 ■ „Annakokáért minden írástudó, aki a mennyeknek országa felől megtanított, hasonlatos az olyan gazdához, aki őt és újat hoz elő az ő éléstárából.”

(Mit jelent az, hogy „a mennyek országa felől megtanított”? Mi-re utal az *éléstár* hasonlat? Mit jelent az „*ót és újat hoz elő*”?)

.....

.....

.....

Jézus kijelentése nem csupán a hivatásos tanítókra érvényes, hanem útmutatás mindazoknak, akik kutatják az Igét, és Jézus bizonyosságtevőiként másoknak is igyekeznek feltárni annak tartalmát.

„Az igazság nagy tárháza Isten Igéje, a Szentírás. (...) Isten-ismeret a legvilágosabban a Szentírásból meríthető. (...) Krisztus megígérte, hogy a Szentlélek fogja megvilágosítani a tanítványokat, (...) és ezáltal képesek lesznek az Ige igazságait új fényben feltárni. (...) Az örökkévalóságban értjük meg mindazt, amit ha kutatunk, már itt a Földön is felfoghatunk volna. (...) A megváltottak (...) megértik majd azokat az igazságokat, amelyeket Krisztus vágyakozott feltárni tanítványai előtt, de hit híján nem foghatták fel ezeket.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, Régit és újat c. fej.)

Jézus hasonlata magában foglalja azt a tanítást is, hogy **mindent az Ige tárházából kell előhozni, még az értelmezés alapelveit is**. Jól értették ezt a 16. századi reformátorok, ezért fogalmazták meg „a Biblia önmagát magyarázza” alapelvet.

Luther Márton: „Nem akarok (...) sem magam, sem bárki más embernek a szelleméből [Írást] magyarázni, hanem saját maga által és saját szelleméből akarom megérteni. (...) A Szentírásnak kell adnunk az első helyet mindenk között, ami azt jelenti, hogy maga a Szentírás a leghelyesebb, legkönnyebb és legnyilvánvalóbb magyarázója önmagának.” (Idézi Tőkés István: *A bibliai hermeneutika története*, Kolozsvár, 1985, 88–89. o.)

Bullinger Henrik: „Az Írásnak csak azt a magyarázatát ismerjük el igaz keresztény értelmű magyarázatnak, amely magából az Írásból van véve.” (II. Helvét hitvallás, Magyarországi Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, 1981, 120–121. o.)

Hasonlóképpen vallotta ezt az elvet Blaise Pascal is: „Aki úgy értelmezi az Írást, hogy értelmét nem magából az Írásból veszi, az ellensége az Írásnak.” (Gondolatok, 900. töredék)

3 Milyen mércét állít fel az Ige – elsősorban az igehirdetőknek, de mindannyiunknak is – a Szentírás értelmezését illetően?

2Tim 2,15 ■ „Igyekezz, hogy Isten előtt becsületesen megállj, mint oly munkás, aki szégyent nem vall, aki helyesen fejtegeti az igazság Igéjét.”*

.....

.....

.....

Vegyük számba, hogy az értelmezésnek mely alapelveit kell követnünk, megszívlevélve a fenti igét:

a) Mivel Isten emberek által közli beszédét, mindenképpen alkalmazni kell a szövegértés alapvető szabályait:

– Tisztázni kell, hogy pontosan mit tartalmaz a szöveg. (A Biblia esetében erre különösen akkor van szükség, amikor a fordítás nyomán nem érhető jól, illetve pontosan a szöveg. Nagy előny, ha az eredeti nyelvek ismerete révén ellenőrizni tudjuk a magyar fordítás megfelelő vagy pontosításra szoruló voltát. Ennek híján

---

* Pontosított fordítás szerint.

hasznos lehet, ha összevetünk különböző magyar nyelvű, és ha lehetőségünk van rá, idegen nyelvű fordításokat is.)

– Feltétlenül figyelembe kell venni a szövegösszefüggést, hogy milyen nagyobb gondolati egységbe illeszkedik bele az adott kijelentés.

– Szükséges tisztázni, hogy az adott ige vagy igeszakasz milyen műfajba sorolható: elbeszélésről, példázatról, hasonlatról, előképről van-e szó, alkalmaz-e jelképes beszédet az adott ige.

– A szöveg megértéséhez hasznos és szükséges a történelmi és kortörténeti háttér, illetve körülmények ismerete is.

b) Mivel a Szentírás nem egyszerűen emberi beszéd, hanem Isten beszéde emberi nyelven, vannak speciális, csakis a Bibliára vonatkozó szabályai is a megértésnek:

– A Szentírás esetében nem elégséges, ha csupán a közvetlen szövegösszefüggést tárjuk fel, szükséges a „teljes Írás” szövegösszefüggésének a figyelembevétele is, tekintettel arra, hogy egy forrásból származik az összes bibliai irat, így azok ihletett szerzői nem mondanak ellent egymásnak. Jézus példája szerint a „*viszont meg van írva*” (Mt 4,7) elvet is alkalmazni kell az Írás értelmezésénél. Ide tartozik az, hogy a párhuzamos kijelentéseket, valamint az Ó- és Újszövetség egymásra utalásait fontos számba venni. Ezenkívül az egyes speciális kifejezések jelentéstartalmát is magából az Igéből kell feltárni, azon a módon, hogy megfigyeljük az adott kifejezés összes előfordulási helyét a Szentírásban. (Ebben nyújtanak segítséget a konkordanciák.)

– A Biblia megváltás történetére vonatkozó prófétikus szakaszaival kapcsolatban külön fel kell hívnunk a figyelmet arra, hogy ha Isten jelképekben mutatott be történéseket a prófétáknak látomás állapotában, akkor ezekhez magyarázatot is fűzött. Mindig ebből kell kiindulni, ezekhez kell ragaszkodni a magyarázat során.

– Mindenkor érvényesíteni kell a „*hozzá ne tégy, el se végy*” elvet (5Móz 6,2; Jel 22,18–19). Ez azt jelenti, hogy ne térjünk ki olyan kijelentés elől, amit nehezebben értünk meg, ne hagyjuk emiatt azt figyelmen kívül, hanem járjunk utána, amennyire tu-

dunk, és különösképpen fontos, hogy fohászkodjunk megértésért. Jézus ezt az elvet úgy fogalmazta meg, hogy „*minden igével éljen az ember, amely Isten szájából származik*” (Mt 4,4). A hozzá ne tégy pedig azt jelenti, hogy a saját gondolatainkból ne keverjük bele semmit az Igébe annak értelmezésekor, és a képzeletünk alapján kiegészíteni, kiszínezni se próbáljuk a bibliai kijelentéseket. Erre utal a Jer 23,27-ben található felhívás: „*Akinél az én igém van, beszélje az én igémet igazán! Mi köze van a polyvának a búzával? – ezt mondja az Úr.*”

– A Jézus által megfogalmazott – „*az Írás fel nem bontható*” (Jn 10,35) – elvet úgy kell komolyan vennünk, hogy minden bibliai kijelentés egyértelmű, egy világos, határozott mondanivalója van. Vedd úgy, ahogy olvasod! Ha nehezebben értjük, nem szabad kijavítani, belemagyarázni, hanem azért kell fohászkodnunk, hogy a mi elménk világosodjék meg a Szentlélek által. Luther Márton mondta: „Az az első és fő tudomány, (...) hogy az Írást a maga egyszerű értelmével adjam tovább, mert a szó szerinti értelem az igazi, ebben van erő, tanítás és tudomány.” (Idézi: Karner Károly: *Bevezetés a teológiába*, Bp., 1954, 106. o.)

4 Hogyan értsük meg a Bibliában gyakran alkalmazott jelképes beszédet?

Mt 16,5–12 ■ „[Jézus] tanítványai a túlsó partra menve, elfelejtettek kenyeret vinni magukkal. Jézus pedig mondta nekik: Vigyázzatok, őrizzedjete a farizeusok és sadduceusok kovászától! Ők pedig tanakodtak maguk között, mondván: Nem hoztunk kenyeret magunkkal. Jézus pedig (...) mondta nekik: (...) Hogyan nem értitek, hogy nem kenyérről mondtam nektek, hogy őrizzedjete a farizeusok és sadduceusok kovászától!? Ekkor értették meg, hogy nem arról szólt, hogy a kenyér kovászától, hanem hogy a farizeusok és sadduceusok tudományától őrizzedjenek.”

Jn 6,53–63 ■ „Ha nem eszitek az ember fiának testét, és nem iszátok az ő vérét, nincs élet bennetek. (...) A Lélek az, ami megelevenít, a test nem használ semmit, a beszédek, amelyeket szólok nektek, Lélek és élet.”

.....

.....

.....

A Biblia olyan gazdagon alkalmazza a jelképes beszédet, hogy erről szükséges külön szólni.

„Az Írás fel nem bontható” elv nem jelenti azt, hogy szó szerint kellene venni azt is, ami nyilvánvalóan jelképes. Jézus ezzel a megjegyzésével – „hogyan nem értitek, hogy nem kenyérről mondtam, hogy őrizkedjete a farizeusok és szaduceusok kovászatól” – arra utalt, hogy tanítványaitól elvárható lett volna a nagyobb odafigyelés. Ez esetben nem értették volna félre a szavait. Hasonlóképpen bánkódott értetlenségükön máskor is, amikor szintén nem értették meg egy képies mondását (Mt 15,10–12.15–20).

A jelképes beszéd igen alkalmas kifejezőeszköz. Ha megfelelő odafigyeléssel igyekszünk feltárni az értelmét, semmi nehézséget nem okoz. Helyesen állítja fel az alábbi szabályt Blaise Pascal: „Két tévedés: 1. Ha mindent betű szerint értelmezünk. 2. Ha mindent a rejtett értelme szerint értelmezünk.” (*Gondolatok*, 648. töredék)

Tipikus példa, hogy a Római Katolikus Egyház szó szerint veszi azt, amit Jézus az utolsó vacsorán mondott – „ez az én testem, ez az én vérem” (Mt 26,26–27) – az eucharisztia, azaz a miseáldozat értelmezésénél. Jn 6,63 azonban világossá teszi, hogy Jézus nem szó szerint értette az úrvacsora szereztetési ígét. Hiszen máskor ilyet is mondott: „én vagyok a juhok ajtaja” (Jn 10,7), és senki nem gondolja azt, hogy ezt szó szerint kellene érteni.

Fontos hangsúlyozni, hogy Dániel könyve és Jelenések könyve nagy történelmi vázlatproféciáinál a jelképrendszer egységes (ugyanaz a jelkép mindig ugyanazt jelenti), továbbá logikus, szemléletes, kifejező. Mindig felfedezhető a gondolati, tartalmi kapcsolat az alkalmazott jelkép és az általa szemléltetett valóság között.

5 Kit tekinthetünk legfőbb példaképünknek a Szentírás-értelmezést illetően?

Lk 20,37–38 ■ „Hogy pedig a halottak feltámadnak, Mózes is megjelentette a csipkebokornál, mikor az Urat Ábrahám Istenének, Izsák Istenének és Jákób Istenének mondja. Az Isten pedig nem a holtaknak, hanem az élőknek Istene, mert mindennek élnek őneki.”

Mt 22,41–45 ■ „Mikor pedig a farizeusok összegyülekeztek, kérdezte őket Jézus: Miképpen vélekedtek ti a Krisztus [a Messiás] felől? Kinek a fia? Mondták neki: A Dávidé. Mondta nekik: Miképpen hívja tehát őt Dávid Lélekben Urának, ezt mondván: Mondta az Úr az én Uramnak: Ülj az én jobb kezem felől, míglen vetem a te ellenségeidet a te lábaid alá zsámolyul. Ha tehát Dávid Urának hívja őt, mi módon a fia?”

(Milyen előzmény után szólt Jézus arról, hogy a halottak feltámadásának ígérete abban a bemutatkozásban is benne van, ahogyan Isten megszólította Mózeset elhívásakor a csipkebokornál? Mi az igazak feltámadásának legfőbb biztosítéka? Melyik ószövetségi igeszakaszra hívta fel Jézus hallgatói figyelmét személye titkával kapcsolatban? Milyen kis részlet jelentőségére mutatott rá?)

.....

.....

.....

Csupán két példát idéztünk arra vonatkozóan, hogy Jézus hogyan magyarázta az Írásokat. Azt állapíthatjuk meg, hogy olyan összefüggésekre mutatott rá, amelyeket a felületes olvasó nem lát meg. Arra adott példát, hogy rendkívül gondosan kell megfigyelni a tömör, tartalmas igei kijelentéseket ahhoz, hogy felfedjük a bennük rejlő értékes és fontos tartalmat.

„Gondosan tanulmányozzuk a Bibliát, kérjük Istentől a Szentlélek segítségét, hogy megérthessük Igéjét. Vegyünk egy verset, és elménket összpontosítsuk arra a feladatra, hogy megbizonyosodjunk afelől a gondolat felől, melyet Isten abba a versbe helyezett számunkra. Addig időzzünk e gondolatnál, míg sajátunkká nem válik, míg meg nem értjük, »mit szól az Úr«.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, A galileai válság c. feje.)

Jézus Lk 20,37–38-ban foglalt magyarázata felettébb elgondolkoztató. Mi elsiklanánk afölött, hogy Isten úgy szólt az ósatyákról, amikor Mózesnek bemutatkozott a csipkebokornál, mintha létező személyek lennének, noha réges-régen halottak voltak. Jézus azonban rámutatott arra, hogy ebben benne van a feltámadás ígérete. Hiszen Isten nem bomló maradványoknak az Istene, hanem élő emberek, élő személyek Istene. Azért beszélt tehát róluk úgy, mintha élnének, mert az Ő szeretetében, emlékezetében elevenen élnek, és tudja, hogy fel fogja támasztani őket az utolsó napon. Példamutatóan bölcs és tapintatos volt Jézus abban a tekintetben is, hogy a Tórából, Mózes könyveiből idézett a szaduceusoknak, akik csak Mózes öt könyvét fogadták el Istentől ihletettnek. Jézus rávilágított arra, hogy Mózes könyvében is benne van a feltámadás ígérete, közvetetten ugyan, de egyértelműen.

6 Kinek a segítsége szükséges az Írások megértéséhez, és milyen lelki magatartás szükséges részünkről a helyes értelmezéshez?

1Kor 2,14 ■ „Természetes ember pedig nem foghatja fel Isten Lelkének dolgait.”*

Jn 16,13 ■ „Amikor eljön amaz, az igazság Lelke, elvezérel majd titeket minden igazságra.”

Jn 18,37 ■ „Mindaz, aki az igazságból való, hallgat az én szómra.”

.....

.....

.....

„A Lélek az isteni igazság egyetlen eredményes tanítója. Csak akkor ébred fel a lelkiismeretünk, és alakul át az életünk, ha a szívünkbe hatol az igazság a Lélek által. Képes lehet valaki arra, hogy Isten Igéjét szó szerint közölje másokkal, ismerheti minden parancsolatát és ígérését, de ha a Szentlélek nem teszi helyére szívében az igazságot, akkor egyetlen lélek sem esik a kőre, és nem zúzódik szét rajta. Semmilyen képzettség vagy földi előnyök, bármilyen nagyok legyenek is ezek, nem tudnak a világosság hordozójává tenni senkit Isten Lelke közreműködése nélkül. Az evangélium magvának elhintése akkor jár eredménnyel, ha mennyei harmat kelti életre a magot.” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 671–672. o.)

Milyen egyszerű, de mégis titokzatos megkülönböztetés: egyes emberek az igazságból valók, mások viszont nem. Az utóbbiakat így jellemzi Pál apostol: „Nem fogadták be az igazság szeretetét az ő üdvösségükre, (...) [és végül] gyönyörködnek az igazságtalanságban” (2Thess 2,10.12). Fontos és döbbenetes megállapítások! Különbség van az igazság értelmi ismerete, sőt akár a benne való logikai-esztétikai gyönyörködés és az *igazság szeretete* kö-

---

* Pontosított fordítás szerint.

zött. Az igazságból valók *szeretik az igazságot*. Jobban szeretik önmaguknál. Készek megalázódni előtte, készek mindent odaadni érte, élni és meghalni érte. Akiknek viszont csak tetszik az igazság, de nem fogadják be annak szeretetét, azok talán időznek egy ideig az igazság világosságában, sőt élvezik is, de azután mindinkább csökken, halványul útjukon a fény. Végül abba a kifejezhetetlenül szomorú és tragikus állapotba juthatnak, hogy *gyönyörködnek az igazágtalanságban*. Más formában is kifejezte Jézus ugyanazt az igazságot, amit Jn 18,37 tartalmaz: „Ha valaki cselekedni akarja az ő [Isten] akaratát, megismerheti e tudományról, vajon Istentől van-e, vagy én magamtól szólok.” (Jn 7,17)

Az e heti adomány az eleki szociális otthon munkáját támogatja.

A Biblia-értelmezés mai irányzatai

1 Hogyan jellemzi a Biblia az emberek Isten beszédéhez való viszonyulását a végidőben, azaz a mi korunkban?

2Tim 4,3–4 ■ „Lesz idő, amikor az egészséges tudományt el nem szenvedik, hanem a saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük. Az igazságtól elfordítják fülüket, de a mesékhez odafordulnak.”

.....

.....

.....

Általánosan tapasztalható, hogy a protestánsok körében is nagyon meggyengült az Írások ihletettségébe vetett hit. Az uralkodó nézet a következő: a Biblia az összkeresztény hagyomány egy része.

„Nekünk ma egészen másként kell kezelnünk az Írás és a hagyomány közötti feszültség kérdését, mint Luther idejében – írja például Jörg Zink. – El lehet-e különíteni a hagyományt attól a Szentírástól, amelyet olvasunk? Egyáltalán el lehet-e választani a kettőt egymástól? És nem egy hosszú és fontos hagyományozási folyamat eredménye-e maga a Szentírás is? (...) Ha ez világossá válik számomra, akkor arra is azonnal ráébredek, hogy közvetlen út a Bibliához nem létezik. Amivel én egy történeti alakban, például Jézusban találkozom, azt keresztények és nem keresztények, barátok és ellenségek ezerszeres interpretációja építette fel.” (*Egyetemes egyház, de mikor?*, Bp., Kálvin Kiadó, 2003, 48–49. o.)

„Sátán már nem tarthatja a Szentírás elrejtésével uralma alatt a világot, ezért más eszközökhöz nyúl, hogy célját elérje. A Bibliába vetett hit romba döntése éppúgy Sátán célját szolgálja, mint magának a Bibliának a megsemmisítése. (...) És most is, mint az előbbi korokban, felhasználja az egyházakat szándékai előmozdítására. Korunk vallásos szervezetei hallani sem akarnak a világot, de népszerűtlen bibliai igazságokról, és megdöntésükre kigondolt magyarázataikkal elhintik a szkeptizmus magvait.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/ Korszakok nyomában*, 521–522. o.)

„Sokan eltérnek Isten követelményeitől, mert emberi bölcsességükre büszkék. (...) Pedig azt vallják, hogy keresztények, és hivatásuk másokat tanítani. Pál így ír róluk Timótheusnak: »Lesz idő, amikor az egészséges tudományt el nem szenvedik.« (...) Az apostol itt nem a nyíltan vallástalanokra gondol, hanem hitvalló keresztényekre. (...) Ezrek és ezrek távolodnak el – miként azt Pál előre látta – Isten Igéjének egyszerű, éles igazságaitól, és olyan tanítókhöz fordulnak, akik mesékkel szórakoztatják őket. (...) Sátán ujjong csábításai sikerén.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Pál utolsó levele c. fej.)

2 Milyen igék alkalmazhatók az úgynevezett történetkritikai írásmagyarázat követőire?

Rm 1,22 ■ „Magukat bölcseknek vallván, balgatagokká lettek.”
Jer 8,8–9 ■ „Hogyan mondhatjátok: Bölcssek vagyunk, és az Úr törvénye nálunk van? Bizony hazugságra munkál az írástudók hazug tolla! (...) Íme, megvetették az Úr szavát, micsoda bölcsességük van tehát nekik?”

.....

.....

A történetkritikai írásmagyarázat irányzata a felvilágosodás szellemiségének a hatására jött létre, és szinte egyeduralkodóvá lett a keresztény teológia művelői körében, a 18. század végétől körülbelül a 20. század utolsó harmadáig, tehát jó kétszáz éven át. Ma már több szempontból kritika alá vonják, de még mindig nagyon elterjedt írásmagyarázati módszer. Mi a lényege ennek az irányzatnak?

„A történetkritika azt próbálja kideríteni, hogy a szöveg eredetileg miként és miért jött létre, milyen célt szolgált, mi volt a hatása. Ennek a célnak az elérésére külső adatokhoz fordul, mint pl. az archeológia, a nyelvtörténet. (...) A történetkritika olyan, mint amikor az ember egy katedrálishoz közeledve annak köveit elemzi származási helyük, pusztulásuk mértéke, rögzítésmódjuk, az építési technika szerint. Így azonban soha nem juthatunk annak tudatára, valójában mi is a katedrális.” (Ulrich Luz: *Evangélium és hatástörténet*, Bp., Hermeneutikai Kutatóközpont, 1996, 5–6., 10–11. o.)

Azt vallja ez az irányzat, hogy „a Szentírás pusztán történeti jelenség, mely történetkritikai eszközökkel megérthető (...) és csak a kritikus magatartás lehet tudományos” (Bolyki János: *Az újszövetségi írásmagyarázat elvei, módszerei és példái*, Bp., Kálvin Kiadó, 1998, 14. o.).

A történetkritikai irányzat két legfőbb hibája: egyrészt annyit foglaloznak e módszer követői a külső adatokkal és az Írások emberi oldalának boncolgatásával, hogy a szöveg lényegi mondanivalójáig, *Isten beszédéig* nem is jutnak el. A másik fő hibája ennek a megközelítésnek az elfogult kritikai hozzáállás, a „bárhogy lehet, csak úgy nem, ahogyan a bibliai szöveg mondja” felfogás. Éppen hogy a tudományos megalapozottság hiányzik a különböző feltételezéseknél, amelyeket nemegyszer csupán az eredetiségre törekvő ötletszerűség szül. Gyakran tudományos tényként kezelik a hipotéziseket, ami kiváltképpen tudománytalan eljárás. Tudományosságra törekszik ez az irányzat, de éppen a tudománytalan magabiztosságot és az elfogultságot lehet felróni neki sok tekintetben.

Két pozitívumot mégis el lehet mondani erről az irányzatról. Egyrészt mintegy kötelezővé tette az elérhető legpontosabb nyelvi, történelmi, régészeti, illetve kortörténeti adatok összegyűjtését egy-egy íráshely korrekt magyarázatához, ami hasznos, noha önmagában nem elég a tényleges mondanivaló feltárásához. Másrészt ez az irányzat legalább feltételezte, hogy a szövegnek volt egy értelmes eredeti jelentése. Amint a következő kérdésnél látni fogjuk, az újabb irányzatok már az egy jelentés, illetve az egyértelmű mondanivaló létezését is kétségbe vonják.

3 Mely bibliai igék alapján ítélni lehet tévesnek az inkulturáció* eszméjét és a posztmodern** írásmagyarázatot?

2Kor 6,14 ■ „Mi szövetsége van az igazságnak és a hamisságnak, vagy mi közössége a világosságnak a sötétséggel?”

Jer 23,36 ■ „...mindenkinek terhes lesz az ő szava, ha elforgatják az élő Istennek, a seregek Urának, a mi Istenünknek beszédét.”

.....

.....

Az *inkulturáció* irányzatát római katolikus teológusok dolgozták ki az elmúlt évtizedekben. A Pápai Bibliikus Bizottság *Szentírás-magyarázat az egyházban* címmel kiadott dokumentumából idézzük ennek az írásmagyarázati elvnek az ismertetését: „Bizonyos értelemben minden hiteles kultúra hordoz egyetemes értékeket, amelyek ugyanattól az egy Istentől származnak. Az inkulturáció

---

* Nehéz egy szóval lefordítani a kifejezést. Az értelme ez: a környezet kulturális hatásai törvényszerűen és helyénvaló módon beleépülnek az igeértelmezésbe.

** A kifejezés szó szerinti jelentése: modern utáni. A „poszt”-korszakokban általában jellemző a szélsőségek uralomra jutása.

teológiai alapja az a hitbéli meggyőződés, hogy Isten szava magasabb szintre emeli azokat a kultúrákat, amelyekben megszólal. (...) Isten szava valójában mag, amely a saját földterületéről mindazt magába szívja, ami a növekedéshez és terjedéséhez szükséges. (...) Amint láthatjuk, itt nem egyirányú folyamatról van szó, hanem „kölcsonös gazdagításról.” (Szent Jeromos Társulat, 1998, 79–84. o)

Az inkulturáció eszméjére épülő írásmagyarázati elvnek tehát az a lényege, hogy felfogása szerint az egyes kultúrák törvényszerűen és helyesen, sőt gazdagító módon változtatják, alakítják a Biblia üzenetét. Az eszme valójában nem új, a római katolikus teológia mindig is befogadó, „bekeresztelő” módon viszonyult a kortárs kultúrákhoz, már a görög-római kortól kezdve.

Az inkulturáció eszméje szétfeszíti a magvetés bibliai példázatának keretét, sántít a fent idézett hasonlat. A talaj – amelyet a kortárs kultúrával azonosít az irányzat – az elmélet szerint belehatol a magba (azaz Isten Igéjébe), és befolyásolja, gazdagítja azt. A természeti kép itt nem stimmel, mert bár a mag a talajban fogan meg, és a talaj hatással van a növekedésére, de a magban foglalt „programba” vagy örökítőanyagba semmiképpen nem szól bele a talaj. A mag hasznosítja a talajból kivont elemeket, viszont a talaj nem alakítja át a magot. Ezenfelül a különböző talajokat az emberi szívvel, az egyes emberek lelkivilágával azonosította Jézus a magvető példázathoz fűzött magyarázatában, nem pedig a különböző kultúrákkal.

A *posztmodern írásmagyarázat* főként a protestáns teológia területén alakult ki ugyancsak az utóbbi évtizedekben. Hatott rá az a modern irodalomkritikai szemlélet, amelynek ez a jelszava: „A szerző hozza a szavakat, az olvasó pedig a jelentést.” Ezt az irányzatot is idézetek által mutatjuk be:

„Képtelen gondolat, hogy az Írásnak csak egyetlen jelentése lenne. (...) A modern irodalomkritika (...) radikálisan (...) támadja azt az elképzelést, miszerint a szöveg csak azt jelenti, amit a szerző kifejezni szándékozik.” (David C. Steinmetz – idézi a *Paradigmaváltások a Biblia értelmezésében* c. tanulmány, Bp., Hermeneutikai Kutatóközpont, 1994, 12. o.)

„Gadamer* szerint egy bibliai szöveget »minden pillanatban, minden adott helyzetben új, eltérő módon kell megérteni«. A bibliai írások nem vizsgálatra váró tárgyak, hanem az emberiséget a századok során új tájakra kísérő útitársak. (...) A »jelentésmag« és az »irányadó jelentés« modellje azt is jelenti, hogy a szöveg jelentése a nyitottság jegyét is magán viseli, lehetőséget nyújt a változó értelmezésekre. (...) Az értelmezések változnak, mivel a helyzetek és az értelmezők is változnak. A szövegnek nincs egyedülállóan igaz interpretációja [magyarázata, értelmezése]. (...) Nem helyes, ha egyszerűen átvesszük a múlt egyes értelmezéseit, magunknak kell megteremtteni a saját értelmezéseinket.” (Ulrich Luz, i. m., 22–23. o.)

A posztmodern írásmagyarázat olyannyira felbontja a Biblia üzenetét, annyira szabadon bánik vele, hogy itt már teljességgel elvész az „Isten beszéde” fogalom jelentése. Nem az írott prófétai Ige a mérték, hanem az olvasó, az aktualizálva magyarázó tanító, illetve végső soron a korszellem, ehhez igazítatik hozzá az Írás értelmezése.

4 Mely igék vonatkoztathatók azokra, akik az ún. fundamentalista** irányzat híveiként látszólag nagyon is védelmezik a Bibliát?

Mt 5,19 ■ „Valaki azért csak egyet is megront e legkisebb parancsolatok közül és úgy tanítja az embereket, a mennyek országában a legkisebbnek tekintetik, valaki pedig cselekszi és úgy tanít, az a mennyeknek országában nagynek tekintik.”***

---

* A posztmodern írásmagyarázat egyik képviselője.

** A *fundamentum* szó alapzatot jelent. A fundamentalisták erősen ragaszkodnak a keresztény hit és az erkölcs alapjához, mármint ahhoz, amit ők annak tartanak. Meggyőződésüknek a társadalomban is érvényt akarnak szerezni, az egész társadalom alapjává akarják tenni azt az igazságot, amiben ők hisznek.

*** Pontosított fordítás szerint. Az eredeti szövegben *neveztetik, tekintetik* található.

Mt 15,9 ■ „...Hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, amelyek emberek parancsolatai.”

.....

.....

.....

Ellen G. White megjegyzése Mt 5,19-hez:

„Vannak, akik azt gondolják, hogy a parancsolatrontó ott lesz a mennyben, csak éppen a legalacsonyabb helyet fogja betölteni. Ez azonban tévedés. (...) A parancsolat megszegője, s mindaz, aki egyesül vele, azt hirdetve és tanítva, hogy nem számít, az ember megszegi vagy megtartja az Isten törvényét, azt a mennyei mindenség a legkisebbnek fogja nevezni az emberek között, mivel nem csupán maguk voltak hűtlen lázadók, hanem másokat is arra tanítottak, hogy megszegjék Isten törvényét. Krisztus ítéletet hirdet azokra, akik állítják, hogy ismerik a törvényt, de tanítással és példamutatással bizonytalanságba és sötétségbe vezetik az embereket.” (*The Review and Herald*, 1898. november 15.)

A protestáns fundamentalizmus irányzata az Amerikai Egyesült Államok protestáns egyházaiban jött létre a múlt század közepe táján. A konzervatív teológiához ragaszkodók 1878-ban megalkották a *Niagarai hitvallást*, 1910–15 között pedig kiadtak egy 12 kötetes sorozatot, amelynek címe *The Fundamentals* (Fundamentumok) volt. Innen az elnevezés. A fundamentalizmus egy kegyességi irányzat, nem csupán írásmagyarázati elv. A *Niagarai hitvallás* egyik tétele így hangzik: »Az isteni inspiráció nem a különböző szinteken történt meg, hanem kiterjedt az iratok minden részére egyformán és teljesen, a történeti, tanbeli, sőt a legkisebb részekre is, a szónak még a ragozására is, amely az eredeti kéziratban található.«” (Idézi Bolyki, i. m., 10. o.)

A fundamentalizmus irányzatának örökösei ma az amerikai, ún. evangélikál protestánsok. Európában és Magyarországon is vannak már evangélikál hitvallású protestáns csoportok. A keresztény fundamentalizmus látszólag a Biblia mellett tör lándzsát, valójában azonban nem a Bibliához ragaszkodik, hanem sokkal inkább egyes hagyományos konzervatív protestáns tanokhoz, amelyek közül nem egy éles ellentétben van a Szentírással (pl. a lélek halhatatlansága, a vasárnapünneplés stb.). Az irányzat földi Isten országa megteremtésére irányuló harciassága, a politikai hatalommal való összefonódása, a másként gondolkodókkal szembeni türelmetlensége, üldözésre is kész fellépése úgyszintén nagyon távol áll a Biblia szellemiségétől.

5 Mit mondhatunk azokról, akik spiritualista* módon értelmezik az Írásokat?

Jer 23,16–22 ■ „Ezt mondja a Seregek Ura: Ne hallgassátok azoknak a prófétáknak szavait, (...) akik az ő szívüknek látását szölik, nem az Úr szájából valót. (...) Ha tanácsomban álltak volna, akkor az én Igéimet hirdették volna az én népemnek, és eltérítették volna őket az ő gonosz útjaikról, és az ő cselekedetük gonoszságától.”

.....

.....

Ez az irányzat az egyéni, főként érzelmi alapon álló tapasztalatokat fölé helyezi az Írásoknak, a „Lélek vezetésének” értelmezve ezeket. Nem az Írással ellenőrzi a maga élményeit és eszméit, hanem fordítva, ezekhez igazítva értelmezi és idézi az Írásokat. A spiritualista beállítottságú, rajongásra hajlamos keresztények egy

---

* A *spirit* (lélek) szóból ered a kifejezés. A bensőséges lelki élményekre, az egyéni átélésekre teszi a hangsúlyt ez az irányzat.

része úgy véli, hogy lelki élményeik a bűn és a megkísérthetőség fölül emelik őket, és így elérik a tökéletesség állapotát. Ez pedig éppen a bűn könnyen kezeléséhez, a bűnnel szembeni vaksághoz vezet. Általában jellemző az is, hogy a szeretetet, a mindent befogadást és elfogadást hangsúlyozzák. Isten erkölcsi törvényének örökérvényűsége, ezzel együtt a bűn felismerése, valamint a legyőzésére irányuló igyekezet legalábbis háttérben marad.

Nem új jelenség ez, mindig voltak emberek, akik hajlamosak voltak így közelíteni az Írásokhoz, illetve akiket Sátán ilyen típusú tévelygéssel tudott a hálójába fogni. Ma főként a karizmatikus, tehát a Lélek ajándékait középpontba helyezők és sajátságosan értelmező közösségek körében jellemző az ilyen típusú írásmagyarázat. Luther idejében is volt ilyen irányzat. Ő így leplezte le tévedésüket:

„Számukra a Szentírás csak holt betű volt, és mindnyájan ezt kezdték kiabálni: »A Lélek! A Lélek!« (...) Nem követem őket oda, ahová őket ez a lélek vezeti. Isten az ő kegyelméből őrizzen meg minden olyan egyháztól, ahol csak szentek vannak! Én az alázatosokhoz, az erőtlenekhez, a betegekhez akarok tartozni, akik tudják és érzik, hogy bűnösök, és akik szívük mélyéből szüntelen sóhajtoznak és kiáltanak Istenhez vigaszért és segítségért.” (Idézi Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 173. o.)

6 Hogyan képviseljük a helyes Biblia-értelmezést ezekkel az irányzatokkal szemben?

2Tim 4,1 ■ „Kérlek azért Isten és Krisztus Jézus színe előtt, aki ítélni fog élőket és holtakat az ő eljövetelekor és az ő országában: **Hirdesd az Igét!**”

1Pt 3,15 ■ „Az Úr Istent pedig szenteljétek meg a szívetekben! Mindig készek legyetek megfelelni mindenkinek, aki számot kér a bennetek lévő reménységről, szelídséggel és félelemmel.”

Az adventnép küldetése magasra emelni a Szentírást, következetesen képviselni a *sola Scriptura* elvet az általános hitehagyás közepette.

„Pál Isten ítélőszéke elé idézi Timótheust, és meghagyja neki, hogy hirdesse az Igét, nem pedig emberek szavát és rendeletét. Legyen felkészülve bizonyosságot tenni (...) bárhol kínálkozik alkalom, akár nagygyűlésen, akár kicsiny körben, (...) barátok vagy ellenségek előtt, biztonságban vagy nehézségek, veszélyek, gyalázat és veszteség közepette.” (Elen G. White: *Az apostolok története*, Pál utolsó levele c. feje.)

„A mi dolgunk az igazság hirdetése, a többit pedig bízunk Istenre. Tégy meg minden tőled telhetőt, hogy a világosságot áraszd, és sohase beszélj olyasmit, ami bántó vagy kihívó. (...) A tévelygéssel szemben a legjobb módszer: az igazság feltárása. A vadhajtások észrevétlenül hulljanak le. Az igazsággal szembesülve minden értelmes ember előtt világossá válik a tévedés tarthatatlansága. (...) Akik e világnak valaha adott legünnepélyesebb üzenetet hordozzák, azoknak le kell vetniük a harci fegyverzetet, s fel kell venniük Krisztus igazságának fegyvereit. Nem szorulunk arra, hogy saját véges emberi mivoltunkban munkálkodjunk, mert ilyen esetben Isten angyalai visszavonulnak, s ránk bízják, hogy a hadjáratot magunk vezessük. (...)

Lelkészeink, akik Isten igazságának ellenzőivel harcolnak, nemcsak emberekkel állnak szemben, hanem Sátánnal és gonosz angyalai seregével. Sátán csak az alkalomra vár, hogy fe-

lülkerekedjék azokon, akik az igazságot emberi módon védelmezik, nem Istenbe vetik teljes bizalmukat. Ha szavaik nem Krisztus lelkületét és szeretetét tükrözik, akkor Isten angyalai nem erősíthetik, nem világosíthatják meg őket.” (Elen G. White: *Bizonyságtételek*, III. köt., 213., 220–221. o.)

Az e heti adomány az irodalmi alapot támogatja.

A Biblia története tömör, prófétikus ábrázolásban

1 Milyen jelképekkel azonosítja a prófétikus kijelentés Isten „két tanúbizonyságát”, az Ó- és Újszövetséget?

Jel 11,4 (vö. Zak 4. fej.) ■ „Ez az a két olajfa, és a két lámpás,* amelyek a föld Istene előtt állnak.”

.....

.....

Zakariás próféta két olajfát és két lámpást szemlélt látomásában. Azt látta, hogy a két olajfának egy-egy ága közvetlenül érintkezett aranycsövön át a két lámpással (2. és 12. vers). Azt is látta, hogy a csöveken át színaranyhoz hasonló olaj ömlött a lámpások olajtartóiba. Onnét viszont újabb két cső vitte szét az olajat a lámpások karjainak olajtartó csészéihez. Egy jól megszerkesztett rendszert látott tehát a próféta, amely biztosította az olaj átáramlását az olajfákból a lámpásokba, valamint azok további szétáramlását az egyes karokhoz.

Jelenések könyve azonosítja egymással a két lámpást és a két olajfát, valamint a két tanúbizonyságot, ami azt fejezi ki, hogy a Szentírás fényforrás, és Isten Lelkének a befolyását árasztja magából. Az olaj a Szentleket jelképezi (Zak 4,6). Jelenések könyve 2–3. fejezetében lámpások jelképezik a hívő gyülekezeteket is a korszakok folyamán. Ez arra utal, hogy a Szentírás világosságát a mindenkori hívő egyház közvetíti a világnak. Világossá teszi e jelképes

---

* Pontosított fordítás szerint.

ábrázolás, hogy az egyház csak az Igével való szoros összeköttetés által lehet a világ világosságává. Életet, áldást csak a Szentlélek által vezérelt és kísért igehirdetés közvetít. A Szentírás önti magából az aranyszínű olajat, ha van hívő egyház, illetve vannak hívő emberek, akik befogadják a Szentlelket, megbecsülik és hirdetik az Igét.

„Ha a szent olaj nem töltetnék bele az Isten Lelkétől inspirált igehirdetésbe, akkor a gonosz ügyvivői az egész világot ellenőrzésük alá tudnák vonni. Ha nem fogadjuk be azokat az üzeneteket, amelyeket Isten küld nekünk, akkor ezzel nemcsak tiszteletlenséget követünk el Iránta, hanem visszautasítjuk azt az aranyszínű olajat is, amit Ő akar a lelkünkbe tölteni, hogy világítsunk vele a sötétségben lévőknek.” (Ellen G. White, *The Review and Herald*, 1903. február 3.)

Miért nem egy tanúbizonyságot említ a prófécia, hiszen a prófétai iratok egy könyvvé álltak össze, a Biblia foglalja őket magában. Az a jelentősége ennek, hogy a kereszténység körében sokan elégségesnek látják csak az Újszövetség ismeretét, az Ószövetséget pedig mellőzik. A két iratgyűjtemény azonban együtt tölti be az Isten melletti tanúskodás küldetését.

2 Milyen ószövetségi idézetekkel azonosítja a két tanúbizonyságot Jelenések 11,5–6 verse? Hogyan utal itt az Írás Isten beszéde hatalmára és elpusztíthatatlanságára?

Jel 11,5–6 ■ „Ha valaki akar [a két tanúbizonyságnak] ártani, tűz származik szájukból, amely megöli ellenségeiket, és ha valaki akar nekik ártani, úgy kell annak megöletni. Ezeknek van hatalmuk arra, hogy bezárják az eget, hogy az ő prófétálásuk idejében eső ne legyen, hatalmuk van a vizeken, hogy azokat vérré változtassák, és hogy megverjék a földet akármilyen csapással, valamennyiszor akarják.”

Jer 23,29 ■ „Nem olyan-e az én Igém, mint a tűz – azt mondja az Úr –, mint a sziklazúzó pöröly?”

.....

.....

.....

A három ószövetségi hivatkozás mindegyike olyan esetet idéz, amely azt bizonyítja, hogy ezeknek a tanúbizonyságoknak hatalmuk van bármilyen ellenük irányuló támadást semmivé tenni, és büntető ítéleteket bocsátani a földre.

Az első hivatkozás a Királyok II. könyve 1. fejezetében megörökített történetre utal. Izráel királya, Akházia, miután balesetet szenvedett, követeket küldött Baálzebubhoz, Ekron istenéhez, hogy jóslatot kérjen betegségét illetően. Történt mindez a Kármel hegyi csoda után (1Kir 18. fej.), és azután, hogy apján, Akhábon mindaz beteljesedett, amit az Úr kijelentett felőle Illés próféta által. Akházia ennek ellenére megátalkodottan követte gonosz útját (1Kir 22,53–54).

A pogány istenség papjaihoz küldött követséget Illés próféta feltartóztatta az Úr utasítására. Közölte velük Isten szigorú ítéletét Akháziára vonatkozóan. A követek megvitték az üzenetet Akháziának, aki nem magába szállt, hanem ötven fős csapatot küldött ki, hogy elfogják a prófétát.

A próféta egy hegy tetején tartózkodott. A csapat parancsnoka felkiáltott neki: „Isten embere, a király parancsolja, jöjj le!” (2Kir 1,9) Ez a felszólítás kihívás volt Istennel szemben: a király akart parancsolni Isten emberének. Ezáltal mintegy Isten helyébe tette magát, illetve Isten fölé próbált kerekedni. Erre mutatott rá Illés válasza: „Ha én Isten embere vagyok, tűz szálljon alá, és emészszen meg téged és az alattad lévő ötven embert!” (2Kir 1,10) A hitelhagyás és az istentelenség döbbenetesen megkeményedett volt nemcsak a királynál, de Izráel nagy részénél is. Ezért azonnal be-

teljesedett az Illés által kimondott súlyos ítélet. Illés szava, a próféta szó volt az, amire tűz keletkezett. A történet folytatását itt nem részletezhetjük. A végeredmény az lett, hogy az ítéletek után Illés nyugodtan bemehetett a palotába, és ki is jöhetett onnét – Isten súlyos feddésének és ítéletének kihirdetését követően is – anélkül, hogy bárki kezét mert volna emelni rá.

A következő hivatkozás ismét Illés prófétával kapcsolatos. A Kármel-hegyi események előzményét idézi, amikor Illés ezzel a kijelentéssel állt Akházia apja, Akháb király elé: „Él az Úr, Izráel Istene, aki előtt állok, hogy ez esztendőkből sem harmat, sem eső nem lesz, hanem csak az én beszédem szerint.” (1Kir 17,1) Ezt követően egy csepp eső sem esett Izráelben három és fél esztendőig. A próféta szó hatalmára hívja fel tehát a figyelmet ez a hivatkozás is.

Ezután Mózesre, illetve az egyiptomi tíz csapásra utal az ige (2Móz 7,14–10,29; 12,29–33). Így összesen három természetfeletti csodát sorakoztat fel a prófécia: a két tanúbizonyosság hatalmának szemléltetésére tűz szállt alá az égből, bezáratott az ég, vérré változott a víz. Hozzáteszi még, hogy a két tanú akármilyen csapással, és akárhányszor megverheti a földet.

A prófécia – a rávezető igei hivatkozásokkal – egyértelművé teszi, hogy a két tanúbizonyosság a próféta szóval azonos, amelyet a Szentírás, annak két szorosan összetartozó része, az Ó- és Újszövetség foglal magában.

3 Hogyan végezte szolgálatát a „két tanúbizonyosság” a hosszú középkori időszakban?

Jel 11,3 ■ „Adom az én két tanúbizonyságomnak, hogy prófétájanak, gyászruhákba öltözve, ezerkétszázhatvan napig.”

.....

.....

Isten két tanúbizonysága, az Ó- és Újszövetség valóban „gyászruhában prófétált” a pápaság 1260 esztendő s teljhatalma idején. Csak korlátozottan végezheték bizonyágtevő szolgálatukat. Nem csak a keresztény tömegek, de a papság sem ismerte a Bibliát, mivel nem lehetett hozzáférni. Nemzeti nyelven végképp nem, kivéve néhány előreformációs mozgalom erőfeszítését, amikor nemzeti nyelvre fordították a Biblia egyes részeit. A 16. századi reformáció nyomán keletkezett Biblia-fordításokig és -kiadásokig a Biblia gyakorlatilag nem volt elérhető emberek tömegei számára.

A középkori eretneküldözők Biblia elleni gyűlöletét jól érzékelteti Arundel érsek* kirohanása John Wyclif ellen: „A rosszlemkű John Wyclif, ez a gonosz és dögvészes fickó, a vén kígyó fia, az antikrisztus hírnöke és gyermeke gonoszsága betetőzése végett azt eszelte ki, hogy a Szentírást le merje fordítani az anyanyelvére.” (Idézi Tímár László: *A rettegések évszázadai*, Bp., Galilei Társaság, 1993, 53. o.)

Elnyomatás és üldözés közepette prófétálhatott csak tehát a két tanúbizonyság az 1260 év alatt. „Elrejtett manna” volt a Biblia (Jel 2,17). A gyászruha arra utal, hogy rengetegen haltak mártírhálalt a bibliai tanításokhoz való ragaszkodás és a bibliai kéziratok terjesztése** miatt. De hogyan lehetséges, hogy a két tanúbizonyságot elnyomhatták, képviselőit üldözhatték, halomra ölhatték, miközben ezeknek abszolút hatalmuk volt arra, hogy megsemmisítsék ellenségeiket, amint ezt az Ószövetségből való idézetek tanúsították?

E nehéznek tűnő kérdés megértéséhez a 3. vers első szava a kulcsszó, ahol Krisztus ezt mondja: „adom” az én két tanúbizonyságomnak. Isten megengedése folytán történt tehát, hogy a Szentírás, illetve annak képviselői elszenvedték az elnyomatást, az üldözést és a tömeges mártíromságot az 1260 év alatt, noha az isteni szó

---

* Arundel „a nagy angliai eretnekvadász” minősítést érdemelte ki eretneküldöző buzgó-
ságával.

** Ez utóbbit főleg a valdensek tették, akik alpesi barlangjaikban bibliai részleteket fordítottak és másoltak, majd vitték szét Európa különböző országaiba, mártíromságra is készen.

hatalmával bármikor megsemmisíthető lett volna az összes ellenség. Az itt szereplő „adom” szó egybecseng a Dn 7,25-ben található „adatott” szóval, amely szintén az 1260 éves időszakra vonatkozóan hangzik el. Ennyi idő „adatott” az antikrisztusi üldöző hatalomnak arra, hogy „a magasságos egek szentjeit megrontsa”.

Miben rejlik az isteni „megengedés” magyarázata? Jézus folyamatos győzelme Sátán kísértései felett földi életében, majd pedig végző, megrendítő és csodálatos diadala a kereszten, az út megnyitása volt az ember és a Föld Sátán hatalmából való megszabadításához. Ténylegesen azonban csak akkor valósulhat meg ez a szabadítás, ha emberek is készek felsorakozni Krisztus mellé a nagy küzdelemben, és – vezérlete alatt, bátorító jelenléte és segítsége mellett – áldozatok árán is kitartanak a teljes erkölcsi győzelemig. Ahhoz, hogy Krisztus erőszak nélkül, erkölcsi alapon avatkozhasseék bele végül a földi történelembe, szükség volt a mártírok állhatatosságára. Ez egyértelmű tanúságtétel volt amellet, hogy léteznek ezen a földön emberek, akiket senki és semmi nem tud rávenni arra, hogy elárulják a megismert igazságot, akik megtagadják Sátán eszméit, uralmát, akik életük árán sem mondanak le Isten szabadításának reménységéről. Külsőleg az ellenség volt győztes, erkölcsileg azonban ők.

4 Milyen súlyos támadás érte a két tanúbizonyságot a középkori időszak végén?

Jel 11,7–10 ■ „Amikor elvégzik bizonyágtételüket, a mélységből feljövő fenevad hadakozik ellenük, legyőzi és megöli őket. Holttesteik fekszenek ama nagy város utcáin, amely Lélek szerint Sodomának és Egyiptomnak hívatik, ahol a mi Urunk is megfeszítettett. A népek, ágazatok, nyelvek, nemzetek közül valók látják azoknak holttestét három és fél nap, és azoknak holttestét nem engedik sírba tenni. A föld lakosai örülnek és örvendeznek rajtuk, és ajándékokat küldenek egymásnak, mivelhogy e két próféta gyötörte a föld lakosait.”

.....

.....

Már azon is csodálkozhattunk, hogy a két tanú gyászruhában prófétált 1260 évig, holott bármikor hatalmuk lett volna megsemmisíteni ellenségeiket. Most megtetézi ezt még az a kijelentés is, hogy a keserves időszak végén „megölik” őket. Azt várnánk inkább, hogy az üldöző hatalom alól felszabadulva, végre leteszik most már a gyászruhát, és szabadon prófétálnak.

Az újabb, heves támadást egy „mélységből feljövő vadállat” intézi a két tanú ellen. Démonikus ihletésű hatalomra utal ez a megjelölés (vö. 2Pt 2,4; Lk 8,30–31). A „megölés” nyilván szintűgy jelképes kifejezés, mint a gyászruhában prófétálás. Mire utal? A 8. vers ad magyarázatot. Ha azonosítani tudjuk a „nagy várost”, azt a színhelyet, ahol a két tanú ellen támadtak, megértjük az ellenük intézett halálos támadás mibenlétét. A várost ugyanis jelképes kifejezésekkel jelöli a prófécia. Mondja is, hogy „Lélek szerint”^{*} kell érteni a neveket, azaz ihletett kifejezésmódról, jelképes nevekről van szó.

A „Sodoma” név a nemi erkölcsök elfajulására utal (vö. 1Móz 19. fejt.). „Egyiptom” főképpen az Egyiptomból való kivonulás története kapcsán nevezetes az Írásban. Az Újszövetség is említi a fáraó „megkeményedett” magatartását (Rm 9,11 skk.), aki ilyen válasszal utasította el az Izráel népe elbocsátására vonatkozó kérést: „Kicsoda az Úr, hogy hallgassak szavára, és elbocsássam Izráelt? Nem ismerem az Urat, és nem is bocsátom el Izráelt!” (2Móz 5,2) A harmadik megjelölés sem vonatkozhat a szó szerinti Jeruzsálemre. De hogyan lehet a megfeszített Krisztust bántalmazni a Földön feltámadása és mennybemenetele után? Követői, tanítványai üldözésével lehet ezt megtenni (vö. Zak 2,8; Mt

---

* Az eredeti szövegben a pneumatikos szó található.

25,40.45; Ap csel 9,4). Létezik olyan „nagy város”, ahol annyira súlyos bántalmazás érte Krisztus követőit, hogy mintegy „megfeszítettett” Ő e városban? Párizsra ismerhetünk a jelképes beszédben, ahol 1572-ben, Szent Bertalan éjszakáján ezrével gyilkolták le a reformáció híveit.

Mindezek alapján arra a következtetésre kell jutnunk, hogy a két tanúbizonyosság „megölése” a nagy francia forradalom idején következett be, annak ún. dekrisztianizációs szakaszában, melynek során a modern ateizmus irányzata létrejött.

„A forradalmi tömegek csalásnak tekintették és megvetették a római katolicizmust. Az egyetlen Isten, akit ismertek, Róma Istene volt, tanítása pedig az egyetlen vallásuk. Kapzsiságát és kegyetlenségét úgy tekintették, mint a Biblia gyűmölcsét. (...) Róma vassarkái alá tiporta a népet, és íme a lealjasított, elvadult tömegek minden korlátot áttörtek a zsarnokság alól való hirtelen felszabadulásukban (...) A csalással együtt az igazságot is elutasították. A féktelenséget szabadságnak tartották, és a bűn rabszolgái ujjongva örültek képzelt szabadságuknak. (...) Ha csalását egyik formában leplezik, akkor Sátán egyszerűen újabb álarcot alkalmaz, és a tömeg ugyanolyan mohón kap utána, mint először. **Miután a nép rájött, hogy a középkori egyházi rendszer hamis volt, és Sátán a népet Isten törvényének ilyen jellegű áthágására már nem bírhatta rá, rábeszélte az embereket, hogy minden vallást csalásnak, a Bibliát pedig dajkamesének tekintsék.**” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 253., 255. o.)

A prófécia azt mondja, hogy a két tanúbizonyosság „holttesteit” ott feküdtek Párizs utcáin. Ez szó szerint teljesedett, mert a forradalom 1793-ban kirobbant, vallásellenes hulláma idején a vallásos kegytárgyakkal együtt a Bibliákat is az utcákra dobták, hogy megvetéssel sújtva elégessék őket.

A prófécia szerint a tanúk holttesteit három és fél napig hevernek Párizs utcáin. A Francia Köztársaság a következő törvényt léptette életbe 1793. november 24-én: „Miután Párizs népe kinyilvánította, hogy semmilyen más vallást nem akar elismerni, csak az ész vallását, a kommün általános tanácsa a következőket rendeli: valamennyi Párizsban létező vallás vagy szekta templomát azonnal be kell zárni. Valamennyi vallás papjait és lelkészeit felelőssé kell tenni mindennemű olyan zavargásért, amely vallásbeli véleménykülönbség okából keletkezik. Minden olyan személyt, aki akár a templom, akár az imaház kinyitását követeli, mint gyanúsít el kell fogni, és be kell börtönözni.” (F. V. Aluárd: *The French Revolution, a Political History* c. művéből idézi L. E. Froom: *The Prophetic Faith of our Fathers [Atyáink próféciahite]*, Washington, 1948, II. köt., 739. o.) Ezt a törvényt három és fél év múlva hatálytalanították.

A 9–10. vers talán a legdöbbenetesebb része a két tanúbizonyosság sorsáról szóló igeszakasznak. A világ egy nagyvárosában sem történt olyasmi, aminek akkora hatása lett volna, mint a francia forradalomnak, amely kihatott „népekre, népcsoportokra, nyelvekre és nemzetekre”. Az a jelképes beszéd, hogy a Föld lakosai „nem engedték sírba tenni a két tanúbizonyosság holttestét”, arra utal, hogy a vallásellenesség és az ateizmus szelleme nem halt el a forradalmi időszak elmúltával, hanem tovább gyűrűzött és hatott a Föld lakosai körében.

Valóban jellemző volt az a hangulat, melyről a prófécia beszél, hogy az emberek „örültek, örömmámorban úsztak” a két tanúbizonyosság halála felett, mert őszintén elhitték, hogy „ez a két próféta gyötörte a föld lakosait” (10. vers). Megrázóan mutat rá a prófécia ezzel a megfogalmazással arra, hogy a vallási téveszmék elleni lázadás egy másik téveszme karjaiba lökte az embereket: arra a meggyőződésre jutottak, hogy az istenhit, a vallás és a valláserkölcs volt az okozója minden nyomorúságuknak. A „mélység” ura, Sátán dolgozott azon, hogy ebbe az irányba fordítsa az emberek gondolatait. Miután csalását az egyik formában – a vallás eltorzításában – leleplezték, „új álarcot” öltött, és most

az ateizmus, a vallás- és erkölcsellenesség előmozdítását tette programjává. Sokak számára világosságnak tűnt a modern ateizmus és az erkölcsi szabadság, mert elhitték a hazugság nagy mesterének azt az állítását, hogy a két tanúbizonyság „gyötörte a föld lakosait”.

A nagy francia forradalom eszméi nemcsak az eseményt követő években, évtizedekben befolyásolták a népek gondolkodását, hanem máig hatnak. Az a meggyőződés, hogy a két tanúbizonyság, azaz az isteni kinyilatkoztatás és az istenhit gyötörte a Föld lakosait, szükségszerűen olyan életfelfogáshoz vezetett, amely kizárólag az emberben és az emberiben bizakodik.

5 Megsemmisítette-e ez a támadás a két tanúbizonyságot?

Jel 11,11 ■ „De három és fél nap múlva életnek lelke adatott beléjük Istentől, lábukra álltak, és nagy félelem esett azokra, akik őket nézték.”

.....

.....

.....

A két tanúbizonyság három és fél nap, azaz három és fél esztendő múlva feltámad – jelenti ki a prófécia. Isten támasztja fel őket. Nem csupán arról van szó tehát, hogy az osztársadalmi szinten érvényesíteni kívánt ateizmus nem volt működőképes, mert nagyon hamar szükségesnek látták helyébe iktatni „a Legfelsőbb Lény” kultuszát, akit a legfelsőbb intelligenciának értelmeztek, és végül a keresztényellenes rendelkezéseket is visszavonták (1797. június 17-én). A két tanúnak olyan megelevenedéséről beszél a prófécia, amely az „Istentől beléjük lehelt élet” következ-

ménye. Úgy értelmezhető ez, hogy Isten olyan mozgalmakat támaszt, amelyek magasra emelik a Szentírás tiszteletét.

Azt is megmondja a prófécia, hogy miképpen történik ez. „Nagy félelem” szállt azokra, akik „lelki szemmel” követték az eseményeket. A 11. versben „nézték”-nek fordított eredeti görög szó jelentése ugyanis: *megfigyelni, megítélni, elmélkedve gondolkodni valami felől, lelki szemmel nézni valamit*. Arra utal tehát az íge, hogy éppen a forradalom és a vele összefüggő események (ezen belül is különösképpen a pápaság hatalmának látványos letörése 1798-ban, az 1260 esztendő végén) nagy érdeklődést keltenek a bibliai próféciaik, illetve Isten beszéde iránt. Elmélyítették a hitet és az istenfélelmet azokban a keresztyényekben, akik értő, lelki szemmel figyelték a történéseket.

Ismét igazolódott tehát, hogy a két tanút nem lehet megsemmisíteni. A nagy ellenség nem tudja elérni ezt összes kegyetlenségével és fondorlatával sem. Még akkor sincs vége a történetnek, amikor látszólag sikerül megölnie a két tanút, mert Isten erősebb nála, feltámasztja és megdicsőíti őket. Ráadásul azon a természetes módon teszi ezt, hogy mindaz, amit Sátán ellenük tesz, olyanmódon igazolja a bennük foglalt próféciaik igazságát és isteni eredetét, hogy ezzel is – akarata ellenére – csak hatalmasan megerősíti a tanúságtételüket, és fokozza a tiszteletet irántuk.

Mindez úgy teljesedett be, hogy a nagy francia forradalom nyomán igen megélnékült az érdeklődés a Biblia iránt. Jellemző, hogy a Brit és Külföldi Bibliatársulat 1804-ben, az Amerikai Bibliatársulat 1816-ban jött létre. A bibliai próféciaikat tanulmányozó csoportok jöttek létre, nagy hatású konferenciákat tartottak Európaszerte. Rengeteg kiadvány is megjelent ezzel kapcsolatban. Középpontba került a második advent közelsége felől való meggyőződés. Észak-Amerikában 1831 után a nagy adventmozgalom kezdett kibontakozni.

„A Brit és Külföldi Bibliatársulatot 1804. március 7-én alapították, amikor mintegy 300 brit protestáns laikus találkozott Londonban, hogy megvitassa a Biblia terjesztésének lehetőségeit.

(...) Megalakították a társulatot, amelynek egyetlen célja volt kiadni a Szentírást »magyarázó jegyzetek nélkül«, és terjeszteni az egész világon anyagi haszonszerzés nélkül. (...) A Brit és az Amerikai Bibliatársulat a kezdetektől fogva alkalmazott terjesztőket. (...) A kolportőrök odaszánt életű emberek voltak. Tevékenységüket nem a haszonért végezték, hanem bibliatársulatuk misszióját megvalósítva, körzetükben mindenkihez szeretnék volna eljuttatni a Bibliát. (...) 1900-ban csaknem 2000 terjesztő állt a különféle bibliatársulatok alkalmazásában, a világ csaknem minden országában.” (Stephen M. Miller–Robert V. Huber: *A Biblia története*, Bp., Kálvin Kiadó, 2004, 202. o.)

6 Mi történik a két tanúbizonysággal a földi történelem végén?

Jel 11,12 ■ „Hallottak nagy szózatot az égből, amely ezt mondta nekik: Jöjjetek fel ide! Felmentek az égbe felhőben, és látták őket ellenségeik.”

.....

.....

.....

Úgy tűnik, a két tanú Ura az, aki szólította őket János apostol látomásában: „jöjjetek fel ide!”. Ezután a két tanúbizonyság felment a felhőben a mennybe János apostol szeme láttára. A Szentírás, illetve a tanításait követő keresztények végső megdicsőülését ábrázolja itt a prófécia. Amikor Jézus Krisztus „eljön a felhőkön, nagy hatalommal és dicsőséggel” (Mk 14,62; Jel 1,8), akik az övéi, „elragadtatnak a felhőkön az Úr elébe” (1Thess 4,17).

A két tanú mennybemenetele, magát a Szentírást illetően, jelképes ábrázolás. A Szentírást kutató és annak kijelentéseit köve-

tő hívők mennybemenetele viszont valóságos lesz. A Szentírás akkor éri el legteljesebb megdicsőülését, amikor ez a benne foglalt legnagyobb ígéret is beteljesül. Ellenségeik megszegyenülésére utal az a megjegyzés, amit hozzákapszol az ige a két tanú mennybemenetelének jelenetéhez: „és látták őket ellenségeik”.

A Szentírás legteljesebb mértékű megdicsőülésével ér véget tehát a történelem. Megdicsőül az Ige már a közeljövőben is azért, hogy minden kijelentése beteljesedik, valamint azért is, hogy tömegek fogják elfogadni a benne foglalt üzenetet az üldözések és fenyegetések ellenére is. Amikor pedig az Írások legnagyobb ígérete, a korábban hihetetlennek tűnt esemény, Jézus dicsőségben való megjelenése is bekövetkezik, teljessé lesz a két tanúbizonyság megdicsőülése.

(Jel 11,3–13 részletes magyarázatát lásd Vankó Zsuzsa: *Jézus Krisztus Apokalipszise*, III. köt., 31. fej.)

Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja.

– Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola működési költségeihez.

Hűség „Isten beszédéhez” a Jézus visszajövetelét megelőző „próbatétel idején”

1 Milyen próbatételre kerül sor Jézus visszajövele előtt?
Milyen választás elé kerül minden ember?

Jel 3,10 ■ „Mivel megtartottad az én állhatatosságra* intő beszédemet, én is megtartalak téged a megpróbáltatás idején, amely az egész világra eljön, hogy megpróbálja e föld lakosait.”

Mal 4,5 ■ „Íme elküldöm nektek Illést, a prófétát, mielőtt eljön az Úr nagy és félelmetes napja.”

Vö. 1Kir 18,21 ■ „Odamenve Illés az egész sokasághoz, mondta: Meddig sántikáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek őt, ha pedig Baál, kövessétek azt.”

Mt 24,9–13 ■ „Akkor (...) gyűlöletesek lesztek minden nép előtt az én nevemért. Akkor sokan megbotránkoznak, elárulják egymást, és gyűlölik egymást. Sok hamis próféta támad, akik sokakat elhítenek. És mivelhogy a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül, de aki mindvégig állhatatos marad, az üdvözülni fog.”

.....

.....

.....

---

* Pontosított fordítás szerint.

Amikor a Krisztus eljövele előtti próbatételről hallunk, rendszerint a természeti katasztrófák, félelmek, nélkülözések jutnak eszünkbe. Krisztus megtartásra vonatkozó ígérését is úgy értjük, hogy ezek közepette megoltalmaz. De a próbatétel ideje mindezekelőtt hitpróbát jelent, és a megtartás ígérete is erre vonatkozik elsősorban.

„Mi is bálványimádó korban élünk, éppúgy, mint Illés. Talán most nincsenek látható szentélyek, bálványokon sem pihen meg a szemünk. Mégis ezrek követik e világ isteneit – a gazdagságot, dicsőséget, élvezeteket és tetszetős meséket. (...) A tömegeknek téves fogalmaik vannak Istenről és tulajdonságairól. Éppúgy hamis istent szolgálnak, mint ahogy azt Baál imádói tették. Még a magukat keresztényeknek vallók között is sokan kötődnek olyan elvekhez, amelyek következetesen szembehelyezkednek Istennel és igazságával. (...) Az isteni bölcsesség fölé helyezik az emberi bölcsességet. Alkalmazkodnak a világ szokásaihoz, és azonosulnak elveivel. Ez annyira elhomályosítja értelmüket, és megzavarja gondolkodásukat, hogy szinte már nem tudnak különbséget tenni a világhosszúság és a sötétség, az igazság és a tévedés között. (...) Azt a hitet, amely Pált, Pétert és Jánost áthatotta, idejétmúltak (...) tartják, ami nem méltó modern gondolkodók felfogásához.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 113., 118–119. o.)

2 Milyen két álláspont áll majd szemben egymással a megjövendőlt próbatétel idején? Milyen lelki magatartás jellemzi ebben az időben Krisztus igaz követőit?

Jel 13,12 ■ „...azt is cselekszi, hogy a föld és annak lakosai imádják a fenevadat.”

Jel 14,7 ■ „Féljétek az Istent, és neki adjatok dicsőséget! (...) Imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet!”

Jn 10,21 ■ „Az én juhaim hallják az én szavamat, (...) és követnek engem.”

Jel 14,4 ■ „Ezek azok, akik követik a Bárányt, valahová megy.”

Amint az igékből látható, az *imádás* kérdése körül oszlik két táborra az emberiség. Az imádás legfelsőbb fokú bizalmat és szeretetet jelent, valamint ebből következően feltétlen lelkiismereti engedelmességet. Ez a lelki magatartás egyedül Istent illeti meg teremtményei részéről, amint ezt Jézus is világossá tette, amikor a Kísértő ajánlatát így utasította vissza: „Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj.” (Mt 4,10, vö. 5Móz 6,13) Ellen G. White úgy fogalmaz, hogy „kéféle kereszténység” áll majd szemben egymással, az Ó- és Újszövetségre épített kereszténység, és az emberi hagyományokra épített kereszténység. (Lásd: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, A Szentírás védőpajzs c. fej.)

„A hit és az ima emberei a Lélek indítására szent lelkesedéssel lépnek elő, hogy azt hirdessék, amit Isten mond. (...) Bírósággal és bebörtönzéssel fenyegetik őket. Egyeseknek pedig magas állást ajánlanak fel, és egyéb jutalmakkal, kedvezményekkel próbálják rávenni őket hitük megtagadására. De ők rendíthetetlenül így válaszolnak: Mutassátok ki Isten Igéjéből a tévedésünket!

A törvényszék elé állított hívők ékes bizonyosságot tesznek az igazságról. (...) Így jut el az igazság olyanokhoz is, akik különben mit sem tudnának róla. (...) Amikor a támadások erősödnek, Isten szolgálói elbizonytalanodnak, mert azt hiszik, ők hozták magukra a bajt. De lelkiismeretük és Isten Igéje meggyőzi őket arról, hogy helyesen cselekedtek. A harc egyre sü-

lyosabb lesz, de a veszéllyel együtt nő a hitük és a bátorságuk is. Ezt mondják: Nem merjük a világ kegyének elnyeréséért Isten szavát megmásítani, szent törvénye egy részét lényegesnek, más részét lényegtelennek tartani. Az Úr, akit szolgálunk, meg tud minket szabadítani. Krisztus legyőzte a Föld hatalmasságait, mi pedig féljünk a legyőzött világtól?” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 540–543. o.)

3 Milyen túlerővel kerülnek szembe azok, akik állhatatosan kitartanak Isten beszéde mellett? Ennek ellenére milyen lelkiismereti meggyőződés és mennyei támogatás ad nekik erőt az állhatatossághoz?

Jel 13,8 ■ „Imádják [a fenevadat] a föld lakosai mind, akiknek neve nincs beírva az élet könyvébe, amely a Bárányé, aki megöletett, e világ alapítása óta.”

Jel 13,11–14 ■ „Azután láttam más fenevadat feljönni a földből, akinek két szarva volt, a Bárányéhoz hasonló, de úgy szólt, mint a sárkány. (...) Elhiteti a föld lakosait a jelekkel, amelyek adattak neki, hogy cselekedje a fenevad előtt, azt mondván a föld lakosainak, hogy csinálják meg a fenevad képmását, aki fegyverrel megsebesítettett, de megelevenedett.”

Jel 18,3 ■ „[Babilon] paráznasága haragjának borából ivott valamennyi nép, a föld királyai vele paráználkodtak, és a föld kalmárai tobzódásának erejéből meggazdagodtak.”

Ap csel 3,19; 5,29 ■ „Vajon igaz dolog-e Isten előtt rátok hallgatnunk inkább, hogy nem Istenre? (...) Istennek kell engedni inkább, hogy nem az embereknek.”

Jer 1,19 ■ „Viaskodni fognak ugyan ellened, de nem győznek meg téged, mert én veled vagyok.”

.....

.....

„A pápaság nagyon alkalmas (...) két csoport igényeinek kielégítésére, és ez a kettő felöleli szinte az egész emberiséget. Megfelel azok igényének, akik saját érdemeik által akarnak üdvözülni, és azok igényének, akik bűneikkel együtt akarnak üdvözülni, ebben rejlik a pápaság befolyásának titka. A sűrű szellemi sötétség kedvezőnek bizonyult a pápaság sikereihez, de meg fogjuk látni, hogy a nagy szellemi világosság éppoly kedvező sikerei eléréséhez. (...) Korunk hamis tudományának, amely aláassa a Bibliába vetett hitet, éppúgy sikerül utat készíteni a pápaságnak, (...) mint a sötét középkorban, amikor azzal növelte befolyását, hogy a tudományt háttérbe szorította. (...) Egyetlen nemzetre, és csakis egyre illik rá e prófécia (Jel 13,11–18) meghatározása. A szimbólumok félreérthetetlenül az Amerikai Egyesült Államokra mutatnak. (...) De mi a »fenevad képmása«, és hogyan fogják megformálni? (...) Ahhoz, hogy megtudjuk, milyen ez a képmás, és miként fogják azt megformálni, tanulmányoznunk kell magának a fenevadnak, a pápaságnak ismertetőjeleit. (...) A pápaság olyan egyház, amely az államhatalmat irányította és felhasználta saját céljai előmozdítására, főképpen az eretnokség megbüntetésére. Amikor az Egyesült Államok legjelentősebb egyházai a közösen vallott tantételekben egységre jutva, arra befolyásolják az államot, hogy tegye kötelezővé rendelkezéseiket, és tartsa fenn létesítményeiket, akkor a protestáns Amerika megformálta a római hierarchia hasonmását.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, 508–509., 392–397. o.)

„Isteni intézkedésnek kell elismernünk az emberi kormányzatot, az iránta való engedelmség – jogos határain belül, szent kötelességünk. De ha követelményei ütköznek vagy ellenkeznek Isten parancsolataival, akkor »Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mintsem embernek«. Isten Szavát minden emberi törvényadás felett állónak kell elismer-

nünk. Az »így szól az Úr« nem állhat mögötte annak, hogy »így szól az egyház« vagy »így szól a földi hatalom«.» (Ellen G. White: *Az apostolok története*, A templom kapujában c. feje.)

„A megpróbáltatás nem fogja meghaladni azt az erőt, amelyet az Úrtól kapunk annak elhordozására. (...) A próba súlyához mértén kapunk majd erőt. (...) Ne zökkentsenek ki békénkből a ránk váró megpróbáltatások, mert Isten soha nem hagy el egyetlen benne bízó lelket sem. (...) Mielőtt a maró küzdelem ránk tör, meg fogjuk tanulni a szent és áldott bizalom leckéjét. Kezünket Krisztus kezébe helyezzük, magunkat a Sziklára rögzítjük, így állhatatosak tudunk maradni az ádáz viharban.” (*Szemelvények Ellen G. White írásaiból*, III. köt., 350–351. o.)

4 Mely ponton éleződik ki a konfliktus különösképpen?

Jel 14,1.9–10.12 ■ „Láttam, íme egy Bárány állt a Sion hegyén, és ővele 144 ezren, akiknek homlokukra volt írva az ő atyjuk neve. (...)

Harmadik angyal is követte azokat, ezt mondván nagy szóval: Ha valaki imádja a fenevadat és annak képmását, bélyegét felveszi vagy homlokára, vagy kezére, az is izzik Isten haragjának borából, amely elegyítetlenül töltetett az ő haragjának poharába. (...)

Itt van a szentek állhatatossága,* itt, akik megtartják Isten parancsolatait és a Jézus hitét.”

---

* Pontosított fordítás szerint.

Jelenések 14,1 egyértelművé teszi, hogy lesz egy kisebbség, akik nem veszik magukra a fenevad bélyegét, mert az ő homlokukon ehelyett Atyjuk neve van.* A harmadik angyali üzenet utolsó mondata nyilvánvalóvá teszi, hogy Isten parancsolataiba ütközik a világi és egyházi hatalmaknak az a követelése, hogy a fenevad és képmása imádásának jelül vegyék magukra a fenevad bélyegét.

„Dúl a küzdelem Isten és az emberek parancsolatai között. Ekkor különítik el majd a gyülekezetekben az aranyat a salaktól. Világosan meg lehet majd különböztetni a valódi istenfélelmet a látszattól és a hamisítványtól.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, V. köt., 81. o.)

„Sátán így szól: (...) Az első napot fogják dicsőíteni, és a protestáns világ a hamis szombatot valódinak fogadja el. (...) Ezeket a szavakat: »jel az én közöttem és ti köztetek« az én szombatom szolgálatába állítom. (...) Annyira uralom majd az emberek lelkét, hogy Isten szombatja különös megvetés tárgya lesz. Ami pedig a jelet illeti, a 7. nap megtartását a földi hatalmásokkal szembeni hűtlenség jelévé teszem. Olyan szigorúak lesznek az emberi törvények, hogy nem merik majd megtartani a 7. napi szombatot. (...) Én leszek a világ teljhatalmú ura! (...)

Nincs messze az idő, amikor minden ember próbára lesz téve. (...) Választani kell Isten parancsolatai és az emberi parancsolatok között. (...) A Föld lakói között – szétszórtan minden országban – ott vannak azok, akik nem hajtottak térdet

---

* A 144 000 jelképes szám, a tizenkétszer tizenkétszer foglalja magában. Az ószövetségi egyháznak tizenkét törzse volt, az újszövetségi egyháznak pedig tizenkét apostola, ennél fogva a 144 000 a hívő egyház teljességére utal. Jelenések könyve 7. fejezetének belső szövegösszefüggései nyilvánvalóvá teszik, hogy a 144 000 azonos azzal a megszámlálhatatlan sokasággal, amelynek tagjai „minden ágazat, nyelv és nép közül valók” (lásd a párhuzamokat 7,4 és 7,9 között). Ez utóbbi kifejezést vö. Jel 14,6-tal. Azokról van szó, akiket a hármass angyali üzenet összegyűjt a Föld minden népe közül.

a Baál előtt. Mint az ég csillagai, amelyek csak éjszaka tűnnek elő, ezek a hűségesek akkor fognak felragyogni, amikor »sötétség borítja a földet, és éjszaka a népeket«. A pogány Afrikában, Európa és Dél-Amerika katolikus országaiban, Kínában, Indiában, a tenger szigetein és a Föld minden sötét sarkában Isten készenlétben tartja választott gyermekeit. (...) Senki se kísérelje meg ma megszámolni Isten népét, hanem legyen mindenkinek mélységesen együttérző szíve, olyan, mint Krisztusé, amely az elveszett világ megmentéséért dobog.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, Illés lelkével és erejével c. fej.)

„Istennek lesz egy népe a Földön, amely minden tanítás normájának és minden reform alapjának a Bibliát, és csakis a Bibliát tartja.” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*, A Szentírás védőbástya c. fej.)

5 Milyen fórumok előtt kell bizonyosságot tenniük az élő Isten Igéjéhez ragaszkodó hívőknek? Milyen ígéret fog teljesedni rajtuk? Milyen cselekedetek és jellem lesz majd aranyfedezet bizonyágtételük mögött?

Lk 21,12–15 ■ „Kezeiket reátok vetik, és üldöznék titeket, adván a gyülekezetek elé, tömlöcbe, királyok és helytartók elé visznek titeket az én nevemért. De ebből lesz nektek tanúbizonyosságok. Tökéljétek el azért a szívetekben, hogy nem gondoskodtok előre, mit feleljetek védelmetekre, mert én adok nektek szájat és bölcsességet, melynek ellene nem szólhatnak, sem ellene nem állhatnak mindazok, akik magukat ellenetekbe vetik.”

Dn 12,9–10 ■ „Menj el, Dániel, mert be vannak zárva és pecsételve e beszédek a vég idejéig. Megtisztulnak, megfehérednek és megpróbáltatnak sokan, az istentelenek pedig istentelenül cselekszenek, és az istentelenek közül senki sem érti, de az értelmesek értik.”

Jel 14,5 ■ „Szájukban nem találtatott álnokság, mert Isten királyi széke mögött feddhetetlenek.”

.....

.....

.....

.....

„Sátán felháborodást ébreszt a népszerű szokásokat és hagyományokat visszautasító kisebbséggel szemben. Magas állású és neves emberek fognak szövetkezni a törvényt megvető és gonosz emberekkel, hogy tanácskozzanak velük Isten népe ellen. Gazdagság, tehetség, műveltség összefog, hogy megvetéssel illesse őket. Üldöző uralkodók, lelkesek, egyháztagok fognak össze ellenük. Mivel »az így szól a Szentírás« érvel semmit nem tudnak felhozni a bibliai szombat képviselői ellen, a törvényhozás eszközeivel zsarnokoskodnak rajtuk. De akik félik Istent, nem fogadhatják el a Tízparancsolat előírását sértő intézményt. Ezen a csatateren vívja meg utolsó nagy harcát az igazság a tévelygéssel. Nem kell aggodalmaskodnunk a harc kimeneteletét illetően. Ma is, mint Eszter és Márdokeus korában, az Úr megvédi igazságát és népét.” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 375. o.)

Az értelmesek nemcsak helyesen értik és képviselik Isten beszédét, hanem „fehér” lesz az életük is. A megpróbáltatásokban csak még inkább megtisztul jellemük. Ezért is lesz bizonyágtételük hatásos, és ezért támogathatja Isten őket mennyei hatalommal. Senki se higgye, hogy szentség nélkül képes lesz állhatatosan ragaszkodni Istenhez és az Ő Igéjéhez a megpróbáltatás idején, bármilyen határozott is ma a meggyőződése.

6 Milyen üzenetet kell képviselnünk már a nagy próbaté-
telt megelőző időben is a lehető leghatékonyabban? Mi-
kor érik be ennek a bizonyágtételnek a gyümölcse meglepő
mértékben?

Ésa 40,3–8 (vö. Mt 7,24–27, lásd még Ésa 28,13–18.21) ■ „Egy szó
kiált: A pusztában készítsétek az Úrnak útját, ösvényt egyen-
gessetek a kietlenben a mi Istenünknek! Minden völgy föl-
emelkedjék, minden hegy és halom alászálljon, és legyen az
egyenetlen egyenessé, és a bércek rónává. Mert megjelenik az
Úr dicsősége, és minden test látni fogja, mert az Úr szája szól.
Szózat szól: Kiált! És mondta: Mit kiáltok? Minden test fű,
és minden szépsége, mint a mező virága! Megszáradt a fű, el-
hullt a virág, ha az Úrnak szele fuvallt reá, bizony fű a nép.
Megszáradt a fű, elhullt a virág, de Istenünk beszéde mind-
örökre megmarad!”

Ésa 2,2–3 ■ „Lesz az utolsó időben, hogy erősen fog állani az Úr
házának hegye a hegyek felett, magasabb lesz a halmoknál, és
özönlenni fog hozzá minden nép. Eljön sok nép, mondván: Jöj-
jete, menjünk fel az Úr hegyére, Jákób Istenének házához,
hogy megtanítsa minket az Ő útjaira, és mi járjunk az Ő ös-
vényein, mert a tanítás Sionból jön, és Jeruzsálemből az Úrnak
beszéde.”

Ésa 60,2–22 ■ „Íme, sötétség borítja a földet, és éjszaka a népe-
ket, de rajtad feltámad az Úr, és dicsősége rajtad megláttatik.
Népek jönnek világosságodhoz, és királyok a neked feltámadt
fényességhez. (...) A legkisebb ezerre nő, és a legkevesebb ha-
talmatlan néppé. Én, az Úr, idején, hamar megteszem ezt.”

.....
.....
Egyértelmű a válasz arra a kérdésre, hogy mit kell tudtul adni –
kiáltó szóval – az egész világnak Jézus dicsőséges megjelenése előtt:

„Istenünk beszéde örökre megmarad!” Mindent el fog söpörni a közelgő hatalmas vihar, csak azok maradnak meg, akik Isten biztos fundamentumot jelentő Igéjével kapcsolták össze magukat.

Legelőször tehát az Ige fundamentumát kell helyreállítani. Hiába hivatkozunk arra, hogy mit mond a Biblia, ha a Biblia nem mérce és tekintély az emberek számára. Amint előző tanulmányainkból is kitűnt, és saját magunk is tapasztalhatjuk, Sátánnak a mi korunkban sikerült alapjaiban megingatni a Bibliába vetett hitet. Evangelizációs erőfeszítéseinknek tehát mindenekelőtt arra kell irányulniuk, hogy magát a Bibliát emeljük magasra. Vezessük rá az embereket arra, hogy a Biblia „valósággal Isten beszéde” (1Thess 2,13).

„Nap mint nap szorgalmasan kell kutatnunk a Bibliát, minden gondolatot mérlegelve, és igét igével összevetve. Isten segítségével nekünk kell kialakítanunk meggyőződésünket, mint ahogy életünkért is saját magunk vagyunk felelősek Isten előtt. (...) Isten népének a Szentírásnál kell védelmet keresnie a hamis tanítók befolyása és a sötétség lelkeinek megtevésztő hatalma ellen. Sátán minden úton-módon igyekszik az embert elzárni a Biblia kínálta ismerettől, mert a Biblia világos kijelentései leleplezik csalásait. Minden alkalommal, amikor Isten műve új életre kel, a gonoszság fejedelmének munkája is megélnékül. Most is összeszedi minden erejét a Krisztus és követői elleni végső küzdelemhez. (...)

Csakis azok fognak végig kitartani az utolsó nagy küzdelemben, akik felvértezték értelmüket a Biblia igazságaival. (...) Szilárdan áll-e lábunk a sziklán, Isten változhatatlan Igéjén? Ki tudunk-e tartani híven Isten parancsolatai és Jézus hite mellett?” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem/ Korszakok nyomában*, 528., 532., 535. o.)

Az e heti adomány az Eleki Vendégház munkáját támogatja.

Milyen áldások származnak a Biblia folyamatos tanulmányozásából?

1 Mit értsünk a Biblia folyamatos tanulmányozásán?

Zsolt 1,1–2 ■ „Boldog ember az, (...) akinek az Úr törvényében van gyönyörűsége, és az ő törvényéről gondolkodik éjjel és nappal.”

Zsolt 119,97 ■ „Mely igen szeretem a te törvényedet, egész napes-tig arról gondolkodom!”

Lk 2,19 ■ „Mária pedig mindezeket az igéket megtartotta és szí- vében forgatta.”

Péld 6,22–23 ■ „Valahová mégy, vezérel téged, mikor alszol, őriz téged, mikor felsekensch, beszélget veled. Mert szövétnek a pa- rancsolat, és a tudomány világosság, életnek útja a tanító fed- dések.”

.....
.....
.....

A Ige-tanulmányozás több, mint az Ige hallgatása vagy olvasá- sa. A tanulmányozás a megértésre és megszívlelésre törekvő fog- lalkozás az Igével. Nem szűkül le arra az időre, amikor olvassuk a Bibliát, át vesszük a szombatiskolai tanulmányt, vagy hallgatjuk a prédikációt. Az igazi Biblia-tanulmányozás naphosszat tart, mert amint az idézett igék tanúskodnak erről, az ember munkája köz-

ben is „szívében forgatja” ezeket. Mintegy „beszélgetnek” vele az olvasott vagy hallott igék, mert a Szentlélek munkálja benne ezek megértését és megszívlelését. Akkor is az igék járnak gondolataiban, ha éjjel felébred és álmatlanul tölti az időt. Ezáltal mindinkább megvilágosodnak elméjében az igék, rögzülnek az emlékezetében és formálják személyiségét.

2 Mit jelent az, hogy törekedjünk „minden igével élni”?

Mt 4,4 ■ „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem Isten minden igéjével, amely az Ő szájából származik.”

Kol 3,16 ■ „A Krisztus beszéde lakozzék bennetek gazdagon!”

Jn 17,3 ■ „Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust.”

Lk 10,42 ■ „Egy a szükséges dolog, és Mária a jobb részt választotta, amely el nem vétetik tőle.”

.....

.....

.....

Az alábbi megjegyzést fűzi Ellen G. White Jn 17,3-hoz:
 „Sokat jelentenek e szavak. Csak Krisztus megismerése által ismerhetjük meg Istent. Isten küldötte szólít, halljuk meg szavát! Isten szavai ezek, hallgassunk rájuk! Enélkül minden más értéktelen.” (*The Signs of the Times*, 1898. január 27.)

Ha komolyan vesszük, hogy a Biblia Isten beszédét tartalmazza – hogy azáltal ismerhetjük meg Krisztust, Őáltala pedig az Atyát –, akkor hogyan is merülhetünk el hétköznapi dolgainkban annyira, hogy nem marad életünkben tere annak, hogy Isten

„minden igéjét” megismerjük?! Ha lehetőségünk van olyan igéket megismerni, átgondolni, amelyek „Isten szájából származnak”, akkor mi lehet ennél fontosabb? További kérdés: csak futólag olvassuk Isten beszédét, éppen csak megérintse fülünket, amikor halljuk, vagy pedig immár „lakozzon” bennünk Isten beszéde, sőt „gazdagon” lakozzon a folyamatos tanulmányozás, a felőle való gondolkodás révén?

Módszerbeli ajánlás a rendszeres Biblia-olvasáshoz: legyen az igehirdetőnek mindig egy szószéki Bibliája, amelybe semmi jegyzet nem kerül. Legyen azonban emellett mindig egy ügynevezett tanulmányozó Bibliája, amelyben aláhúzhat, kérdőjeleket tehet, megjegyzéseket írhat a lapszélre. Sajnos nemigen lehet hozzájutni olyan magyar nyelvű Bibliához, amit angol nyelvterületen Study Bible-nek hívnak. Az ilyen Bibliáknak széles margójuk van, és a párhuzamos igehelyek jól láthatóan, külön sávban vannak feltüntetve az igeversek mellett. Ha ilyen Bibliánk nincs is, lehetőleg nagyobb betűs, vastagabb lapú normál Bibliát nevezünk ki tanulmányozó Bibliának. Azután válasszunk ki tetszés szerint egy bibliai könyvet az Ó- vagy Újszövetségből, és határozzuk el, hogy végig fogjuk olvasni folyamatosan, nap mint nap egy szakaszt belőle. Egy alkalommal azonban ne olvassunk el többet belőle, mint csupán 1–3 fejezetet. Ezt az egy vagy két-három fejezetet viszont ne csak egyszer olvassuk el! Legalább kétszer, de inkább háromszor, vagy esetleg négyszer is!

Tapasztalni fogjuk, hogy első alkalommal még csak dereng, hogy miről is szól az adott szakasz. A másodszori vagy harmadszori olvasásnál viszont már jobban kiliválglik számunkra a benne foglalt mondanivaló.

Húzzuk alá azt, ami legjobban megragadja figyelmünket, és tegyünk kérdőjelet oda, ahol valamit nem értettünk, ezért további kutatást, utánajárást igényel az adott szövegrész értelmének a felderítése. Másnap ott folytassuk az olvasást, ahol abbahagytuk. De mielőtt az új szakaszt olvasni kezdenénk, fussuk át

az előző napi részt, leginkább az aláhúzott mondatokat. Így a szövegösszefüggésbe illetetten fogjuk olvasni az újabb szakaszt. Jó tanácsot adnak az alábbi sorok:

„A Biblia legértékesebb tanításait nem alkalmi vagy összefüggéstelen tanulmányozás által ismerhetjük meg. A Szentírás nem úgy tárja elénk az igazság fenséges rendszerét, hogy azt a felületes, gondtalan olvasó is megértheti. Sok kincse mélyen a felszín alatt fekszik, ezekhez csak szorgalmas kutatás és állandó erőfeszítés által jutunk el. (...) A Szentírás különböző részeinek kutatása és egymáshoz való viszonyuk tanulmányozása megkívánja az ember legmagasabb rendű képességeinek legintenzívebb tevékenységét.” (Ellen G. White: *Nevelés*, 121–122. o.)

3 Mely igék utalnak arra, hogy a megváltás evangéliuma kincs, a Szentírás pedig a kimeríthetetlen kincsesbánya, ahonnét ezt a kincset felszínre hozhatjuk?

Fil 3,7–8 ■ „Amelyek nekem egykor nyereségek voltak, azokat a Krisztusért kárnak ítéltém. Sőt annak felette most is kárnak ítélek mindent, az én Uram Jézus Krisztus ismeretének gazdagsága miatt, akiért mindezt kárba veszni hagytam, és szemétnek ítélek, hogy a Krisztust megnyerjem.”

Mt 13,44 ■ „Ismét hasonlatos a mennyek országa a szántóföldben elrejtett kincshez, amelyet megtalálván az ember, elrejtette azt, és afelett való örömeiben elment, eladta mindenét, amiye van, és megvette azt a szántóföldet.”

.....

.....

.....

„[Pál apostol bizonyoságtétele] arra tanít, hogy tekintsünk mindent veszteségnek Urunk Jézus Krisztus ismeretének gazdagságáért. Ez a legfőbb tudomány, melyre bárki eljuthat. Ez minden igaz tudás összessége. (...) Amit Pál apostol azelőtt nagyra tartott, most már értéktelennek tűnt előtte. (...) Értékelése szerint semmilyen kincs nem ér fel Krisztus ismeretének gazdagságával.” (»A Te Igéd igazság», 202. o.)

„A kincset magában rejtő szántóföld a Szentírást jelképezi, maga a kincs pedig az evangélium. Az egész földteke sem tartalmaz annyi valódi kincset, mint Isten Igéje. (...) Ezt a kincset a Szentírásban lehet megtalálni. A Biblia Istentől adott tankönyv és nevelőeszköz. Tartalmazza minden igaz tudomány alapját, az üdvösség ismeretét. A Biblia Krisztus végéremehetetlen gazdagságának kincsesbányája. (...) Akiket a Szentlélek megelevenített, azok felismerik az értékes kincset és mindenüket kockára teszik megszerzése érdekében.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, Az elrejtett kincs c. fejezet)

4 Mit eredményez életünkben az Ige állandó kutatása, és az iránta való engedelmesség?

2Tim 3,14–17 ■ „Te maradj meg azokban, amiket tanultál és amik reád bízottak, tudván, kitől tanultad. Gyermekségedtől fogva tudod a szent írásokat, melyek téged bölccsé tehetnek az üdvösségre a Krisztus Jézusba vetett hit által. A teljes írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.”

Ésa 55,10–13 ■ „Mert mint leszáll az eső és a hó az égből, és oda vissza nem tér, hanem megöntözi a földet, és termővé, gyümölcsözővé teszi azt, és magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhe-

zőnek: így lesz az én beszédem, amely számból kimegy, nem tér hozzám üresen, hanem megcselekszi, amit akarok, és szerencsés lesz ott, ahová küldtem. (...) A tövis helyén ciprus növekedik, és a bogáncs helyett mirtus növekedik, és lesz ez az Úrnak dicsőségül, örök jegyül, amely el nem töröltetik.”

(Miért kiváltság az, ha valaki gyermekkorától fogva „tudja a szent írásokat”? Biztosítja-e ez önmagában az üdvösségre jutást? Csakis mi által juthat üdvösségre? Vegyük számba és soroljuk fel, hogy mi mindenre hasznos, alkalmas Isten Igéje! Milyen emberré válik az, aki Isten Igéjének állandó tanulója, aki alárendeli magát a Teremtő nevelő munkájának?)

.....

.....

.....

.....

.....

„Az olvasni nem tudó, a szegény és a gyermek éppúgy megérti [a Szentírásban foglalt] egyszerű és világos kijelentéseket, mint a felnőtt ember vagy a szellemi óriás. A kivételes szellemi talentumokkal rendelkezők az igazság gyönyörű és értékes kincseit találhatják az isteni kijelentésekben. Nehézségekkel, titkokkal és meglepő dolgokkal fog találkozni, melyek tanulmányozása a legnagyobb megelégedéssel töltheti el egész életén keresztül, Isten végtelenségét mégsem mérítheti ki. (...) Köszönjük meg Istennek, hogy a Szentírás éppúgy íródott a tanulatlan, mint a tanult ember számára. A Szentírás minden kor és minden társadalmi réteg embereihez szól.” *(Szemelvények Ellen G. White írásaiból, 17–18. o.)*

„Kérve kérjük Krisztus evangéliumának hírnökeit, hogy soha ne csüggedjenek el a munkában, soha ne tekintsék a legmegátalkodottabb bűnöst sem Isten kegyelme hatáskörén kívül esőnek. Isten szeretetétől indítatva az ilyen emberek is elfogadhatják az igazságot, és a föld sójává változhatnak. Aki megfordítja az emberek szívét, ahogyan a víz folyását megfordítják, a legönzőbb, bűnbe csontosodott lelket is oda tudja vezetni, hogy átadja magát Krisztusnak. Van-e valami, ami túl nehéz lenne Istennek? Igém »nem tér vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi akaratomat, és eléri, amiért küldtem.«” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, IV. köt., 537. o.)

„Krisztus kegyelme az egyetlen hatalom, amely képes békét teremteni és fenntartani. Amikor meggyökerezik a szívben, kiveti onnan a vizállyt okozó gonosz szenvedélyt. »A tövis helyén ciprus növekedik, és bogáncs helyett mirtusz növekedik.«” (Ellen G. White: *Jézus élete*, 256. o.)

5 Hogyan segítenek a bűn feletti győzelemhez minket a „bennünk lakozó” igék?

Zsolt 119, 9.11.104 ■ „Mi módon őrizheti meg tisztán az ifjú az ő útját, ha nem a Te beszéded megtartása által? (...)

Szívembe rejtettem a Te beszédedet, hogy ne vétkezzem ellened. (...)

A Te határozataidból leszek értelmes, gyűlölöm azért a hamisság minden ösvényét.”

„Isten élete, mely a világnak életet ad, az Ő szavában van. Az Ő szava által gyógyított Jézus betegeteket, és űzött ki ördögöket. Szava által csillapította le a vihart, és támasztotta fel a halottakat, s a nép bizonyította, hogy a beszédében hatalom volt. (...) Az egész Biblia Krisztus kinyilatkoztatása. Számunkra ez az erő egyedüli forrása.” (Ellen G. White: *Az evangélium szolgálói*, 157. o.)

Azok az igék formálnak bennünket leginkább, amelyek örökre beépültek az emlékezetünkbe és a lelkivilágunkba, mert igazán megértettük és a szívünkbe rejtettük őket. Az Isten Igéjével való folyamatos, belső közösség kiélesíti bennünk az igaz és hamis, a jó és rossz közötti különbségtétel képességét. És ami ennél is több: betölti szívünket az igazság szépségével és szeretetével, ebből következően a bűn útja taszítóvá, gyűlöletessé válik számunkra. Ez azonban még mindig nem ment meg minket önmagában, mert természetünk romlott, Sátán mesterien tudja gyenge pontjainkhoz alkalmazni kísértéseit. A Megváltó tud csak „a kígyó fejére taposni” életünkben (Rm 16,20). Őt kell segítségül hívnunk énünk legyőzéséhez. A bennünk lakozó igék azonban hatalmas segítséget jelentenek az erkölcsi tisztánlátásban, az Isten iránti teljes bizalom kialakulásában és ennek nyomán belső döntéseink meghozatalában.

6 Milyen elismerő és bátorító szavakkal szól Krisztus az Ige tanítóihoz és minden tanítványához, akik továbbadják az Ige ismeretét a környezetükben élőknek?

Dn 12,3 ■ „Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége, akik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökön-örökké.”

Mt 24,45–47 ■ „Kicsoda hát a hű és bölcs szolga, akit az ő ura gondviselővé tett az ő háza népén, hogy a maga idejében adjon

azoknak eledelt? Boldog az a szolga, akit az ő ura, mikor hazajön, ily munkában talál. Bizony mondom nektek, hogy minden jószága fölött gondviselővé teszi őt.”

.....

.....

.....

.....

.....

„Mennyei Atyánk gyakran azzal bátorítja gyermekeit, azzal erősíti hitüket, hogy megláthatják kegyelme hatalmának bizonyítékát azok szívéen és életén, akikért fáradoznak. (...) Eszközökké teszi őket munkájában, és e munka eredményességében már ebben az életben is értékes jutalmat találnak. (...) Mi ez azonban ahhoz az örömhöz képest, ami a végső megismerés dicső napján vár rájuk! (...) Isten munkásai ujjonganak majd, amikor megpillantják fáradozásuk gyümölcseit.

Pál apostol írja a tesszalonikai megtérteknek: »Ki volna a mi reményünk, örömünk és dicsekvésünk koronája Urunk Jézus Krisztus előtt eljövele napján, ha nem ti? Hiszen ti vagytok a mi dicsőségünk és örömünk.« (1Thess 2,19–20) Csodálatos lesz a felfedezés, amikor feltárulnak előttünk az odaadó munka szerteágazó eredményei!

Milyen is lesz azok hálája, akik a menny udvaraiban üdvözölni fognak bennünket, mert értékelik, hogy aggódva, szeretettel szívünkön viseltük sorsukat, hogy üdvözülhessenek! Istennek és a Báránynak adnak majd hálát és dicsőséget a megmentésükért. Nem csökkenti azonban Teremtőnk dicsőségét, ha azoknak is kifejezik hálájukat, akiknek munkáját Isten e halálra szánt emberek megmentésére

használta fel. (...) Milyen hallatlan örvendezés lesz majd ott, amikor a megváltottak összetalálkoznak, és köszöntik azokat, akik felelősséget éreztek értük! A meglepetés öröme betölti majd mindazok szívét, akik nem a maguk kedvtelésére éltek, hanem az elesett emberek áldására.” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, VI. köt., 308–312. o.)

Az e heti adomány az eleki szociális otthon munkáját támogatja.

IGÉK MINDEN NAPRA

Július

1. szerda	5Móz 23,14	
2. csütörtök	1Móz 2,15; 2Móz 20,9	
3. péntek	5Móz 6,6-7	Napnyugta: 20.43
4. szombat	Mt 5,15	
5. vasárnap	2Móz 4,7	
6. hétfő	Zsolt 101,3-4	
7. kedd	Rm 12,9	
8. szerda	Rm 12,10	
9. csütörtök	Zsolt 4,7-8	
10. péntek	Eféz 4,29	Napnyugta: 20.40
11. szombat	Jak 3,16-17	
12. vasárnap	1Pét 2,5	
13. hétfő	Zsolt 25,12	
14. kedd	Jn 3,36	
15. szerda	Zsolt 33,12	
16. csütörtök	Eféz 5,11	
17. péntek	1Jn 2,15	Napnyugta: 20.35
18. szombat	Zsolt 61,4-5	
19. vasárnap	Péld 17,9	
20. hétfő	Jer 29,12-13	
21. kedd	Rm 12,11	
22. szerda	Zsolt 119,162	
23. csütörtök	Zsolt 23,1-3	
24. péntek	Zsolt 141,4	Napnyugta: 20.28
25. szombat	Péld 1,23	
26. vasárnap	Zsolt 119,67; 71	
27. hétfő	Zsid 12,2	
28. kedd	Péld 19,22	
29. szerda	Jób 37,4; 13	
30. csütörtök	1Pt 5,7	
31. péntek	Lk 11,13	Napnyugta: 20.19

IGÉK MINDEN NAPRA

Augusztus

1. szombat	Mt 9,35	
2. vasárnap	Mt 7,28-29	
3. hétfő	Lk 17,20-21	
4. kedd	Mk 10,14	
5. szerda	Jn 6,28-29	
6. csütörtök	Rm 8,39	
7. péntek	Mt 9,13	Napnyugta: 20.09
8. szombat	1Tim 1,12-13	
9. vasárnap	Zsolt 71,23-24	
10. hétfő	Mt 16,24	
11. kedd	1Kor 9,26-27	
12. szerda	Ésa 41,17	
13. csütörtök	Zsid 9,14	
14. péntek	2Kor 5,20	Napnyugta: 19.58
15. szombat	Zsolt 66,19-20	
16. vasárnap	Fil 2,1-2	
17. hétfő	Zsolt 68,4	
18. kedd	2Kor 3,2-3	
19. szerda	Zsolt 34,6	
20. csütörtök	Fil 4,6	
21. péntek	Zsolt 37,23	Napnyugta: 19.46
22. szombat	Jn 6,56-57	
23. vasárnap	Ésa 55,10-11	
24. hétfő	1Kor 1,22-24	
25. kedd	Jak 4,6	
26. szerda	1Jn 3,8	
27. csütörtök	Ésa 2,12	
28. péntek	Péld 16,6	Napnyugta: 19.33
29. szombat	Rm 6,20-22	
30. vasárnap	Ésa 43,1	
31. hétfő	Jak 4,11-12	

IGÉK MINDEN NAPRA

Szeptember

1. kedd	Ésa 2,2-3	
2. szerda	Lk 24,49	
3. csütörtök	Apcs 3,19	
4. péntek	1Jn 4,13	Napnyugta: 19.19
5. szombat	1Pt 1,15	
6. vasárnap	Apcs 5,29	
7. hétfő	Jn 15,19	
8. kedd	1Tim 1,15-16	
9. szerda	Zsolt 91,11	
10. csütörtök	2Thessz 3,1-2	
11. péntek	Ésa 65,1	Napnyugta: 19.05
12. szombat	Péld 19,22	
13. vasárnap	1Kor 9,19; 22	
14. hétfő	Fil 2,13	
15. kedd	Zsolt 104,1; 13	
16. szerda	2Kor 10,5	
17. csütörtök	Zsolt 139, 23-24	
18. péntek	Zak 13,9	Napnyugta: 18.51
19. szombat	Ésa 49,3-4	
20. vasárnap	Péld 3,6-7	
21. hétfő	Péld 8,13-14	
22. kedd	Ésa 35,3-4	
23. szerda	Lk 14,33	
24. csütörtök	Jn 5,44	
25. péntek	Ezék 33,15-16	Napnyugta: 18.36
26. szombat	1Jn 4,19	
27. vasárnap	Lk 7,47	
28. hétfő	Zak 9,9	
29. kedd	Lk 19,41-42	
30. szerda	Mt 12,30	